

KPK

REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE
VLADAVINA PRAVA | INTEGRITETA | TRANSPARENTNOST

LETNO POROČILO

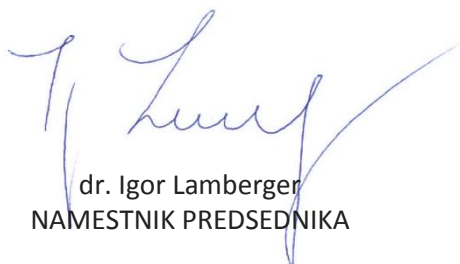
1.1.2016–31.12.2016

LETNO POROČILO 2016 – Komisija za preprečevanje korupcije – Izdala, založila in financirala Komisija za preprečevanje korupcije (odgovorni urednik Boris Štefanec) v Ljubljani, maja 2017 – Urejanje in lektura: Nina Marolt in Nina Wabra-Jakič (KPK) – Oblikovanje in prelom: Matjaž Mešnjak (KPK)

LETNO POROČILO 2016

1. 1. 2016–31. 12. 2016

Letno poročilo je bilo sprejeto na 17. seji senata Komisije za preprečevanje korupcije, dne 18. maja 2017, v sestavi Boris Štefanec, predsednik, dr. Igor Lamberger, namestnik predsednika in dr. Alma Maruška Sedlar, namestnica predsednika.

dr. Igor Lamberger
NAMESTNIK PREDSEDNIKA

Boris Štefanec
PREDSEDNIK

Ljubljana, maj 2017

Kazalo

Spremembe in dopolnitve ZIntPK	12
Pravne, kadrovske in finančne zadeve	14
Obrazložitev po posameznih proračunskih postavkah	15
PP 5432 – plače	15
PP 5435 – materialni stroški	17
PP 5438 – investicije in investicijsko vzdrževanje	17
Področje analitike in informacijske varnosti	18
Erar	18
Seznam podatkovnih baz, ki jih je Erar uporabljal ob koncu leta 2016	18
Načrti	19
Odnosi z javnostmi	19
Najpogostejša novinarska vprašanja	20
Dogodki, ki so zaznamovali medijske objave o komisiji	20
Praksa komuniciranja	20
Prenova spletne strani in nova grafična podoba komisije	20
Informacije javnega značaja	21
Pripombe komisije na predloge predpisov	21
Mednarodna dejavnost komisije	24
Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)	25
Slovenija ocenjevalka	25
Slovenija ocenjevanka	25
OECD Delovna skupina višjih uradnikov s področja integritete (SPIO)	25
OECD Protikorupcijska mreža za Vzhodno Evropo in Osrednjo Azijo (ACN)	26
Urad združenih narodov (ZN) za droge in kriminal (UNODC)	26
Slovenija kot ocenjevanka in ocenjevalka	26
Delovna skupina UNODC za preprečevanje korupcije	26
Svet Evrope – Skupina držav proti korupciji (GRECO)	27
Slovenija ocenjevanka	27
Slovenija članica Biroja GRECA	27
Koordinacijski sestanki predstavnikov Republike Slovenije v organih Sveta Evrope	27

Siena For Anti-Corruption Authorities (S4ACA) konferenca.....	28
Sodelovanje z Evropsko unijo in njenimi državami članicami	28
Evropska mreža strokovnjakov s področja integritete - ENIP	28
Mednarodna konferenca strokovnjakov s področja preprečevanja korupcije	28
Evropski partnerji v boju proti korupciji in evropsko združenje za preprečevanje korupcije (EPAC/EACN)	29
Delavnica na temo korupcije v postopkih oddaje javnih naročil na lokalnem nivoju.....	29
Delavnica o protikorupcijskih orodjih	30
Druge mednarodne aktivnosti komisije	30
Regionalna protikorupcijska iniciativa – RAI	30
Obisk delegacije RAI na komisiji	30
Srečanje RAI v Beogradu	31
Tretji regionalni sestanek RAI.....	31
Mednarodna konferenca o odpiranju podatkov o javni porabi	31
Posvet na temo regulacije lobiranja na Hrvaškem	31
Mednarodni obiski na komisiji	31
Nadzor in preiskave.....	33
Delo na področju preiskav.....	33
Sodelovanje z drugimi organi	38
Prekrškovni postopki	39
Nasprotje interesov.....	40
Omejitve poslovanja.....	40
Nezdružljivost funkcij	40
Lobiranje.....	40
Protikorupcijska klavzula.....	41
Zaščita prijaviteljev.....	41
Premoženjsko stanje	41
Zaščita prijaviteljev.....	41
Nasprotje interesov.....	43
Poudarki	45
Zanimivi primeri iz prakse	47
Prepoved in omejitve sprejemanja daril	49

Nezdružljivost funkcij	49
Omejitve poslovanja.....	52
Nekateri primeri	52
Poudarek:	53
Premoženjsko stanje	54
Nadzor premoženjskega stanja	57
Poudarki iz preteklega obdobja.....	58
Primeri pogostih vprašanj	58
Lobiranje.....	59
Nadzor nad lobiranjem.....	60
Statistični podatki.....	61
Lobistični stiki	61
Namen lobiranja – stiki z elementi lobiranja.....	61
Število posredovanih vprašanj in odgovorov	62
Vpisi in izbrisi iz registra lobistov	62
Upravne sankcije	62
Prekrški – lobiranje.....	62
Krepitev integritete	66
Načrt integritete in elektronski register tveganj	66
Ocena korupcijskih tveganj v slovenskih osnovnih in srednjih šolah.....	67
Metodologija za pripravo Ocene tveganj	67
Najpogostejša so nekatera »tipska« tveganja, bolj zgovorna pa specifična	68
Nekatera pomembna razhajanja	68
Priporočila komisije za upravljanje s posameznimi tveganji	69
Izpostavljanje sistemskih pomanjkljivosti	70
Delo na področju protikorupcijske klavzule in izjave o lastniški strukturi ponudnika	71
Preventiva – projekti, dogodki, konference, sodelovanja, izobraževanja, akcijski načrt.....	72
Akcijski načrt RS.....	72
Izvajanje aktivnosti iz prečiščenega akcijskega načrta	72
Politika.....	73
Protikorupcijska konsistentnost veljavnih in bodočih predpisov.....	73
Zakonodajni postopek.....	74

Javna pooblastila in podeljevanje koncesij	75
Državna uprava.....	76
Zakonodaja s področja javnih uslužbencev	76
Organi odkrivanja, pregona in sojenja	76
Zagotavljanje neodvisnosti sodstva in tožilstva	76
Povečanje učinkovitosti predkazenskega in kazenskega postopka.....	77
Spoznavanje integritete v vrtcih skozi sliko in igro	78
Ustvarjalni natečaj: »posnemi filmček, zatri korupcijo«	79
Okrogla miza »Zaščita prijaviteljev– učinkovito orodje ali utvara?«.....	79
Izobraževanje javnih uslužbencev s področja etike in integritete ter boja proti korupciji	81

Nagovor

Spoštovani,

v nadaljevanju vam v branje ponujamo trinajsto letno poročilo Komisije za preprečevanje korupcije (komisija). V obliki, ki ste se je v zadnjih letih lahko že navadili, jasno in pregledno ponuja vpogled v aktivnosti na področju našega boja proti korupciji in spodbujanja integritete v družbi ter predstavlja na to področje vezane koncepte in mehanizme, ki so v družbi še vedno pogosto napačno ali nezadostno razumljeni, včasih, še posebej v primeru lobiranja, pa tudi stigmatizirani.

V preteklem letu je bila ena od osrednjih točk delovanja komisije, podobno kot leta 2015, vezana na zakonski okvir, saj smo si intenzivno prizadevali za aktivno sodelovanje v procesu noveliranja področnega Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK), v želji po vzpostavitvi postopka učinkovite obravnave primerov sumov korupcije pred komisijo, ki ne bi bil ustavno sporen, kar je postalo še bolj pereče po negativnih odločitvah sodišč glede načina vodenja postopkov pred komisijo. Nerazumno dolg proces, zaradi katerega je bila Slovenija deležna tudi jasnih opozoril Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), je lani prestal preizkušnjo prenosa pristojnosti z Ministrstva za javno upravo na Ministrstvo za pravosodje, v zvezi s čimer menimo, da je tudi ta odločitev vplivala na neizpolnitev obljube do OECD, da naj bi bila novela sprejeta do konca leta 2016. Pri tem se strinjamo z OECD, da je omenjena novela izjemno pomembna za neovirano delo komisije.

Posebej velja izpostaviti vzpostavitev spletnega orodja Erar, ki javnosti omogoča pregledno spremljanje denarnih tokov subjektov javnega sektorja. Z razvojem lastnega programskega orodja smo presegli probleme, vezane na avtorske pravice, s katerimi smo se soočali pri uporabi Supervizorja, ter tudi s tega vidika dosegli popolno neodvisnost.

Komisija je v preteklem letu zabeležila spremembo trenda glede števila prejetih prijav, saj jih je prejela 77 več kot leto prej, kar razumemo kot večanje zaupanja javnosti v komisijo in njeno delo. Veliko pozornosti je posvetila tudi sistemskim obravnavam sumov korupcije. Nadaljevala je z obravnavo problematike korupcije v zdravstvu, upravljanja z državnim premoženjem, pod drobnogled vzela kadrovanje v javnih zavodih in poslovanje DUTB, d.d. ter problematiko dodatkov in avtorskih honorarjev, kot problema izplačevanja velikih vsot javnih sredstev relativno majhnemu številu med seboj povezanih posameznikov.

Na področju preventivne dejavnosti je komisija v lanskem letu naslovila otroke in mladino z dvema natečajema za vrtce in šole ter s tem sledila svojemu poslanstvu negovanja občutka za integritetno ravnanje že pri najmlajših. Pri tem smo presenečeno ugotavljali, da so naši najmlajši, nepopisani in neomadeževani listi, pogosto precej bolj dojemljivi za to vrsto idej, ki jih intuitivno razumejo mnogo bolje kot marsikateri odrasel posameznik, ki se trudi racionalno dojeti idejo integritete. Izvedli smo tudi sistemsko proučitev korupcijskih tveganj v slovenskih šolah ter predvsem v javnem sektorju zavzeto izvajali številna predavanja na temo preprečevanja korupcije in spodbujanje integritete.

Pričujoče letno poročilo podaja vpogled v na kratko povzete dejavnosti komisije, predvsem pa poskuša ponuditi splošen vtis o stanju osveščenosti prebivalstva Slovenije na temo boja proti korupciji v procesu vzpostavljanja bolj integritetne in človeku prijaznejše družbe, družbe prava, blaginje in znanja, ki uspeva v okolju, v katerem velja ničelna toleranca do korupcije. To so cilji, h katerim stremimo pri svojem delu.

Povzetek

Komisija je v lanskem letu z zadovoljstvom zabeležila porast števila prejetih prijav, saj jih je prejela 77 več kot leto prej. Zaradi večje osredotočenosti na sistemske preiskave (zdravstvo, dodatki in avtorske pogodbe, kadrovanje v javnih zavodih, poslovanje DUTB, d.d.) in problemov, vezanih na izvajanje zakonodaje, je komisija izdala znatno manj zaključnih dokumentov v zadevah suma korupcije, je pa v istem obdobju uvedla skoraj trikrat toliko prekrškovnih postopkov kot leto prej. Čeprav je komisija na področju lobiranja po lanskem izjemnem porastu zaznala umiritev trenda glede števila prijavljenih lobističnih stikov, pa je v lanskem letu zabeležila več kot 100 odstotni porast v kategoriji lobiranj registriranih lobistov. Komisija je pri svojem delu zaznala problem neporočanja lobističnih stikov znotraj nekaterih poslanskih skupin in ministrstev.

V letu 2016 je komisija:

- prejela v reševanje 1.160 prijav suma koruptivnih dejanj in drugih kršitev ZIntPK, od tega je bilo 494 zavrženih, 666 pa je bilo obravnavanih v predhodnem preizkusu;
- rešila 1.078 zadev, in sicer je v zadevi izdala zaključni dokument, zadevo zavrgla ali odgovorila drugim pristojnim organom in/ali prijaviteljem;
- izdala zaključni dokument v 367-ih zadevah suma korupcije;
- uvedla 375 prekrškovnih postopkov zaradi ugotovljenih kršitev ZIntPK;
- podala 48 naznanil in ovadb zaradi suma storitve kaznivega dejanja organom odkrivanja in pregona;
- podala 99 pobud nadzornim organom za izvedbo postopka iz njihove pristojnosti (policiji, inšpekcijskim organom, Računskemu sodišču RS, Finančni upravi RS in drugim pristojnim nadzorstvenim institucijam);
- izvedla 46 sej senata;
- razvila in nadgrajevala spletno orodje Erar, ki je uspešno nadomestilo Supervisor;
- prejela 61 zahtev za dostop do informacij javnega značaja;
- prejela 9.770 poročil o premoženjskem stanju;
- prejela 2.004 poročila o lobističnih stikih;
- izvedla 46 izobraževanj, usposabljanj, predavanj in posvetov, ki se jih je udeležilo 1.810 slušateljev (vsa izobraževanja, ki jih izvaja komisija, so brezplačna);
- posodobila Akcijski načrt uresničevanja Resolucije o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji, ki je bil sprejet leta 2005 in nazadnje posodobljen leta 2009;
- obeležila mednarodni dan boja proti korupciji s Tednom boja proti korupciji, v okviru katerega so potekali filmski festival, predavanja in okrogla miza;
- izvedla ustvarjalna natečaja za vrtce in šole z namenom seznanjanja z idejo integritete in preprečevanja korupcije;
- izvedla oceno korupcijskih tveganj v slovenskih šolah;
- po zakonu zastopala Republiko Slovenijo v mednarodnih odborih, komisijah in evalvacijah Organizacije združenih narodov (OZN), Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj

(OECD), Skupine držav proti korupciji (GRECO) pri Svetu Evrope, Evropske komisije, Mednarodne akademiji za boj proti korupciji (IACA).

V letu 2016:

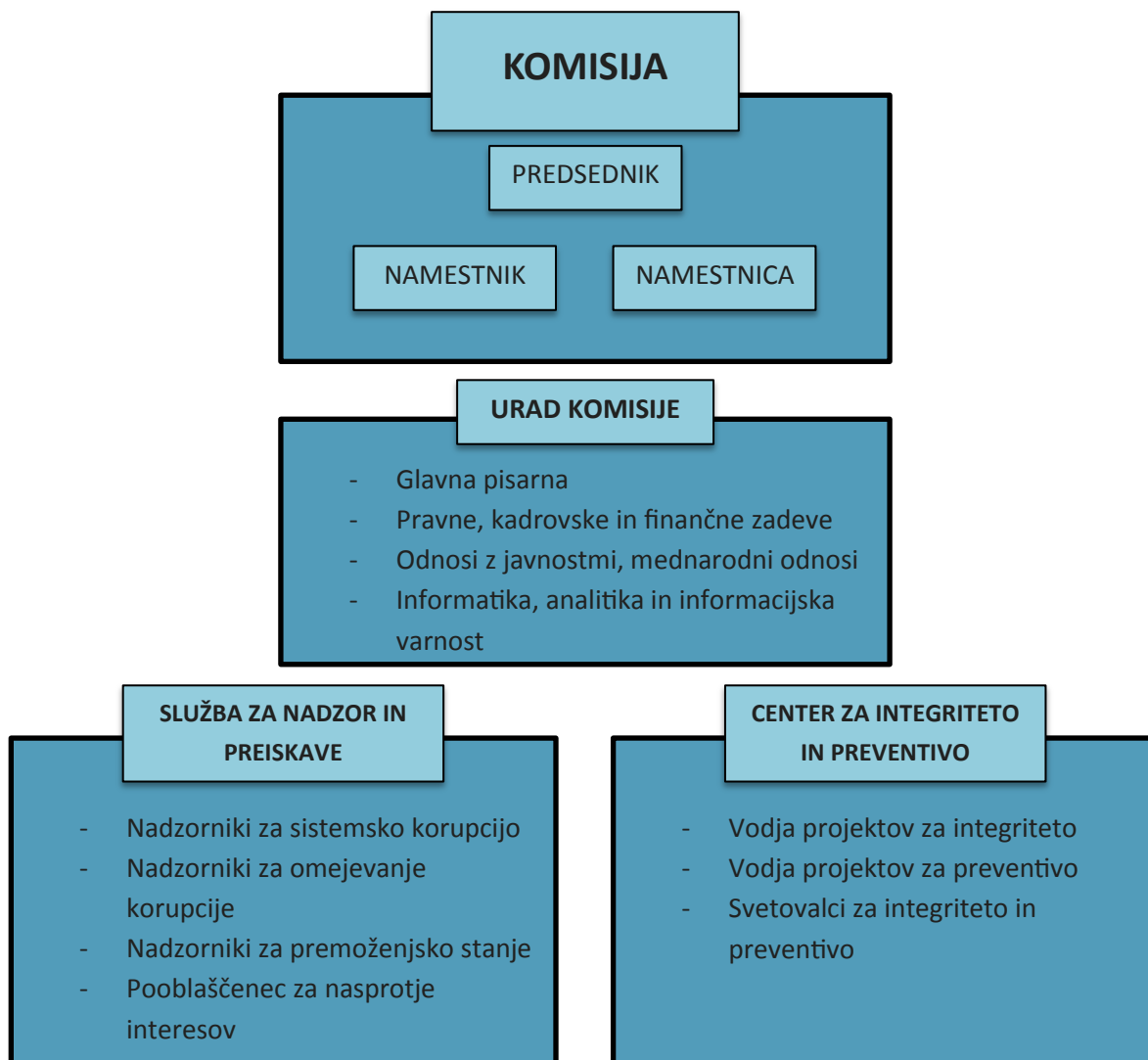
- je veljavni proračun komisije znašal 1.532.873 evrov;
- je imela komisija (na dan 31. 12. 2015) zaposlenih 35 javnih uslužbencev, enega za določen čas (kabinetna zaposlitev) in tri funkcionarje;
- sta se na komisiji zaposlila dva javna uslužbenca, dvema je delovno razmerje prenehalo, dva javna uslužbenca pa sta nadomeščala javni uslužbenki zaradi materinskega oziroma starševskega dopusta;
- je bilo dobrih 60 % zaposlenih uvrščenih med 25. in 43. plačni razred.

Komisija za preprečevanje korupcije

Komisija je samostojen in neodvisen državni organ, ki z namenom krepitve učinkovitega delovanja pravne države in preprečevanja njenega ogrožanja s koruptivnimi dejanji v okviru in na podlagi zakonov, samostojno izvršuje pristojnosti ter opravlja naloge, določene v ZIntPK ter drugih zakonih. Položaj samostojnega državnega organa je komisija pridobila že z uveljavitvijo Zakona o preprečevanju korupcije (ZPKor) januarja 2004, ki je bil v veljavi do junija 2010, ko je stopil v veljavo ZIntPK.

Samostojnost in neodvisnost komisije kot državnega organa se kaže v tem, da je pri svojem delu in odločanju vezana zgolj na ustavo in zakone. Težo njeni neodvisnosti in nepristranskosti daje tudi položaj samostojnega organa v sistemu državne ureditve, saj komisija pri svojem delu in odločitvah ni podrejena nobeni izmed treh vej oblasti, ampak je pri izvrševanju svojih pristojnosti z njimi v razmerju »zavor in ravnovesij«. ZIntPK je zato, v nasprotju s prejšnjim zakonom (ZPKor), drugače uredil izbirni postopek, imenovanje komisije in njeno sestavo, določil organ nadzora nad njenim delom in poslovanjem ter vsebino poročanja komisije organu nadzora.

Po ZIntPK komisijo vodi in zastopa predsednik, ki organizira delo, sicer pa je komisija kolegijski organ s tremi člani (predsednik in dva namestnika predsednika), ki obravnavajo zadeve in o njih odločajo na sejah senata. Predsednika komisije in njegova namestnika imenuje predsednik republike na predlog izbirne komisije sestavljene iz petih članov, v katero po enega člana imenujejo Vlada RS, Državni zbor RS, neprofitne organizacije zasebnega sektorja s področja preprečevanja korupcije, Sodni svet in Uradniški svet. Z izbirnim postopkom in postopkom imenovanja članov komisije je zagotovljena neodvisnost komisije oziroma njenih članov.

Zakonodajalec je z ZIntPK nadgradil že z ZPKor uveljavljeni model preprečevanja korupcije in posvetil dodatno pozornost krepitvi integritete v javnem sektorju ter zagotavljanju transparentnosti njenega delovanja. S tem želi zagotoviti in krepiti zaupanje v institucije ter pravni red oziroma pravno državo. ZIntPK je natančneje opredelil preventivne in nadzorstvene naloge komisije ter razširil njene pristojnosti. Glavni namen, ki ga ima komisija pri uresničevanju svojih pristojnosti, je krepitev delovanja pravne države (prim. 1. člen ZIntPK).

Komisija uresničuje svoje pristojnosti:

- z omejevanjem in preprečevanjem korupcije ter nadzorom nad nezdržljivostjo funkcij z drugimi funkcijami in dejavnostmi skuša zagotoviti neodvisno in nepristransko izpolnjevanje ustavno in zakonsko določenih funkcij;
- z uresničevanjem resolucije, ki ureja preprečevanje korupcije, z oblikovanjem strokovnih mnenj in standardov dobre prakse ter z nudenjem pomoči pri izobraževanju, zagotavljanju ozaveščenosti in načrtovanju ter ocenjevanju integritete na vseh ravneh spodbuja in krep

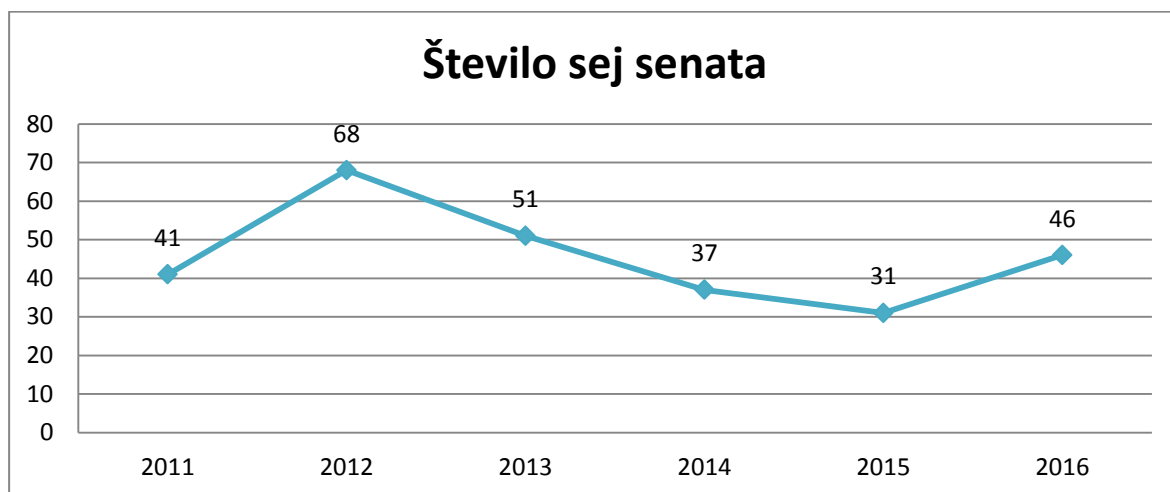
spodobnost posameznikov in institucij, da prevzamejo odgovornost za razvoj integritete in s tem za preprečevanje ter odkrivanje korupcije;

- z nadzorom nad premoženjem in sprejemanjem daril funkcionarjem, preprečevanjem in odpravljanjem nasprotja interesov in koruptivnih ravnanj ter nadzorom nad lobiranjem spodbuja in krepi transparentnost v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti pri opravljanju javnih funkcij in javnih zadev;
- z določitvijo pogojev za opravljanje dejavnosti lobiranja pri delovanju javnega sektorja zagotovi transparentnost te dejavnosti na način, ki bo podpiral dobre prakse;
- z zaščito prijaviteljev koruptivnih ravnanj spodbuja in krepi odkrivanje, preprečevanje ter odpravljanje koruptivnih ravnanj;
- z uresničevanjem mednarodnih obveznosti Republike Slovenije spodbuja, podpira in krepi sodelovanje ter strokovno pomoč pri preprečevanju in zatiranju korupcije na mednarodni ravni;
- s spodbujanjem sodelovanja deležnikov (državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti, organizacij javnega sektorja, oseb z javnimi pooblastili, institucij civilne družbe, medijev ter pravnih in fizičnih oseb) pri dvigu integritete in preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji ter in učinkovitem odzivu države na vse oblike koruptivnih ravnanj.

Senat

Senat komisije sestavljajo predsednik, namestnik in namestnica.

V letu 2016 je bilo skupno sklicanih in izvedenih 46 sej senata, od tega 45 rednih in 1 dopisna. Senat je na sejah obravnaval predvsem zaključne ugotovitve o posameznih oziroma konkretnih zadevah, načrt dela, uradne zaznamke, načelno mnenje, poročila o opravljenem rednem nadzoru premoženjskega stanja ter predloge rednih obdobjnih nadzorov s področja premoženjskega stanja, predloge za obnovo postopkov, obdobjna poročila o izvedenih postopkih ugotavljanja nasprotja interesov, pobude za uvedbo postopkov po uradni dolžnosti, opravil razgovor z vabljenjo osebo ter sprejemal odločitve, vezane na vpis oziroma izbris iz registra lobistov, na dovoljenja o opravljanju pridobitne dejavnosti, dovoljenje za sklenitev pogodbe brez protikorupcijske klavzule, podelitev pooblastil po predpisih o splošnem upravnem postopku in druge zadeve, vezane na notranje delovanje komisije.

Spremembe in dopolnitve ZIntPK

V Programu ukrepov Vlade Republike Slovenije za preprečevanje korupcije 2015–2016, ki ga je vlada sprejela 8. 1. 2015, je bil med predvidene ukrepe proti korupciji uvrščen tudi ukrep »Priprava osnutka sprememb in dopolnitev Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije«. Kot nosilec izvedbe tega ukrepa je bilo določeno Ministrstvo za javno upravo v sodelovanju z Ministrstvom za pravosodje, Ministrstvom za notranje zadeve in komisijo. Cilj navedenega ukrepa je bila priprava osnutka sprememb in dopolnitev ZIntPK, s katerimi se naj bi odpravile nedorečene in pomanjkljive rešitve v veljavnem zakonskem okviru, ki so se odrazile med njegovim izvajanjem v praksi.

Sredi leta 2016 je pristojnost sistemskega urejanja omejevanja korupcije z Ministrstva za javno upravo prešla na Ministrstvo za pravosodje, s čimer je Ministrstvo za pravosodje prevzelo tudi nalogo priprave besedila sprememb in dopolnitev ZIntPK.

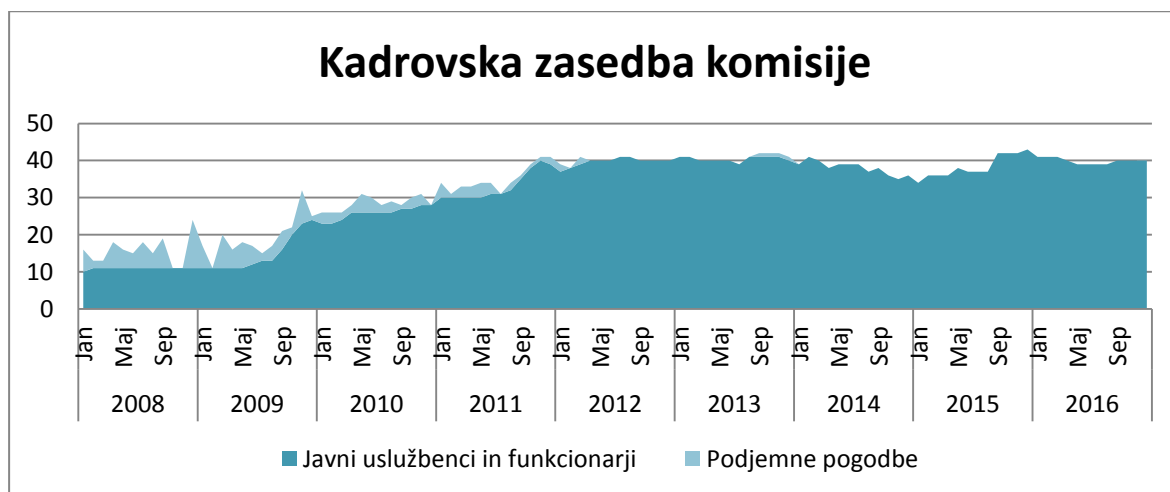
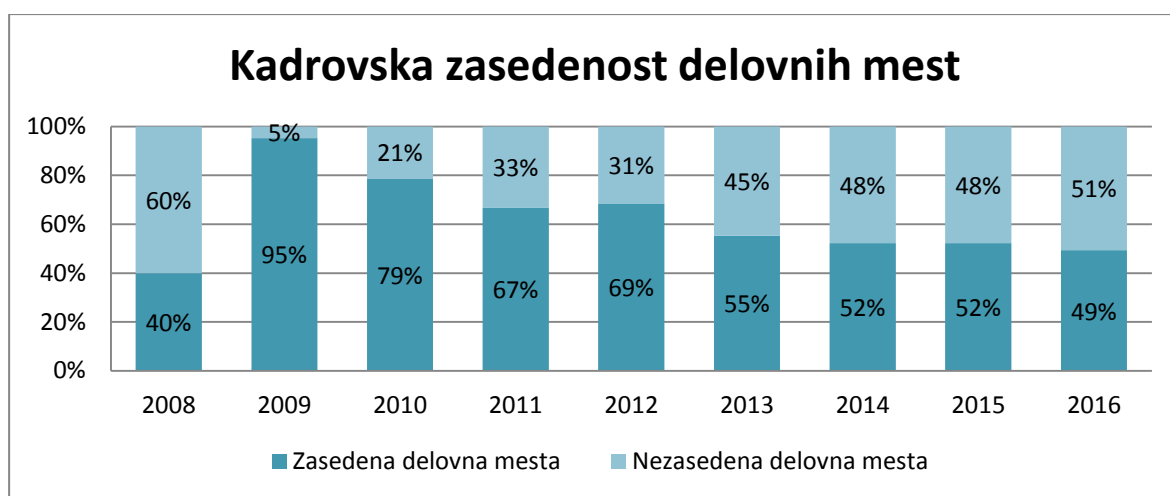
Komisija si ves čas prizadeva, da bi čim bolj aktivno sodelovala pri pripravi besedila sprememb in dopolnitev ZIntPK, in se pri tem zavzema predvsem za ohranitev svoje neodvisnosti in samostojnosti ter za vzpostavitev takega postopka pred komisijo, ki bi vsem udeležencem omogočil učinkovito varstvo njihovih pravic. V drugi polovici novembra 2016 je Ministrstvo za pravosodje komisiji v strokovno usklajevanje posredovalo besedilo sprememb in dopolnitev ZIntPK, na katerega je komisija podala svoje pripombe, slednje pa so še predmet presoje na ministrstvu.

Komisija si je v svojih pripombah in v medresorskem usklajevanju, v luči sodb Vrhovnega sodišča RS (sodba št. I Up 476/2013 z dne 5. 2. 2015 in sodba št. 73/2016 z dne 14. 9. 2016), zlasti prizadevala za ureditev postopka na način, da bi postopek pred komisijo obravnavanim osebam zagotavljal temeljne ustavne kavnite in da bi odločitve komisije prestale sodno presojo. Hkrati je komisija vztrajala, da predlagatelj zakona ohrani ureditev, po kateri se v postopkih zaradi suma korupcije izdajo zaključne ugotovitve v konkretnem primeru. V tej luči je komisija nasprotovala tudi rešitvi, da se navedeni postopki pred komisijo zaključijo že z vložitvijo ovadbe pristojnemu organu ali največ z izdajo in objavo načelnega mnenja.

Urad komisije

Pravne, kadrovske in finančne zadeve

Na dan 31. 12. 2016 je bilo na komisiji zaposlenih 35 javnih uslužbencev za nedoločen čas, en javni uslužbenec za določen čas (kabinetna zaposlitev) in trije funkcionarji (senat komisije). Od 35-ih javnih uslužbencev, zaposlenih za nedoločen čas, jih je bilo 14 zaposlenih v Uradu komisije, 15 v Službi za nadzor in preiskave ter šest v Centru za integriteto in preventivo. V letu 2016 sta se na komisiji zaposlila dva javna uslužbenca, dvema pa je delovno razmerje prenehalo. V letu 2016 sta dva javna uslužbenca nadomeščala javni uslužbenki zaradi materinskega oziroma starševskega dopusta.

Komisiji so na razpolago tri službena vozila (eno vozilo je bilo kupljeno v letu 2016, drugo vozilo je staro 13 in tretje 8 let).

Funkcionarji komisije so v primerjavi z ostalimi primerljivimi državnimi organi uvrščeni v najnižje plačne razrede (njihove plače so tudi do 30 odstotkov nižje). Dobrih 60 odstotkov zaposlenih na komisiji je uvrščenih med 25. in 43. plačnim razredom.

V letu 2016 je komisija kot proračunski uporabnik realizirala porabo državnih proračunskih sredstev na proračunskih postavkah v skupni višini 1.473.062 evrov, kar v celoti predstavlja integralna sredstva.

Pregled porabe integralnih sredstev po proračunskih postavkah:

PP	Naziv PP	Znesek v EUR	% porabe
5432	Plače	1.145.518	77,76
5435	Materialni stroški	300.326	20,39
5438	Investicije	27.218	1,85
Skupaj 2016:		1.473.062	100,00

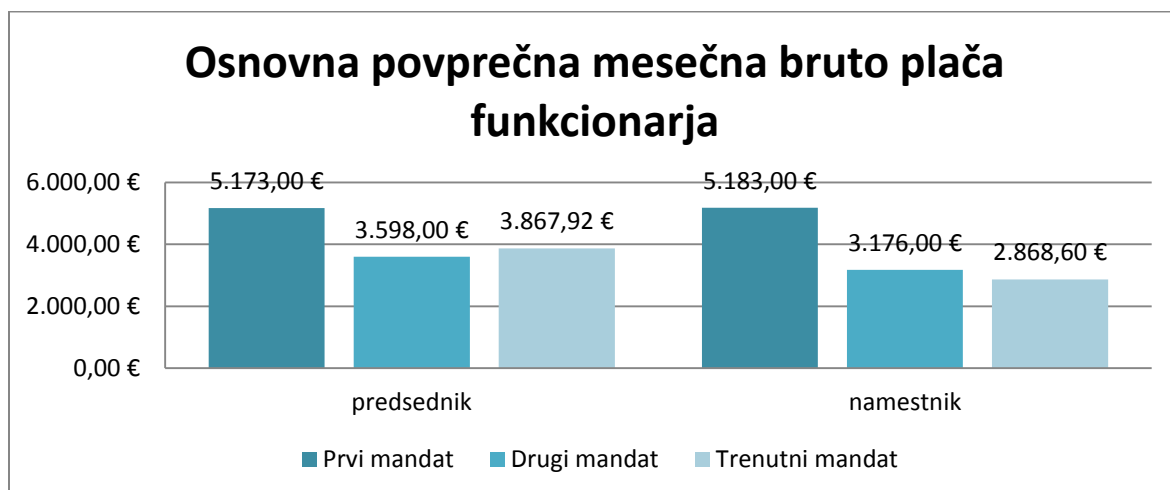
Veljavni proračun za leto 2016 je znašal 1.532.873 evrov, od tega:

- integralna sredstva: 1.531.382 evrov;
- odškodnine: 1.491 evrov.

Obrazložitev po posameznih proračunskih postavkah

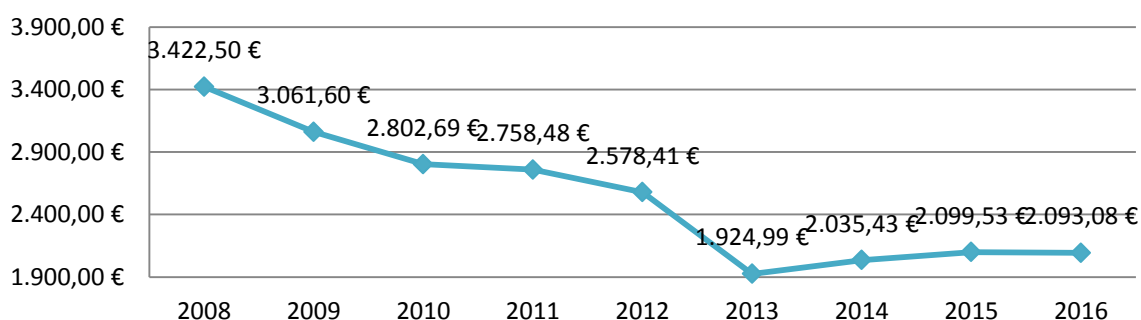
PP 5432 – plače

Proračunska postavka 5432 je bila namenjena načrtovanju proračunskih sredstev za stroške dela. Vsi javni uslužbenci in funkcionarji so izvajali aktivnosti, povezane z zadolžitvami proračunskega uporabnika. Na komisiji je bilo 1. 1. 2016 zaposlenih 35 javnih uslužbenecv za nedoločen čas, en javni uslužbenec za določen čas (kabinetna zaposlitev), trije funkcionarji, dva javna uslužbenca pa sta nadomeščala javni uslužbenki, ki sta bili na starševskem dopustu. Zadnji dan leta 2016 je bilo redno zaposlenih 35 javnih uslužbenecv za nedoločen čas, en javni uslužbenec za določen čas (kabinetna zaposlitev) in trije funkcionarji.

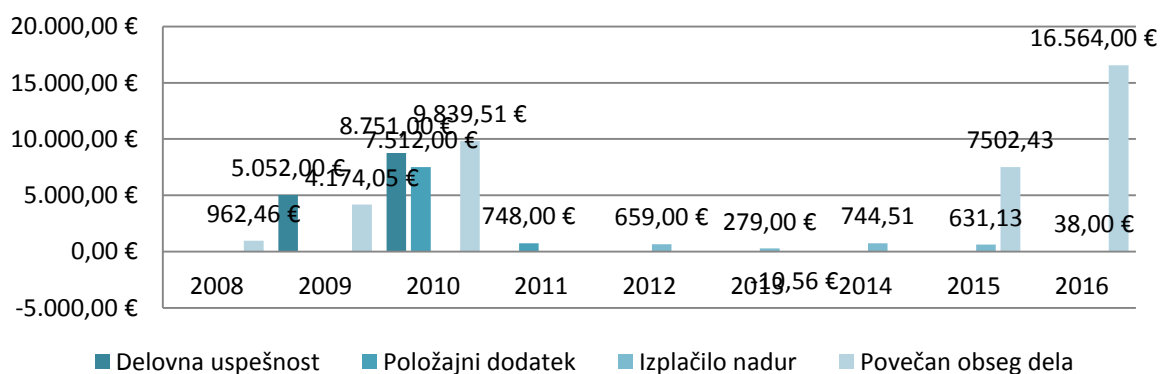

Največji delež proračuna za leto 2016 (77,76 %) je predstavljalo izplačilo plač za zaposlene, in sicer 1.145.518 evrov.

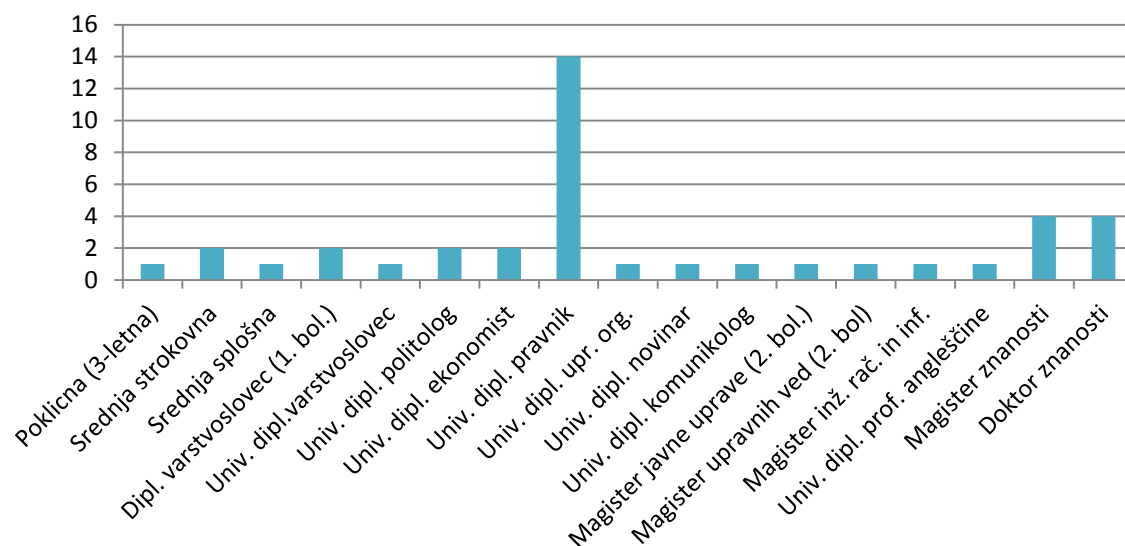
Povprečna izplačana mesečna bruto plača javnega uslužbenca komisije po letih

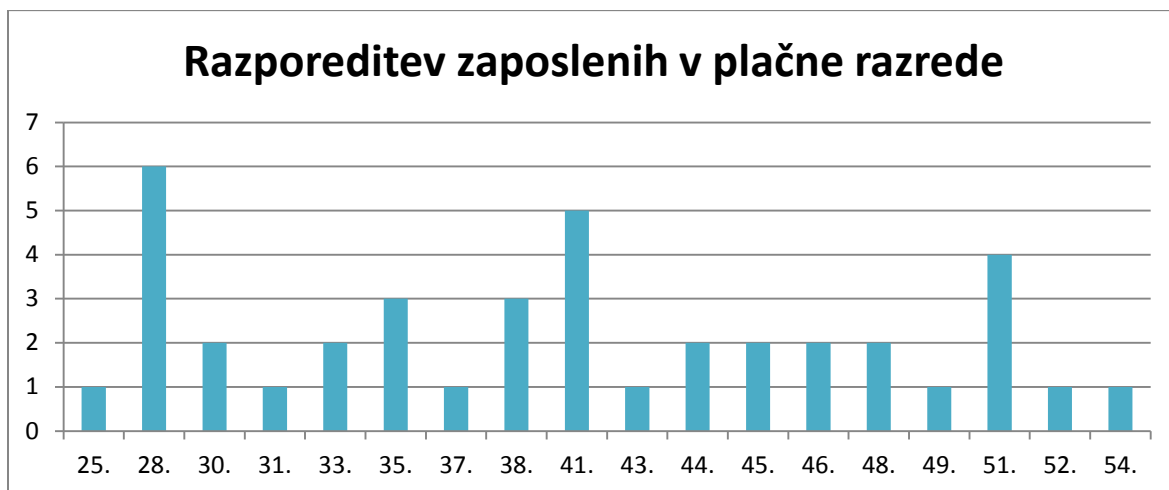

Bruto izplačilo dodatkov

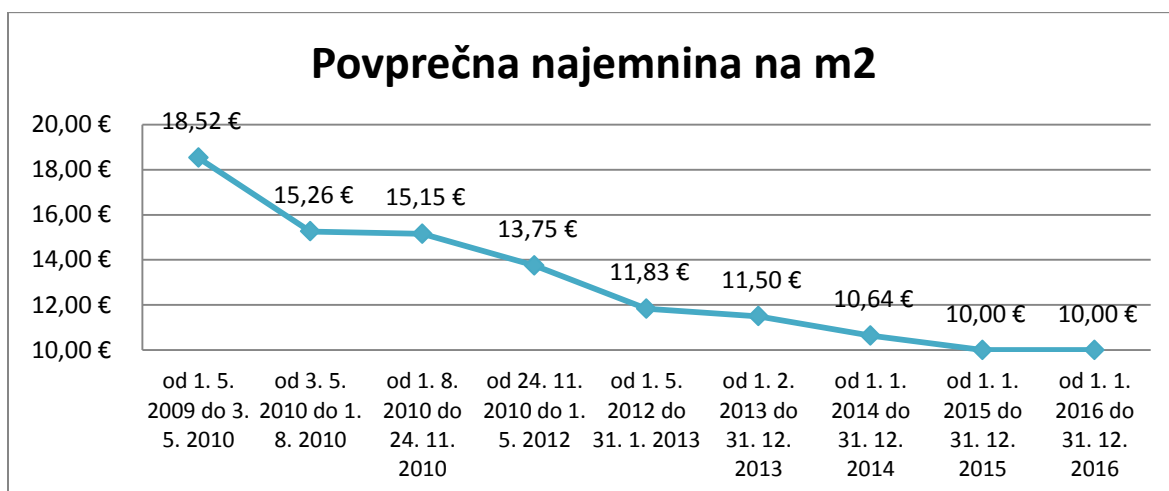
Izobrazba zaposlenih

PP 5435 – materialni stroški

Proračunska postavka je bila namenjena načrtovanju izdatkov za blago in storitve. Vsi realizirani materialni stroški so neposredno povezani z izvršenimi nalogami proračunskega uporabnika. Znotraj materialnih stroškov največji delež, kar 53,21 odstotkov (159.817 evrov), predstavlja najem poslovnih, parkirnih in arhivskih prostorov.

PP 5438 – investicije in investicijsko vzdrževanje

Na proračunski postavki za investicije in investicijsko vzdrževanje je komisija realizirala sredstva za nakup novega službenega avtomobila v višini 13.176 evrov, kar predstavlja 48,41 odstotkov vseh investicijskih odhodkov, saj je bilo najstarejše službeno vozilo staro že 14 let. Poleg službenega avtomobila je komisija porabila še 315 evrov (1,16 odstotkov vseh investicijskih odhodkov) za nakup službenega kolesa. Preostanek sredstev za investicije in investicijsko vzdrževanje v višini 13.727 evrov (50,43 odstotkov vseh investicijskih odhodkov) pa je komisija porabila za nakup strojne računalniške opreme (7.139 evrov), opreme za tiskanje in razmnoževanje (1.171 evrov), telekomunikacijske in avdiovizualne opreme (2.549 evrov) ter druge opreme in napeljav (2.867 evrov).

Področje analitike in informacijske varnosti

Komisija zagotavlja informatizacijo dela pri statističnih in drugih obdelavah ter analizah podatkov, skrbi za varovanje informacijsko-komunikacijske opreme, komunikacij in podatkov komisije.

Na področju analitike in informacijske varnosti sta zaposlena dva javna uslužbenca (eden od leta 2010, drugi od leta 2014).

Na področju analitike in informacijske varnosti je komisija v letu 2016 izvedla naslednje projekte:

- v spletnem orodju Corruptio smo izdelali prikaz statistike števila verificiranih obrazcev in pripravili več manjših posodobitev (zgodovinski pregled vnosov, prikaz podatkov o instituciji, časovno filtriranje);
- pri verifikaciji obrazca se lahko označi, ali je obrazec problematičen;
- namestili in konfigurirali smo KPK-CA certifikatne organizacije za strežnike;
- za potrebe notranjega razvoja programske opreme smo namestili in konfigurirali sistem Kallithea za repozitorije programske kode GIT ali Mercurial;
- za potrebe notranjega razvoja programske opreme smo namestili in konfigurirali sistem Taiga za spremljanje agilnega razvoja programske opreme po metodologiji SCRUM ali Kanban;
- z namenom spremljanja delovanja informacijskih sistemov komisije smo namestili strežnik Zabbix, na opazovane strežnike pa agente;
- za spremljanje dela javnih uslužbencev smo razvili in v delo vpeljali aplikacijo HRM5, v katero javni uslužbenci oddajajo poročila o delu;
- začeli smo s pripravo novega spletnega mesta komisije;
- postavljen je nov aplikacijski strežnik PHP, na katerega smo za lažje spremljanje medijskih objav, ki se nanašajo na komisijo, namestili spletno aplikacijo TT-RSS, na strežnik pa smo med drugim namestili tudi aplikacijo baza znanja.

Erar

V letu 2016 je komisija z lastnim programerskim znanjem vzpostavila novo spletno orodje Erar, ki je namenjeno najširši javnosti za omogočanje spremljanja denarnih tokov subjektov javnega sektorja. V njem so vidni vsi podatki, ki so bili zajeti že v Supervizorju, dodali pa smo še nove vire. Med drugim nam je uspelo uresničiti načrte iz prejšnjega leta in tako spletno orodje Erar po novem prikazuje tudi e-račune in transakcijske račune, ki so jih poslovni subjekti odprli pri tujih bankah. Pripravljen je tako, da omogoča razširitve in nadaljnji razvoj.

Delovanje spletnega orodja Erar omogočajo virtualni strežniki Ministrstva za javno upravo, s katerim ima komisija sklenjen dogovor.

Seznam podatkovnih baz, ki jih je Erar uporabljal ob koncu leta 2016

Erar za prikaz podatkov uporablja bazo finančnih transakcij Uprave RS za javna plačila, podatke o knjižbah iz sistema MFERAC, podatke iz Poslovnega registra Slovenije, Registra transakcijskih računov in Javne objave letnih poročil, ki jih zagotavlja Agencija RS za javnopravne evidence in storitve (AJPES), podatke iz delniških knjig Klirinško depotne družbe (KDD), podatke o javnih

naročilih iz Portala javnih naročil, podatke o davčnih dolžnikih ter nepredlagateljih davčnih obračunov in o nakazilih v davčno ugodna okolja, register transakcijskih računov ter zbirko e-računov. Podatki se osvežujejo dnevno oziroma takoj, ko so na voljo.

Načrti

Komisija se pri svojem delovanju na področju analitike in informacijske varnosti srečuje s klasičnimi težavami, kot sta pomanjkanje finančnih sredstev za nakup dodatne informacijsko-komunikacijske opreme in kadrovska podhranjenost, kljub temu pa se v danih razmerah trudimo storiti čim več in razpoložljive vire čim bolj učinkovito uporabiti. V prihodnje načrtujemo naslednje aktivnosti:

- preureditev systemskega prostora,
- nadgradnjo in posodobitev domenskega strežnika in notranjega omrežja komisije,
- nakup licenc za virtualizacijsko okolje,
- nadgradnjo obstoječih strežniških zmogljivosti,
- nadaljnji razvoj aplikacij komisije.

Odnosi z javnostmi

Največ pozornosti medijev je bila komisija v letu 2016 deležna ob predstavitvi novega spletnega orodja Erar, ki je nadomestilo spletno orodje Supervisor ter številnim novinarjem in zainteresirani javnosti omogoča transparenten vpogled v poslovanje z javnim denarjem.

V letu 2016 je komisija spet organizirala Teden boja proti korupciji, ki tako postaja že tradicionalen način obeležitve mednarodnega dneva proti korupciji, 9. decembra, hkrati pa nudi tudi možnost vpogleda v delovanje komisije in aktualne teme, s katerimi se v danem obdobju sooča. Organiziran je bil tudi filmski festival »Film proti korupciji«, ki ga je ob tej priliki ponovno pripravila komisija in v okviru katerega je v sodelovanju s Kinoteko predstavila pet filmov, ki naslavljajo problematiko korupcije in pomembnost integritete. V okviru Tedna boja proti korupciji je komisija organizirala tudi dobro obiskani delavnici na temo Erarja ter okroglo mizo, ki je v ospredje postavila problematiko zaščite prijaviteljev.

V komunikaciji z mediji je komisija v preteklem letu pogosto izpostavljala razvoj dogodkov, vezan na sprejemanja novele ZIntPK, in pomembnost poudarka na vzpostavitvi postopka pred komisijo, v katerem bodo spoštovane pravice udeležencev v postopku.

Največji del aktivnosti s področja odnosov z javnostmi so predstavljali odnosi z mediji oziroma priprava odgovorov na novinarska vprašanja.

Poleg zagotavljanja odgovorov na novinarska vprašanja je komisija v minulem letu z mediji oziroma javnostmi komunicirala še z/s:

- novinarskimi konferencami,
- izjavami za javnost,
- sporočili za javnost,
- sodelovanjem predstavnikov komisije v radijskih in televizijskih oddajah ter v intervjujih,

- vsebinami na spletni strani,
- dogodki,
- in drugimi aktivnostmi, pri čemer smo sprotne komunikacijske aktivnosti proaktivno prilagajali aktualnim potrebam.

Najpogostejša novinarska vprašanja

- področje nasprotja interesov,
- preverjanje prijav in postopkov,
- delo komisije in njeni zaposleni.

Dogodki, ki so zaznamovali medijske objave o komisiji

- razvoj programskega spletnega orodja Erar;
- odprava odločitev Vrhovnega sodišča RS v zvezi z ugotovitvami komisije glede postopka izbire kandidatke RS za evropskega komisarja;
- sistemsko mnenje glede korupcije v zdravstvu, vezano na nabavo medicinskih pripomočkov v slovenskih bolnišnicah, načelno mnenje glede registra medicinskih pripomočkov in vigilančnih zapletov ter korupcija v zdravstvu na splošno;
- ugotovitve komisije glede postopka izbire in imenovanja nekdanjega namestnika predsednika komisije na mesto direktorja Centra za skladnost poslovanja NLB, d. d.;
- pismo OECD predsedniku države in predsedniku vlade glede nujnosti sprejema novele ZIntPK, ki naj bi omočila boljše delo komisije in glede nujnosti ohranitve statusa komisije kot samostojnega in neodvisnega organa;
- notranja dogajanja na komisiji.

Praksa komuniciranja

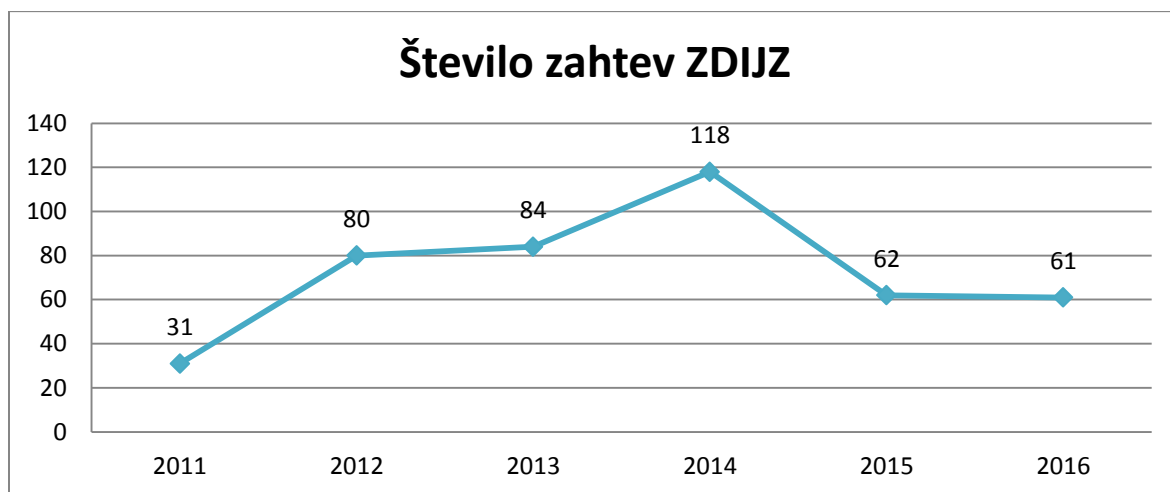
Za potrebe komuniciranja z javnostmi je bil v letu 2014 vzpostavljen elektronski predal pr.korupcija@kpk-rs.si, ki omogoča, da se vsa novinarska vprašanja zbirajo na enem mestu, s katerega se nanje tudi odgovarja. Na večino vprašanj medijev skušamo odgovoriti čim hitreje, običajno še isti ali naslednji dan oziroma v prvi polovici zakonskega roka (sedem delovnih dni po Zakonu o medijih). Na novinarska vprašanja zaradi sledljivosti dela in točnosti informacij praviloma odgovarjamo pisno, čeprav se poleg te uveljavljene prakse pojavljajo tudi neposredna, telefonska medijska poizvedovanja (v smislu napotitev na dokumente, posamezna področja na spletni strani, usmeritev, vprašanj glede pristojnosti in drugih napotkov).

Prenova spletne strani in nova grafična podoba komisije

Komisija se je v lanskem letu lotila tudi dveh zahtevnih, medsebojno povezanih projektov, ki sta v letu 2017 še vedno v teku. Z novo grafično podobo želi komisija poenotiti svojo grafično podobo z grafično podobo preostalih državnih organov in s tem jasno pokazati, da je kljub neodvisnemu in samostojnemu položaju njen sestavni del. S prenovo spletne strani želimo obilico informacij, ki jih nudi trenutna spletna stran komisije, urediti bolj sistematično in ponuditi jasnejši vpogled v naše aktivnosti in celotno področje dela.

Informacije javnega značaja

Dostop do informacij javnega značaja je z ustavo določena pravica vsakogar. Ustava Republike Slovenije v 39. členu določa, da ima vsakdo pravico dobiti informacijo javnega značaja, za katero ima v zakonu utemeljen pravni interes, razen v primerih, ki jih določa zakon. Ta ustavna določba je konkretizirana v določbah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06, ZDIJZ). Navedeni zakon pomembno prispeva k transparentnosti dela njegovih zavezancev, saj se na državljane prelaga del dolžnosti nadzora nad delom organov in hkrati daje na voljo kar nekaj pravnih sredstev za zagotovitev pravice izvedeti informacijo javnega značaja.

Informacija javnega značaja je informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom ali pridobil od drugih oseb.

Dostop do informacije javnega značaja ni brez omejitev. Zakon o dostopu do informacij javnega značaja v 6. členu navaja dvanajst primerov, v katerih lahko organ prosilcu zavrne zahtevo zaradi posebne narave podatka, ki ga prosilec želi (če prosilec na primer zahteva podatek, ki je na podlagi zakona, ki ureja tajne podatke, opredeljen kot taje; če prosilec zahteva osebni podatek, katerega posredovanje bi pomenilo kršitev predpisov o varstvu osebnih podatkov, ali če bi razkritje podatka škodovalo izvajanju sodnega ali upravnega postopka itd.).

V letu 2016 je komisija odločala o skupno 61-ih zahtevah za dostop do informacij javnega značaja. Od tega je bilo v celoti ugodeno 19-im zahtevam, šest je bilo v celoti zavrnjenih, v 28-ih primerih je bil omogočen delni dostop, v preostalih osmih zadevah pa so bile izdane ostale končne odločitve kot npr. zavrženje zahteve. Najpogosteje je komisija delno ugodila oziroma delno zavrnila zahtevo zaradi varovanja osebnih podatkov oziroma varovanja tajnosti vira, v enem primeru pa zaradi kazenskega pregona. Od skupno dveh vloženih pritožb na Informacijskega pooblaščenca je bilo v celoti ugodeno eni pritožbi, ena pa je bila v celoti zavrnjena.

Pripombe komisije na predloge predpisov

Komisija v skladu z določbo 15. alineje prvega odstavka 12. člena ZIntPK daje mnenja k predlogom zakonov ter ostalih predpisov pred njihovo obravnavo na vladi o usklajenosti določb predlogov

zakonov ter ostalih predpisov z zakoni in predpisi, ki urejajo področje preprečevanja korupcije ter preprečevanja in odpravljanja nasprotja interesov.

V letu 2016 je komisija na podlagi zgoraj citirane določbe ZIntPK prejela naslednje predloge predpisov:

Datum	Predpis	Predlagatelj	Pripombe komisije
7. 1. 2016	Predlog zakona o sistemu jamstva za vloge	Ministrstvo za finance	/
1. 2. 2016	Predlog zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic	Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo	/
16. 2. 2016	Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nadzoru državne meje	Ministrstvo za notranje zadeve	/
18. 2. 2017	Predlog uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacija javnega značaja	Ministrstvo za javno upravo	Pripombe podane.
3. 3. 2016	Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o plačilnih storitvah in sistemih	Ministrstvo za finance	/
4. 3. 2016	Predlog zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma	Ministrstvo za finance	/
7. 3. 2016	Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o izboljššanju ureditve poravnave vrednostnih papirjev v EU in o centralnih depotnih družbah	Ministrstvo za finance	/
18. 3. 2016	Predlog zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank	Ministrstvo za finance	/
23. 3. 2016	Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o Banki Slovenije	Ministrstvo za finance	/
26. 4. 2016	Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje	Ministrstvo za finance	/
3. 5. 2016 in 19. 9. 2016	Predlog zakona o revidiranju in	Ministrstvo za finance	/

Datum	Predpis	Predlagatelj	Pripombe komisije
	ocenjevanju vrednosti		
16. 5. 2016	Predlog priročnika za odpiranje podatkov v javnem sektorju	Ministrstvo za javno upravo	/
6. 6. 2016	Predlog pravilnika o postopkih (so)financiranja, ocenjevanja in spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	Pripombe podane.
21. 6. 2016	Predlog zakona o športu	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	Pripombe podane.
20. 7. 2016	Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nematerializiranih vrednostnih papirjih	Ministrstvo za finance	/
26. 7. 2016	Predlog zakona o lekarniški dejavnosti	Ministrstvo za zdravje	Pripombe podane.
27. 7. 2016	Predlog zakona o centralnem kreditnem registru	Ministrstvo za finance	/
1. 8. 2016	Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgu finančnih instrumentov	Ministrstvo za finance	/
5. 9. 2016	Predlog zakona o skupnosti študentov	Študentsko društvo Iskra	Pripombe podane.
15. 9. 2016	Predlog zakona o voznikih	Ministrstvo za infrastrukturo	/
28. 9. 2016	Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organu in skladu za reševanje bank	Ministrstvo za finance	/
28. 10. 2016	Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja	Ministrstvo za javno upravo	/
3. 11. 2016	Smernice za delovanje Družbe za upravljanje terjatev bank d.d.	Ministrstvo za finance	Pripombe podane.
18. 11. 2016	Predlog zakona o spremembah in	Ministrstvo za pravosodje	Pripombe podane.

Datum	Predpis	Predlagatelj	Pripombe komisije
	dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije		
25. 11. 2015	Predlog zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti	Ministrstvo za javno upravo	/
30. 11. 2016	Predlog zakona o spremembah Zakona o pacientovih pravicah	Ministrstvo za zdravje	Pripombe podane.
16. 12. 2016	Osnetek pravilnika o zapisniku o ogledu kraja nesreče na smučišču in potrdilu o prevzemu predmetov	Ministrstvo za notranje zadeve	/
16. 12. 2016	Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence	Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo	/
20. 12. 2016	Osnetek predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o elektronskih komunikacijah	Ministrstvo za javno upravo	Pripombe podane.
22. 12. 2016	Izhodišča za zakon o kakovosti in varnosti v zdravstvu	Ministrstvo za zdravje	/

Mednarodna dejavnost komisije

Mednarodno sodelovanje ima na področju boja proti korupciji pomembno vlogo, saj je globalizacija med drugim prinesla tudi porast problema mednarodne korupcije, pri čemer so oblike korupcije v širših regijah v Evropi in svetu podobne, orodja za preprečevanje in zatiranje korupcije pa povsod v Evropi večinoma še v razvoju. Mednarodna in meddržavna izmenjava izkušenj ter dobrih praks med različnimi akterji lahko tako znatno pripomore k hitrejšemu oblikovanju učinkovitih orodij za preprečevanje in zatiranje korupcije ter s tem k celoviti omejitvi pojava korupcije v Evropi oziroma svetu.

Podobno kot že v prejšnjih letih, je komisija zaradi omejenih proračunskih sredstev tudi v letu 2016 večino službenih poti v tujino izvedla v primerih, ko je stroške udeležbe kril organizator dogodka. Obenem je v letu 2016 komisija z minimalnimi stroški gostila nekaj tujih delegacij, ki so zaprosile za izobraževanje, študijske posvete, predstavitev orodij komisije in podobno. V nadaljevanju sledi pregled mednarodnih aktivnosti komisije.

Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)

Ocenjevalni mehanizem: spremljanje izvajanja Konvencije OECD o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju in priporočil delovne skupine OECD na to temo.

Slovenija ocenjevalka

Komisija predstavlja Republiko Slovenijo v delovni skupini OECD zoper podkupovanje tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju (WGB), v okviru katere potekajo četrletna zasedanja. Kot ostale članice, tudi Slovenija v okviru delovanja v tej delovni skupini prevzema vlogo ocenjevalke drugih držav pri izpolnjevanju določb zgoraj omenjene OECD konvencije in njenih priporočil.

Republika Slovenija skupaj z Združenimi državami Amerike (ZDA) ocenjuje Rusko federacijo. Slednja je morala na OECD zasedanju marca 2016 poročati o napredku izvajanja priporočil iz 2. faze ocenjevanja, kjer se ocenjuje implementacija konvencije v rusko zakonodajo. Na podlagi mnenj ocenjevalcev in poročila Ruske federacije je nato delovna skupina OECD sprejela poročilo, v katerem je bilo ugotovljeno, da je Ruska federacija v celoti izpolnila deset priporočil od 50-ih, ostala pa le delno ali pa sploh ne. Rusija je ponovno poročala oktobra 2016.

Slovenija ocenjevanka

V letu 2016 se je nadaljevala tudi 3. faza ocenjevanja Republike Slovenije glede izpolnjevanja določb Konvencije OECD o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju, ocenjujeta pa jo Nizozemska in Luksemburg. Komisija ima pri ocenjevanju vlogo nacionalnega koordinatorskega aktivnosti Slovenije. 3. faza ocenjevanja je osredotočena na odziv organov pregona na prijave primerov podkupovanja tujih javnih uslužbencev, izvajanje priporočil za boj proti podkupovanju iz leta 2009 in udeleževanje OECD priporočil iz preteklih ocenjevanj.

V letu 2016 je Slovenija o napredku glede izpolnjevanja teh priporočil poročala v juniju. Ocenjevalki sta bili mnenja, da je Slovenija uspešno implementirala štiri priporočila, 16 delno, ni pa še zadovoljivo implementirala devetih priporočil. Izpostavili sta, da še vedno ostaja težava pri zaznavi sumov podkupovanja tujih javnih uslužbencev, saj v Sloveniji do zdaj še nismo imeli primera podkupovanja tujih javnih uslužbencev, kar pa je, glede na izvozno naravnost slovenskega gospodarstva, nenavadno. Slovenija bo o implementaciji priporočil ponovno poročala oktobra 2017.

Februarja 2016 je podpredsednik WGB poslal pismi predsedniku republike in predsedniku vlade. V pismih ju je opozoril na pomen boja proti podkupovanju, pomen neodvisnosti komisije, vključno z zagotovitvijo zadostnih sredstev za njeno delo, ter na nujnost sprejema novele ZIntPK.

OECD Delovna skupina višjih uradnikov s področja integritete (SPIO)

Komisija v OECD zastopa Slovenijo v Delovni skupini višjih uradnikov s področja integritete (Working Party of Senior Public Integrity Officials, SPIO). Delegati SPIO, ki so se v letu 2016 sestali dvakrat, so največ pozornosti posvetili oblikovanju predloga Priporočil za integriteto javnega sektorja, ki jih je nato januarja 2017 sprejel Svet OECD. Temeljna priporočila, ki naj jih spoštujejo članice, so: vzpostavitev celovitega in medsebojno skladnega sistema integritete; spodbujanje trajnostnega družbenega zavedanja o pomenu integritete; vzpostavitev oziroma vzdrževanje

sistematičnega vodenja ter povečanje učinkovitost pri uveljavljanju odgovornosti. Vsak izmed navedenih napotkov je v dokumentu dodatno razčlenjen, v letu 2017 pa bo SPIO začel še s pripravo konkretnih ukrepov, ki bodo državam v pomoč pri uresničevanju priporočil.

SPIO spodbuja tudi nekatere nove pristope pri oblikovanju politik in ukrepov na področju zagotavljanja integritete, države pa naj se pri njihovem oblikovanju opirajo na dokaze in spoznanja znanstvenih disciplin, ki so bile do zdaj prezrte, predvsem behaviorizma.

OECD Protikorupcijska mreža za Vzhodno Evropo in Osrednjo Azijo (ACN)

Komisija v OECD zastopa Slovenijo tudi v Protikorupcijski mreži za Vzhodno Evropo in Osrednjo Azijo (ACN). Predstavniki komisije se je aprila 2016 udeležili srečanja ACN na visoki ravni, kjer so prisotni seznanili z odzivi držav na program, ki ga je ACN sprejela leta 2015. Udeleženci srečanja so razpravljali tudi o morebitnem sofinanciranju mreže s strani članic, saj večino sredstev za delovanje ACN prispevajo OECD, ZDA in Švica. V okviru ACN-a je komisija sodelovala še pri pripravi poročila o mednarodnem sodelovanju pri preganjanju koruptivnih dejanj, pri čemer so ji izdatno pomagali Ministrstvo za pravosodje, Vrhovno državno tožilstvo, Vrhovno sodišče RS ter Ministrstvo za notranje zadeve.

Urad združenih narodov (ZN) za droge in kriminal (UNODC)

Ocenjevalni mehanizem: ocenjevanje implementacije Konvencije ZN proti korupciji (UNCAC)

Slovenija kot ocenjevalnica in ocenjevalka

Predstavnica komisije se je novembra 2016 udeležila sedmega zasedanja Skupine za pregled izvajanja UNCAC-a (UNODC IRG). Udeležba na zasedanju UNODC IRG-ja je bila pomembna predvsem zaradi ocenjevanja Slovenije v letu 2017 ter zaradi spremljanja prvih pregledov držav podpisnic UNCAC-a v drugem pregledu izvajanja UNCAC-a.

V okviru omenjenega zasedanja je potekalo še usposabljanje za kontaktne točke in vladne strokovnjake, ki sodelujejo v Mehanizmu za pregled izvajanja UNCAC-a, in sicer na temo drugega pregleda UNCAC-a. Usposabljanje je vključevalo predstavitve in interaktivne razprave glede izvajanja predpisov, ki bodo pod drobnogledom v drugem krogu pregleda, ter podrobnejšo seznanitev z metodologijo pregleda. Usposabljanje je bilo koristno tudi zaradi pregleda Slovenije v letu 2017 ter prihodnjih pregledov, pri katerih bo Slovenija ena od držav, ki jih bo izvajala.

Delovna skupina UNODC za preprečevanje korupcije

V okviru UNODC-a je komisija tudi članica Delovne skupine za preprečevanja korupcije. Zasedanje Delovne skupine za preprečevanje korupcije sta se predstavniki komisije udeležila avgusta 2016 na Dunaju. V ospredju so bili tokrat promocija informacijskih orodij na področju preprečevanja korupcije ter načini za krepitev integritete v športu. Za predstavitev na zasedanju je bil med drugim izbran tudi slovenski prispevek o spletnem orodju Supervisor in vpeljavi nadomestnega orodja Erar, ki ga je razvila komisija, ter portal javnih naročil in spletno orodje STATIST, ki ju je razvilo Ministrstvo za javno upravo. Predstavitev se je osredotočila na možnosti, ki jih informacijska tehnologija nudi v boju proti korupciji.

Svet Evrope – Skupina držav proti korupciji (GRECO)

Komisija je predstavnic Slovenije tudi v Skupini držav proti korupciji (GRECO), ki deluje v okviru Sveta Evrope, kjer ocenjevalni postopki držav potekajo na podlagi vzajemnega ocenjevanja in pritiska drugih članic GRECA. Ocenjuje se spoštovanje protikorupcijskih standardov, ki jih določajo protikorupcijski dokumenti Sveta Evrope, kot so Civilnoppravna in Kazenskoppravna konvencija proti korupciji ter Dvajset vodilnih načel za boj proti korupciji.

Slovenija ocenjevanka

V letu 2016 se je nadaljeval četrti ocenjevalni krog GRECA, kjer se že četrto leto ocenjuje preprečevanje korupcije pri članih predstavnih teles (poslancih in državnih svetnikih), sodnikih in tožilcih. Republika Slovenija je morala do konca julija 2016 poročati o izpolnjevanju preostalih priporočil, uspešnost tega pa je bila ocenjena na decembrskem skupščinskem zasedanju GRECA. Ker je pred tem Republika Slovenija zadovoljivo izpolnila le štiri od 19-ih priporočil, dodatnih pet pa delno, je GRECO izpolnitev priporočil v Republiki Sloveniji ocenil kot »v celoti nezadovoljivo«. Na decembrskem zasedanju je Republika Slovenija predstavila ukrepe, usmerjene v izpolnitev še neizpolnjenih priporočil, predvsem pri državnem tožilstvu. GRECO je tako ugotovil, da je preostalo neizpolnjenih le še sedem priporočil, zaradi česar ni več potrebno ukrepati zoper Republiko Slovenijo v skladu s Pravilom 32, ki predvideva ukrepe zoper države članice, katerih izpolnjevanje priporočil je ocenjeno kot »v celoti nezadovoljivo«. Prihodnjič bo Republika Slovenija morala poročati konec septembra 2017.

V letu 2016 so potekale tudi priprave na nov, peti ocenjevalni krog, ki se je začel 1. 1. 2017. Tokratna tema ocenjevanja bo preprečevanje korupcije pri najvišjih predstavnikih izvršilne oblasti, pri policiji in organih, pristojnih za mejni nadzor oseb. Predstavnico komisije, ki Republiko Slovenijo zastopa v GRECU, so povabili k sodelovanju v delovni skupini, ki je pripravila gradivo za naslednje ocenjevanje, in sicer vprašalnik, na podlagi katerega bodo države članice pripravljale pregled stanja v njihovih državah, kar bo podlaga prihodnjim ocenjevalnim postopkom.

Slovenija članica Biroja GRECA

Predstavnica komisije je bila v letu 2013 izvoljena v biro GRECA, organ upravljanja te organizacije; v njem pa je sodelovala tudi v letu 2016. Občasno je zastopala organizacijo na različnih dogodkih, na primer v Pragi, na Češkem, kjer je na prošnjo Transparency International Czech Republic v razpravi predstavila aktivnosti GRECA v zvezi z vključitvijo dejavnika spola v njegovo delo.

Konec decembra 2016 se je udeležila delovnega kosila predstavnikov nadzornih teles Sveta Evrope z Generalnim sekretarjem Sveta Evrope Thorbjørnom Jaglandom, kjer je predstavila prizadevanja GRECA za uspešno izvajanje njegovih priporočil, odziv GRECA na migracijsko krizo v Evropi ter sposobnost organizacije za hitro odzivanje na nujne zadeve.

Koordinacijski sestanki predstavnikov Republike Slovenije v organih Sveta Evrope

Zaradi članstva v GRECU se komisija udeležuje tudi koordinacijskih sestankov predstavnikov Republike Slovenije v organih Sveta Evrope, ki potekajo na Ministrstvu za zunanje zadeve.

Siena For Anti-Corruption Authorities (S4ACA) konferenca

Predstavnica komisije se je v okviru 73. skupščinskega zasedanja GRECA, na podlagi vabila avstrijskega Zveznega urada za preprečevanje korupcije in boj proti korupciji (BAK) v okviru njihovega Ministrstva za notranje zadeve, oktobra 2016 udeležila tridnevne konference na Dunaju, kjer so bili predstavljeni različni dosežki na področju boja proti korupciji. Predstavnica komisije je na tem dogodku predstavila uporabo slovenskih načrtov integritete v praksi, tako za preventivni kot represivni namen.

Sodelovanje z Evropsko unijo in njenimi državami članicami

Evropska mreža strokovnjakov s področja integritete - ENIP

Republika Slovenija je ena od prvotnih članic Evropske mreže strokovnjakov s področja integritete (ENIP), ki jo je ustanovila skupaj z Avstrijo, Belgijo, Estonijo ter Nizozemsko, lani pa se je navedenim državam pridružila še Nemčija. Mreža je namenjena medsebojni izmenjavi znanj in izkušenj oseb, ki se vsakodnevno in na praktični ravni ukvarjajo s krepitvijo integritete javnega sektorja. Udeleženci na srečanjih predstavijo dogajanje v svojih državah ter podajo stališča glede aktualnih izzivov drugih držav, vsakokratni organizator pa zagotovi tudi izobraževalne vsebine, ki jih izvajajo njegovi zaposleni in gostujoči predavatelji.

V letu 2016 so se predstavniki članic srečali dvakrat; junija na Dunaju, oktobrsko srečanje pa je gostila komisija v Ljubljani. Avstrijski kolegi so kot osrednjo temo srečanja izbrali učinkovito izvajanje medijskih kampanj ter k predavanju povabili Jussija Picka, predvolilnega svetovalca Baracka Obame. V Ljubljani je beseda tekla predvsem o vplivu delovnih pogojev na integriteto posameznika, izkušnje s tega področja pa je delila Andrijana Bergant, predsednica Evropskega inštituta za skladnost in etiko poslovanja.

Glede dogodkov v državah članicah v letu 2016, ki so bili predstavljeni na srečanjih, velja izpostaviti predvsem, da je BAK-u v prejšnjem letu uspelo vzpostaviti Mrežo pooblaščenecv za integriteto. V njenem okviru BAK izvaja izobraževanja oseb, ki se v različnih državnih organih ukvarjajo z vprašanji integritete, hkrati pa nudi tudi komunikacijski kanal za tiste, ki izobraževanje zaključijo. Prav tako velja omeniti, da je Nizozemska ukinila Nacionalni urad za integriteto (BIOS), vendar je večino njegovih nalog prevzel organ, ki je pristojen za zaščito prijaviteljev (Huis voor Klommenluiders).

Mednarodna konferenca strokovnjakov s področja preprečevanja korupcije

V Parizu je junija 2016 potekalo mednarodno srečanje strokovnjakov s področja preprečevanja korupcije, v okviru katerega so si sodelujoči prizadevali za izboljšanje mednarodnega sodelovanja na tem področju, oblikovanje skupnega globalnega odziva ter izmenjavo dobrih praks. Konferenco, ki jo je gostil OECD in ki se je udeležila tudi predstavnica komisije, je organiziralo francosko ministrstvo za pravosodje v sodelovanju s Svetovno banko in Združenim kraljestvom.

Na tridnevni konferenci so sodelovali predstavniki organov za boj proti korupciji iz različnih držav in med drugim obravnavali naslednje teme: transparentnost javnih naročil, zaščita prijaviteljev, razkrivanje dejanskega lastništva, odvzem premoženjske koristi in skladnost poslovanja. Na

konferenci je bila v okviru razprave na temo zaščite prijaviteljev predstavljena tudi slovenska ureditev tega področja po ZIntPK.

Evropski partnerji v boju proti korupciji in evropsko združenje za preprečevanje korupcije (EPAC/EACN)

Mrežo EPAC/EACN sestavljajo institucije z mandatom za boj proti korupciji iz večine evropskih držav.

Namen mreže je izmenjava izkušenj in dobrih praks na področju boja proti korupciji v Evropi.

EPAC/EACN redno organizira letno konferenco, ki je novembra 2016 potekala v Rigi, v Latviji. Slednje, 16. po vrsti, sta se udeležila tudi predstavnika komisije, na njej pa so obravnavali različne teme vezane na boj proti korupciji in preprečevanje korupcije, na pomen medsebojnega sodelovanja med subjekti, ki delujejo na tem področju, ter na konkretne tematike kot so korupcija v policiji in drugih nadzornih institucijah, nasprotje interesov oziroma problem vrtljivih vrat, vprašanje protikorupcijskih kampanj, korupcija na področju nepremičnin, itd. Predstavnika komisije sta z udeleženci iz Litve, Romunije, Belgije, Španije, Francije, Estonije in drugih držav izmenjala primere dobrih praks ter predstavila slovenske izkušnje s preprečevanjem nasprotja interesov. V okviru konference so udeležence seznanili tudi z rezultati študij delovne skupine EPAC glede korupcije v zdravstvu in nadzora nad policijo. V zadnjem delu konference je bila sprejeta deklaracija EPAC-a, potekale pa so tudi volitve v organe EPAC-a (novi predsednik EPAC-a je predstavnik BAK-a, Andreas Wieselthaler). Med drugim so Regionalno protikorupcijsko iniciativo (RAI) potrdili za članico opazovalko v EPAC-u ter Gruzijo za članico EPAC-a. Konferenca se je zaključila s predlogom, da bi v prihodnje oblikovali delovno skupino za zbiranje informacij in podatkov ter njihovo analizo kot pripomoček za delo vsem protikorupcijskim organom in drugim institucijam, ki so pristojne za zagotavljanje nadzora, preiskovanje in boj proti korupciji.

Delavnica na temo korupcije v postopkih oddaje javnih naročil na lokalnem nivoju

Predstavniki komisije se je v Atenah, v Grčiji, udeležil delavnice na temo korupcije v postopkih oddaje javnih naročil na lokalnem nivoju, katere namen je bila izmenjava izkušenj o načinu preprečevanja korupcije na področju javnega naročanja. Poudarek je bil na transparentnosti in nadzoru porabe javnih sredstev.

Na delavnici so udeleženci ugotovili, da predvsem nove članice EU poskušajo vsaka na svoj način povečevati transparentnost oddaje javnih naročil, zato so države kot so Estonija, Hrvaška, Romunija in Slovenija razvile spletna orodja, ki širši javnosti omogočajo določen nadzor nad delom vlad in lokalnih samouprav. Bistvo razprave je bilo, da se je s tem povečala zavest o povezavi nekaterih ponudnikov z določenimi političnimi strankami, ravno tako pa je bilo na dogodku slišati tudi opozorila, da bi na enak način transparentnost morale zagotavljati tudi druge zahodne članice.

Estonija je poudarila, da pretirana razpršenost na lokalnem nivoju škoduje zakonitosti oddaje javnih naročil, zato namerava njihova vlada v prihodnje te postopke združiti ali pa celo začeti s postopki združevanja majhnih občin. Na dogodku sta si pohvalo prislužila pristop Hrvaške z

njihovim spletnim orodjem, ter slovenski Supervizor. V okviru razprave na temo Supervizorja je predstavnik komisije izpostavil, da zaradi aktivnosti komisije nekateri zasebni interesi poskušajo doseči, da bi Supervizor prikazoval bistveno manj podatkov.

Delavnica o protikorupcijskih orodjih

Junija 2016 se je predstavnik komisije na povabilo madžarske Fundacije za neodvisno novinarstvo udeležil delavnice na temo protikorupcijskih orodij, na kateri je izvedel predstavitev spletnega orodja Supervizor in njegovih podatkovnih virov za novinarje in aktiviste organizacij civilne družbe.

Za predstavitev se je organizator odločil, ker Madžarska razvija spletno orodje z imenom »Gold and asset search« oziroma iskalnik zlata in drugih sredstev za prikaz prijavljenega premoženja, o čemer morajo vsako leto poročati javni uslužbenci, ki imajo kakršno koli možnost odločanja v imenu Madžarske. Do nedavnega so bili temu namenjeni obrazci, ki so jih javni uslužbenci izpolnjevali ročno. Madžarska je sicer uvedla elektronske obrazce za poročanje, vendar so vsi stari obrazci izpolnjeni ročno, zaradi česar morajo izvajalci projekta (poleg razvoja spletnega orodja za prikaz) poskrbeti za prenos vseh starih, ročno vnešenih podatkov, v elektronsko obliko. Pri predstavitvi Supervizorja so poslušalce najbolj zanimali podatkovni viri in rezultati, ki jih lahko dobimo z analizo takšnih podatkov.

Na delavnici so predstavili tudi probleme, ki se pojavljajo, ko želijo novinarji preveriti pravilnost podatkov. Javni uslužbenci pogosto »pozabijo« kaj napisati ali pa imajo nepremičnine napisane na družinske člane in teh podatkov zato ne navedejo. Poleg tega so udeleženci dobili vpogled v primerjavo spletnih orodij, ki javno objavljajo podatke na podoben način kot Supervizor, npr. PolitickeFinance.cz. Strina OpenCorporates, Datanest Aliancie Fair-Play, kozpenzkereso.eu, redflags.eu, fondy.eu, Prozorro, Maplight, lafabriquedelaloi.fr, manabalss.lv.

Druge mednarodne aktivnosti komisije

Regionalna protikorupcijska iniciativa – RAI

Regionalna protikorupcijska iniciativa (RAI) je medvladna regionalna organizacija, naslednica protikorupcijske iniciative v okviru Pakta stabilnosti, ki je bila ustanovljena leta 2007 s poslanstvom širitve in spodbujanja boja proti korupciji v državah Jugovzhodne Evrope. RAI izvaja svoje programe predvsem v svojih članicah (Albanija, BiH, Bolgarija, Črna gora, Hrvaška, Makedonija, Moldavija, Romunija in Srbija), temeljne aktivnosti iniciative pa so spremljanje protikorupcijskih strategij in zakonodaje, pomoč pri določanju korupcijskih tveganj (podoben mehanizem kot načrti integritete v Sloveniji) in vzpostavitev pregleda protikorupcijskega delovanja držav članic RAI-a.

Obisk delegacije RAI na komisiji

Avgusta 2016 je komisijo obiskala delegacija RAI. Na spoznavnem sestanku so se predstavniki komisije in predstavniki RAI-a poglobili v situacijo glede boja proti korupciji v Sloveniji ter v Jugovzhodni Evropi, kjer deluje RAI, ter specifične poslanstev obeh organizacij, z namenom določitve možnih področij sodelovanja.

Srečanje RAI v Beogradu

Decembra 2016 je v Beogradu, v Srbiji, potekalo srečanje omenjene iniciative, in sicer na temo zaščite prijaviteljev oziroma zaščite žvižgačev v regiji Zahodnega Balkana. V okviru srečanja so premierno prikazali dokumentarni film Medalja glasnih («Medal of the Loud»), ki predstavlja problematiko zaščite prijaviteljev v regiji. Srečanja se je udeležil tudi uslužbenec komisije, ki je sodeloval na okrogli mizi z naslovom »Prihodnost mehanizma zaščite prijaviteljev v regiji«.

Tretji regionalni sestanek RAI

Predstavnica komisije se je udeležila Tretjega regionalnega sestanka RAI-a v Sofiji, v Bolgariji, ki je potekal oktobra 2016. Namen tokratnega sestanka nadzornih oziroma pristojnih organizacij regije, ki so zadolžene za področje nadzora nad premoženjskim stanjem, je bil priprava/sprejetje dokumenta, ki bi omogočal mednarodno izmenjavo podatkov o premoženjskem stanju zavezancev.

Komisija je kot predstavnica nečlanice RAI-a na omenjenem sestanku predstavljala zlasti ureditev nadzora nad premoženjskim stanjem in nasprotjem interesov po ZIntPK ter bila v tem kontekstu, kot primer dobre prakse, deležna veliko zanimanja s strani članic RAI-a, ki so se udeležile sestanka. Hkrati so na sestanku izmenjali veliko primerov dobrih praks ter izrazili interes po tesnejšem sodelovanju, organizatorica dogodka pa je posebej izpostavila željo po tesnejšem sodelovanju s Slovenijo oziroma komisijo.

Mednarodna konferenca o odpiranju podatkov o javni porabi

Predstavnik komisije se je na povabilo nevladne organizacije Makedonski center za mednarodno sodelovanje v Skopju, v Makedoniji, septembra 2016 udeležil konference o odprtih podatkih v državni porabi. Na konferenci so predstavili prakse držav pri odpiranju podatkov o proračunu in porabi državnih organov, kot primer dobre prakse pa so izpostavili novo spletno orodje komisije Erar. Podobna spletna orodja so razvili tudi v Albaniji (<http://spending.data.al/en>) in v Bolgariji (<http://opendata.government.bg>).

Posvet na temo regulacije lobiranja na Hrvaškem

Decembra 2016 se je komisija odzvala povabilu hrvaške nevladne organizacije GONG, ki je v Zagrebu organizirala posvet na temo regulacije lobiranja na Hrvaškem. Na omenjenem posvetu so sodelovali predstavniki hrvaških državnih institucij, predstavniki nevladnih organizacij in predstavniki hrvaškega združenja lobistov. Uslužbenec komisije je predstavil zakonsko ureditev lobiranja v Republiki Sloveniji in nekatere dileme, ki so se pojavile v praksi.

Mednarodni obiski na komisiji

Tako kot v prejšnjih letih je komisija tudi v letu 2016 prejela več prošenj za sprejem delegacij različnih držav, vseh z željo po predstavitvi organizacije in delovanja komisije ali posameznih specifičnih področij dela. Zabeležili smo naslednje dogodke:

- Izobraževanje uslužbencev Agencije za preprečevanje korupcije Črne Gore

Uslužbenci komisije so na sedežu komisije v Ljubljani septembra 2016 izobraževali sedem članov črnogorske protikorupcijske agencije o različnih vidikih in praksah komisije glede preprečevanja korupcije. Udeleženci so pohvalili angažiranost komisije in nudenje pomoči.

- Izobraževanje predstavnikov srbske nacionalne skupščine

Isti dan sta uslužbenca komisije predstavnikom srbske skupščine predstavila delovanje spletnega orodja Erar ter pravne in tehnične izzive, s katerimi se komisija srečuje.

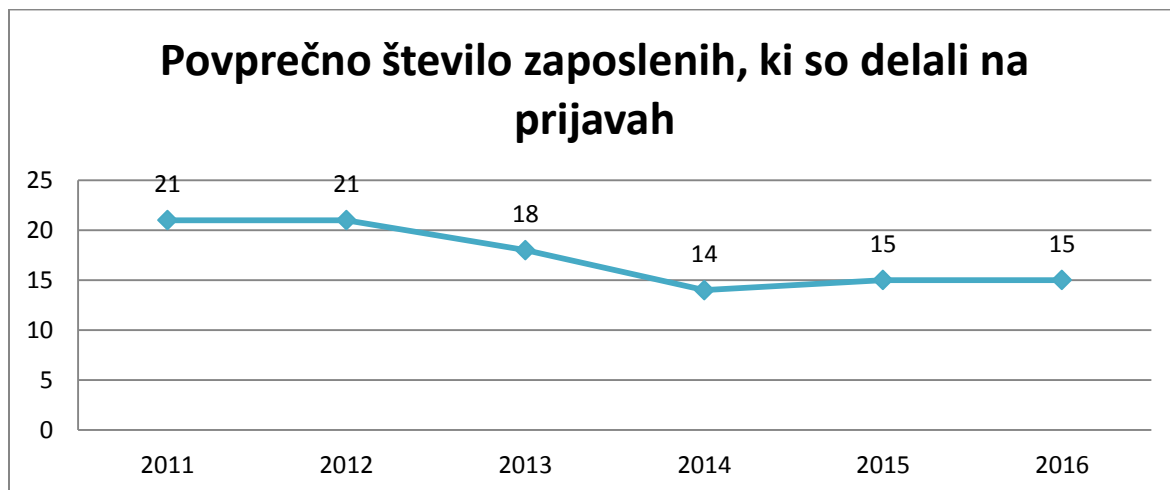
- Študijski obisk predstavnikov ukrajinske Nacionalne agencije za preprečevanje korupcije in Nacionalnega protikorupcijskega biroja

Komisija je septembra 2016 sprejela obisk delegacije iz Ukrajine, ki so jo sestavljali predstavniki dveh organizacij, ki v Ukrajini delujeta na področju boja proti korupciji, Nacionalne agencije za preprečevanje korupcije (NAPC) in Nacionalnega protikorupcijskega biroja (NABU). Obisk je bil organiziran na pobudo Svetovalne misije EU v Ukrajini (EUAM Ukraine), program obiska pa je vsebinsko sledil področjem dela, ki jih pokrivata NAPC in NABU. Strokovni sodelavci komisije so ukrajinski delegaciji predstavili delovanje komisije s poudarkom na področjih preiskav sumov koruptivnih dejanj, premoženjskega stanja, nasprotja interesov in zaščite prijaviteljev ter spletno orodje Erar.

Služba za nadzor in preiskave

Nadzor in preiskave

V Službi za nadzor in preiskave (SNAP) je bilo na dan 31. 12. 2016 zaposlenih 15 uslužbencev.

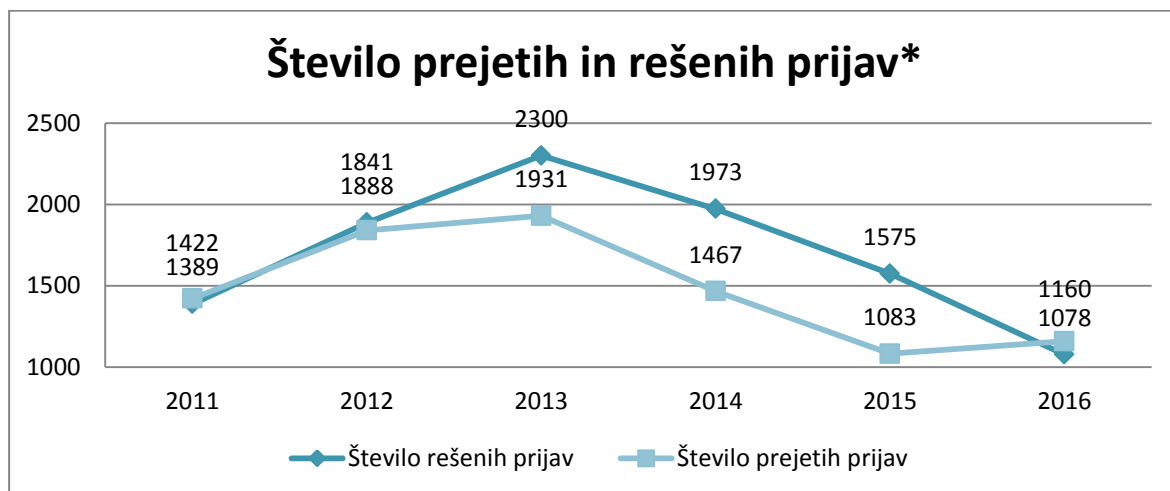
V pristojnost SNAP-a spadajo naslednje naloge:

- izvajanje nadzorstvene naloge komisije;
- vodenje postopkov nadzora in preiskav v povezavi s sumi koruptivnih ravnanj;
- pripravljane in predlaganje načelnih mnenj, stališč, priporočil in pojasnil v zvezi s sumi korupcije v konkretnih ali sistemskih zadevah;
- ugotavljanje dejanskega stanja v povezavi s sumi korupcije v konkretnih zadevah;
- izvajanje nalog v povezavi z zaščito prijaviteljev, nezdržljivostjo funkcij, prepovedjo in omejitvijo sprejemanja daril ter zakonsko obveznostjo uporabe protikorupcijske klavzule;
- izvajanje pristojnosti na področjih ugotavljanja nasprotja interesov, omejitev poslovanja, nadzora nad premoženjskim stanjem zavezancev in kršitev določb o lobiranju;
- obravnavanje prijav uradnih oseb glede zahtev po nezakonitem ali neetičnem ravnanju;
- operativno sodelovanje z organi odkrivanja in pregona ter drugimi nadzornimi organi, spremljanje zadev s področja mednarodne korupcije in s tem namenom skrb za usklajeno obveščanje v razmerju do policije, državnega tožilstva in sodišča ter drugih državnih organov;
- odločanje v postopkih o prekrških ter druge naloge.

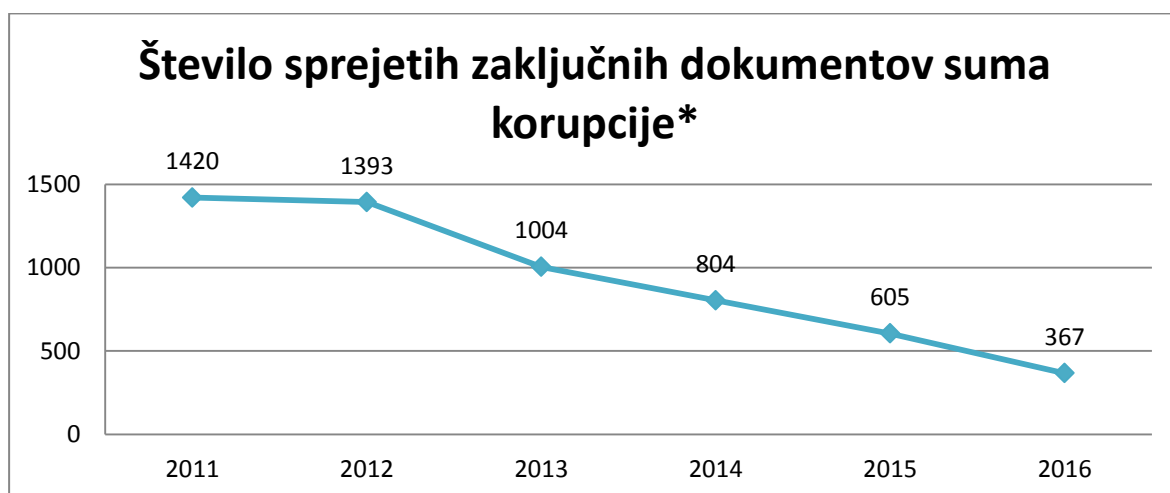
Delo na področju preiskav

Podobno kot v preteklih letih se je v letu 2016 največ prijav domnevno koruptivnih ravnanj nanašalo na postopke razpolaganja z javnimi sredstvi, izboljšanja položaja eni stranki, zaposlovanj v javnem sektorju, javnih naročil in na inšpekcijske postopke. Glede na merjenje pojava korupcije po posameznih področjih delovanja javnih institucij je komisija največ prijav domnevno

koruptivnih ravnanj prejela s področij zaposlovanja, lokalne skupnosti, poslovnih sodelovanj, javnega naročanja ter pravosodja.

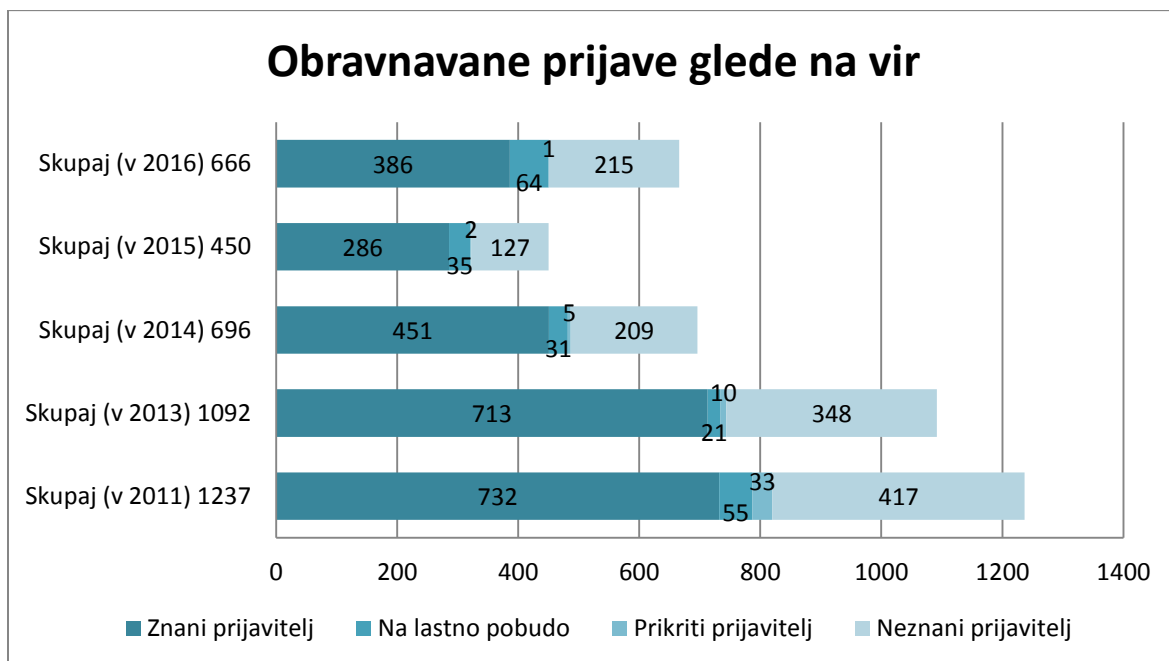

* Število rešenih prijav vsebuje tudi prijave, ki so bile že zaključene, vendar so bile zaradi prejetja dodatne dokumentacije ponovno aktivirane (ne pa nujno ponovno obravnavane).

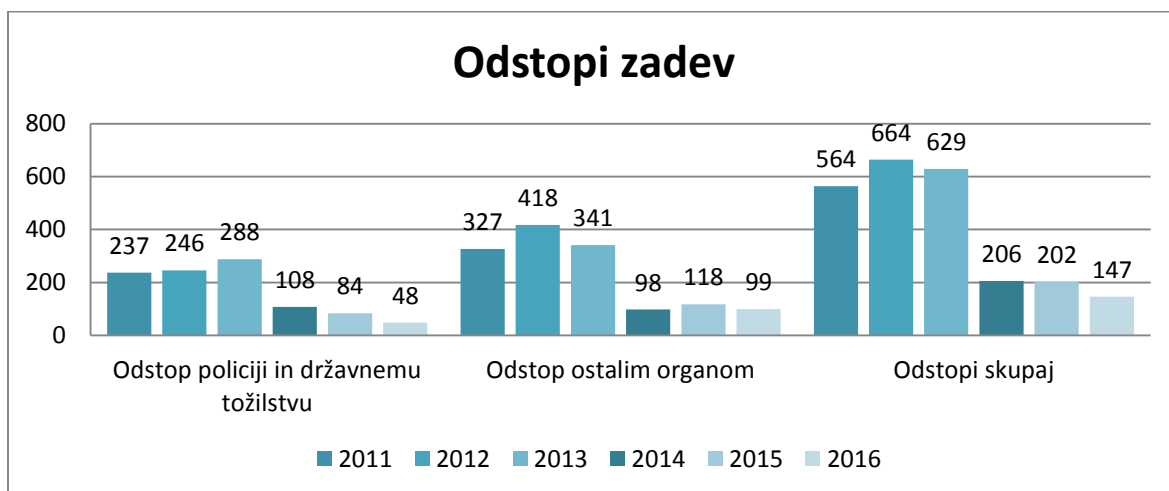
* Število sprejetih zaključnih dokumentov suma korupcije se nanaša na prijave suma korupcije, ki so bile v tem letu zaključene, ne glede na leto njihovega prejema. Gre izključno za zadeve, ki so bile vsebinsko zaključene s sklepom predsednika ali senata komisije.

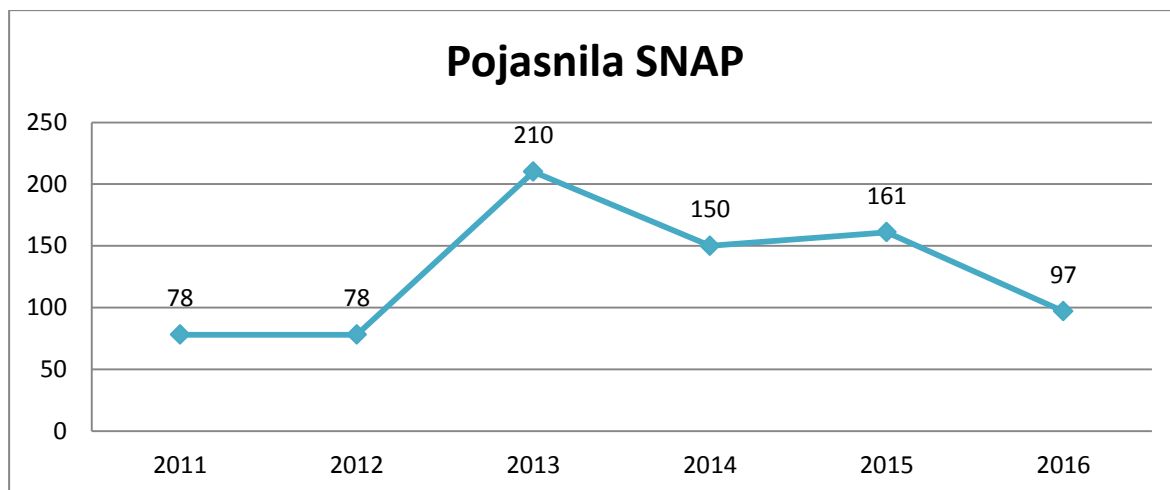
V letu 2016 je komisija prejela 1.160 prijav, od tega je bilo 494 zavrženih v skladu s 40. členom Poslovnika Komisije za preprečevanje korupcije, 666 pa jih je bilo obravnavanih v predhodnem preizkusu. Od prijav, ki jih je komisija prejela v letu 2016, se je 531 prijav nanašalo na področje suma korupcije. Od navedenih 531 prejetih prijav suma korupcije, je komisija v letu 2016 skupaj s prijavi, prejetimi v preteklih letih, obravnavala in zaključila 367 prijav suma korupcije. Število ne vključuje zaključnih dokumentov s področij nasprotja interesov, omejitev poslovanja, nezdržljivosti funkcij itd. Skupno je SNAP v letu 2016 rešil 1.078 zadev, kar vključuje število zaključnih dokumentov, zavrženj, naknadnih odgovorov drugim pristojnim organom, odgovore prijavitelju in druge aktivnosti v zadevah suma korupcije, nasprotja interesov, nezdržljivosti funkcij, omejitev poslovanja itd.

Komisija še vedno prejme največ prijav glede suma korupcije. Prijave suma korupcije, ki niso bile zavržene in na podlagi katerih je bil opravljen predhodni preizkus oziroma je bila izvedena preiskava, so v letu 2016 v večini podali znani prijavitelji, teh je bilo 386, 215 prijaviteljev pa je bilo anonimnih. Na lastno pobudo je bilo uvedenih 64 postopkov v zadevah suma korupcije. V letu 2016 je komisija identiteto enega prijavitelja prikrila oziroma zaščitila z dodelitvijo kodnega imena. Večina prijaviteljev je bila za potrebe nadaljnjih postopkov komisije pripravljena podati dodatna pojasnila ali posredovati dodatno dokumentacijo, ki se nanaša na vsebino prijave.

Komisija je v letu 2016 skupno uvedla 375 prekrškovnih postopkov (v letu 2015 jih je bilo uvedenih 133), v 48-ih primerih je podala naznanila in ovadbe policiji oziroma državnemu tožilstvu, v 99-ih primerih pa so bile zadeve odstopljene v pristojno reševanje inšpekcijskim organom ali drugim pristojnim nadzornim institucijam. Komisija je v letu 2016, enako kot v preteklih obdobjih, največ zadev odstopila v pristojno reševanje policiji, sledijo inšpekcijske službe in ostali nadzorni organi vključno z nadzornimi odbori občin.

V letu 2016 je komisija zaznala spremembo trenda upada prijav, saj je prejela 77 prijav več kot v letu 2015. Večji poudarek je namenjala obravnavi sistemskih zadev, kot so upravljanje z državnim premoženjem, pregled primerov kadrovanj v javnih zavodih, poslovanje DUTB, d.d., identifikacija korupcijskih tveganj v zdravstvu in problematika avtorskih honorarjev, zaradi česar je v letu 2016 glede na pretekla leta kvantitativno rešila manj prijav. SNAP je v letu 2016 pisno odgovoril tudi na 97 različnih vprašanj občanov glede pristojnosti komisije pri preiskovanju sumov korupcije.

V preteklem letu je SNAP začel z aktivnostmi za izvajanje sistemskih preiskav na tematsko zelo različnih področjih. Določene sistemske preiskave je uvedel na lastno pobudo (zaposlovanje v javnih zavodih, zdravstvo), določene sistemske preiskave pa na podlagi medijskih objav in prijav prijaviteljev (problematika avtorskih in podjemnih pogodb ter izplačevanja drugih dodatkov). V sklopu obravnave tveganj v zdravstvu je SNAP v letu 2016 nadaljeval s proučevanjem vzrokov previsokih nabavnih cen v slovenskem zdravstvu, pripravil pa je tudi končno poročilo in priporočila glede izplačevanja dodatkov za stalno pripravljenost. Z aktivnostmi tako na navedenih kot tudi drugih področjih bo SNAP aktivno nadaljeval v letu 2017.

Izsek primera načelnega mnenja na področju zdravstva

Komisija je ugotovila, da se multinacionalke s svojim poslovanjem prilagajajo značilnostim posameznih trgov. Značilnost slovenskega trga je, da se slovenski zdravniki želijo udeleževati kongresov in izobraževanj v tujini in ti stroški preko različnih poti bremenijo multinacionalke. Multinacionalke namreč na prošnje javnih zdravstvenih zavodov in zdravnikov svoja finančna sredstva na različne načine (npr. donacije, sponzorstva, medicinske raziskave ...) namenjajo javnim zdravstvenim zavodom, različnim društvom in zdravnikom. Ti izdatki se v končni fazi prelijejo v ceno artikla, ki ga plača javni zdravstveni zavod oziroma ZZS. Zaradi navedenega komisija ugotavlja, da v primeru dodatnih stroškov multinacionalk na nekem trgu le-te morajo stroške vključiti v prodajno ceno, ker pa imajo multinacionalke različne trge, na teh trgih zaradi lokalnih značilnosti prihaja do razlik v cenah. Prodaja izdelkov multinacionalk preko posrednikov pomeni, da multinacionalka ni tisti pravni subjekt, ki končnim kupcem prodaja po diferenciranih cenah, zaradi česar ne nosi odgovornosti za diferencirane cene. Vključitev posrednikov med multinacionalko in javnim zavodom posrednikom omogoča doseganje »velikih razlik v cenah«.

dosežene razlike pa so lahko vir sredstev za nagrajevanje tistih, ki so nabavni odločevalci v zdravstvu.

Z izdelanim zaključnim poročilom je komisija pokazala, da med vzroke za previsoke nabavne cene štejeemo »posredništvo« na poti od proizvajalcev (multinacionalk) do izvajalcev zdravstvene dejavnosti, v povezavi s posredništvom pa so bila ugotovljena korupcijska tveganja.

Zaradi navedenih ugotovitev je komisija:

- izdelala priporočila v zvezi z izvajanjem nabav medicinskih pripomočkov v javnih zdravstvenih zavodih;
- na predstavitev omenjene problematike povabila Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za javno upravo, Javno agencijo RS za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP) in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS);
- Ministrstvu za zdravje izdala poziv za ukrepanje po prvem odstavku 13. člena ZIntPK;
- zadevo v obravnavo odstopila Javni agenciji RS za varstvo konkurence (AVK), Specializiranemu državnemu tožilstvu (SDT) in Nacionalnemu preiskovalnemu uradu (NPU);
- zaznane sume davčnih utaj posredovala Finančni upravi RS;
- zahtevano gradivo posredovala Preiskovalni komisiji o ugotavljanju zlorab v slovenskem zdravstvenem sistemu na področju prodaje in nakupa žilnih opornic v Državni zbor RS, pristojni zaposleni pa so se udeležili zaslišanja v Državnem zboru RS.

Komisija je v okviru obravnave medicinskih pripomočkov dodatno ugotovila, da izvajalci zdravstvene dejavnosti pri svojem delu ne sporočajo »zapletov z medicinskimi pripomočki« (vigilanca) pristojni JAZMP. Decembra 2016 je komisija zato izdala načelno mnenje, da ravnanje, ko se izvajalci zdravstvene dejavnosti pri svojem delu seznanijo z »zapleti z medicinskimi pripomočki« (vigilanca) in o tem ne obvestijo JAZMP, pri čemer je treba izvesti ustrezne zdravstvene storitve z namenom varovanja človeških življenj, ter imajo neposredne povezave s proizvajalci in/ali trgovci teh medicinskih pripomočkov, katerim izražajo interes za pridobitev donacijskih in/ali sponzorskih sredstev za namen izobraževanj in usposabljanj zdravstvenih delavcev, ustvarja korupcijska tveganja.

V priporočilu v tej zadevi je komisija izpostavila potrebo po ustrezni ureditvi tega področja, da stroški odprave zapleta z medicinskimi pripomočki, ki so posledica neustrezne kakovosti oziroma stvarnih napak na medicinskem pripomočku, za katere odgovarja proizvajalec, ne bodo bremenili izključno javno zdravstvene blagajne. Proizvajalec in/ali njegov trgovec morata zaradi izdelka neustrezne kakovosti prevzeti tudi odgovornost za nastalo škodo in nositi finančne posledice. Zaradi neustrezne kakovosti medicinskih pripomočkov, ki so vgrajeni v paciente, imajo posledice (finančne in druge) tudi pacienti, kar bi bilo treba ustrezno urediti.

Primer podanih priporočil komisije v primeru izplačil dodatkov za stalno pripravljenost

Komisija je v okviru preučevanja zadeve ugotovila, da je zaradi zagotavljanja najvišjih standardov sledljivosti, transparentnosti ter namenskosti porabe javnih sredstev posebno pozornost potrebno nameniti določitvi točnih kriterijev in pogojev za utemeljeno odrejanje stalne pripravljenosti

javnim uslužbencem in zagotoviti, da se stalna pripravljenost odredi le za časovno obdobje, ko okoliščine, ki stalno pripravljenost zahtevajo, obstajajo. Hkrati bi bilo potrebno sistematično uskladiti in poenotiti prakso odrejanja stalne pripravljenosti za delo.

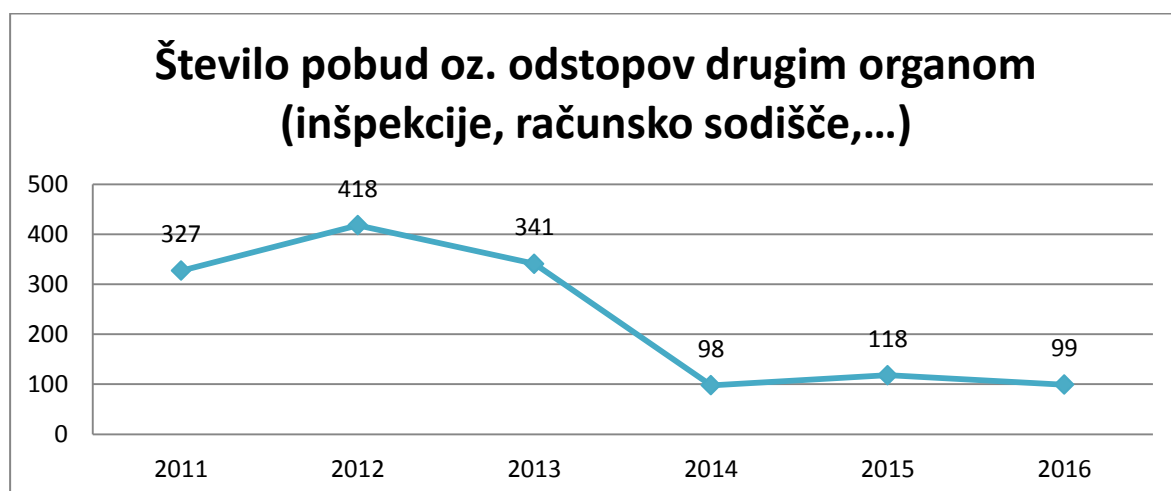
Tako je komisija v svojem poročilu v primeru izplačil dodatkov za stalno pripravljenost podala sledeča priporočila:

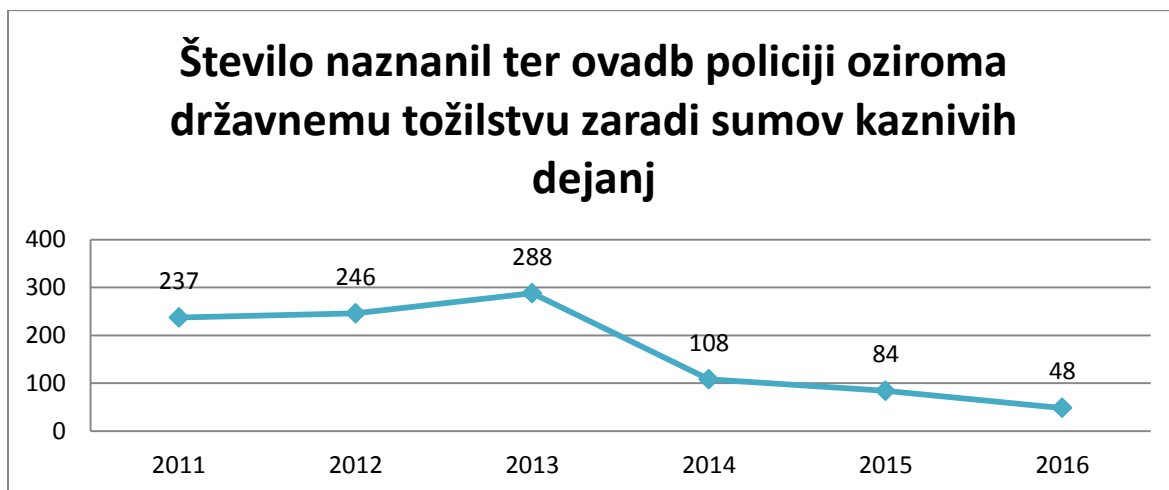
- odprava pojmovne nedoslednosti četrtega odstavka 32. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju;
- določitev točnih kriterijev in pogojev za utemeljeno odreditev stalne pripravljenosti javnih uslužbencev;
- sistematična uskladitev in poenotenje prakse odrejanja stalne pripravljenosti na posameznih ravneh;
- vzpostavitev ustreznih mehanizmov nadzora nad odrejanjem in izplačevanjem dodatkov;
- določitev delovnih mest v okviru sistemizacije delovnih mest, za katere je glede na naravo dela javnega uslužbenca potrebno in možno odrediti stalno pripravljenost;
- vključitev korupcijskih tveganj sumov nepravilnosti pri odrejanju, izplačevanju in neučinkovitemu nadzoru nad odrejanjem in izplačevanjem dodatkov v načrte integritete zavezancev.

Področje izplačil dodatkov za stalno pripravljenost javnih uslužbencev po mnenju komisije predstavlja pomembno področje zakonitega delovanja javne uprave in pomembno vpliva na odhodkovno stran državnega proračuna. Po mnenju komisije bi ustrežnejša ureditev področja bistveno pripomogla k smotnejši in bolj utemeljeni rabi javnih sredstev ter pomembno prispevala h krepitvi integritete javnega sektorja.

Sodelovanje z drugimi organi

SNAP je v letu 2016 pri obravnavi prijav in preiskovanju sumov korupcije ter drugih kršitev ZIntPK zaradi uresničevanja namena tega zakona nadaljeval z aktivnim sodelovanjem z organi odkrivanja in pregona (tem je v letu 2016 podal 48 naznanil in ovadb sumov kaznivih dejanj), inšpekcijskimi organi ter drugimi državnimi organi in ustanovami, pristojnimi za izvrševanje nadzora nad izvajanjem zakonov in na njihovi podlagi izdanih predpisov (v letu 2016 jim je v obravnavo oziroma nadaljnje reševanje odstopil 99 prijav).

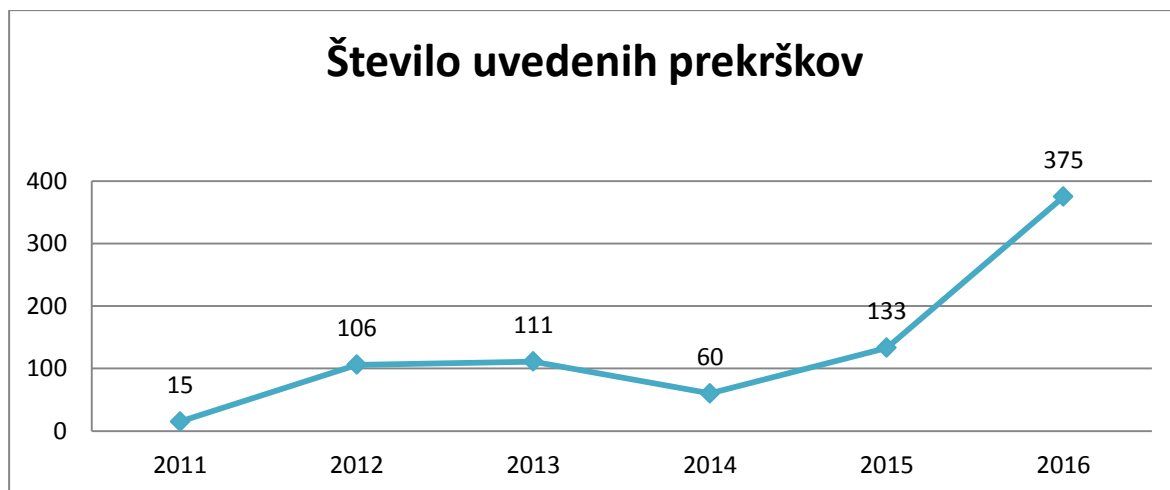
Komisija je v letu 2016 sodelovala z drugimi organi zlasti na naslednje načine:

- operativni delovni sestanki s predstavniki Policije (predvsem NPU), Specializiranega državnega tožilstva, Računskega sodišča RS, Urada RS za nadzor proračuna, Finančne uprave RS, Direktorata za javno naročanje/Ministrstva za javno upravo, Urada za preprečevanje pranja denarja (UPPD) in AVK;
- odstopanje zadev v pristojno reševanje oziroma predlogov za uvedbo nadzorstvenih postopkov iz pristojnosti posameznih organov;
- sodelovanje v medresorski delovni skupini, ustanovljeni s sklepom Vlade RS v letu 2012, na podlagi sprejete strategije boja proti gospodarskemu kriminalu in korupciji, katere članica je tudi komisija; temeljni namen skupine je spremljanje uresničevanja Uredbe o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih nadzornih organov pri odkrivanju in preiskovanju kaznivih gospodarskih ter korupcijskih kaznivih dejanj;
- sodelovanje oziroma udeležba v programih usposabljanja in izpopolnjevanja;
- sodelovanje v medresorski delovni skupini za nadzor nad izvajanjem Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2012 do 2016; konec leta 2016 je bila ustanovljena medresorska delovna skupina za pripravo nove Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2018 do 2022, katere članica je tudi komisija.

Prekrškovni postopki

Komisija je od sprejema ZIntPK leta 2010 tudi prekrškovni organ. V letu 2016 je na tem področju zabeležila bistven porast izvedenih postopkov.

- Uvedenih je bilo 375 prekrškovnih postopkov/ukrepov.
- Pravnomočno zaključenih postopkov/ukrepov je bilo 327.
- Izdane so bile 303 odločbe.
- Izdanih je bilo 115 opozoril po ZP-1.
- Izrečenih je bilo za 39.800,00 evrov glob.
- V 238-ih primerih je bila izrečena sankcija opominjevalne narave.

V letu 2016 je bilo plačanih 18.140,01 evra glob in 271 taks v skupnem znesku 9.630,00 evrov, pri čemer je treba upoštevati, da se nekatera plačila nanašajo tudi na odločbe, izdane v preteklih letih. Poleg tega se število uvedenih postopkov ne ujema s številom na primer izdanih odločb in opozoril, saj so bile nekatere odločbe izdane v postopkih, ki so bili uvedeni že v letu 2015, prav tako pa nekateri prekrškovni postopki niso bili zaključeni z izdajo odločbe ali opozorila, ampak z ustavitvijo postopka (če se je na primer ugotovilo, da ne gre za prekršek).

Nasprotje interesov

- Uvedenih je bilo 19 prekrškovnih postopkov/ukrepov.
- Izdanih je bilo 14 odločb.
- Vložena je bila ena zahteva za sodno varstvo, ki jo je sodišče zavrnilo kot neutemeljeno.
- Izrečena so bila tri pisna opozorila.
- Prekrškovni organ je zaustavil en postopek, saj je bilo ugotovljeno, da dejanje ni prekršek.

Omejitve poslovanja

- Uvedenih je bilo 22 prekrškovnih postopkov.
- Izdanih je bilo 17 odločb.
- Vloženi sta bili dve zahtevi za sodno varstvo; ena od njiju je že zaključena, in sicer zavrnjena kot neutemeljena, druga pa je še v postopku odločanja na pristojnem sodišču.
- Izrečeni sta bili dve pisni opozorili.

Nezdružljivost funkcij

- Uvedenih je bilo šest prekrškovnih postopkov.
- Izdanih je bilo šest odločb.
- Vložena ni bila nobena zahteva za sodno varstvo.

Lobiranje

- Uvedenih je bilo 12 prekrškovnih postopkov.
- Izdana je bila ena odločba.
- Vložena ni bila nobena zahteva za sodno varstvo.

- Izrečenih je bilo sedem pisnih opozoril.

Protikorupcijska klavzula

- Uveden ni bil noben prekrškovni postopek.
- Izdana ni bila nobena odločba.

Zaščita prijaviteljev

- Uvedena sta bila dva prekrškovna postopka.

Premoženjsko stanje

- Uvedenih je bilo 313 prekrškovnih postopkov/ukrepov.
- Izdanih je bilo 265 odločb.
- Vloženih je bilo devet zahtev za sodno varstvo; v treh primerih je bilo zahtevam delno ugodeno, v dveh je sodišče zahtevo za sodno varstvo zavrnilo kot neutemeljeno, v ostalih primerih pa sodišče še ni sprejelo odločitve.
- Izdana so bila 103 pisna opozorila.

Zaščita prijaviteljev

Prijavitelji so eden pomembnejših virov informacij pri razkrivanju koruptivnih ravnanj in lahko bistveno pripomorejo k uspešnemu omejevanju korupcije.

Izhodišča politike zagotavljanja zaščite oseb, prijaviteljev, ogroženih zaradi razkrivanja korupcije in drugih nezakonitih ter neetičnih ravnanj, izhajajo iz temeljnih načel Ustave Republike Slovenije, skupnih vrednot Evropske Unije, mednarodnih konvencij, pravnih in etičnih standardov, vezanih na integriteto, transparentnost ter odgovornost.

Komisija pri zagotavljanju zaščite prijaviteljev deluje proaktivno in retroaktivno, saj je temeljno vodilo njenega delovanja zagotavljanje varovanja človekovega dostojanstva s preprečevanjem vseh oblik ogrožanja, nasilja, diskriminacije in nadlegovanja v delovnem okolju.

Vsakdo, ki je ogrožen zaradi povračilnih ukrepov dobroverne prijave ali drugih prizadevanj pri razkrivanju korupcije, ima pravico, da v skladu z zakonom zahteva zaščito. Institucije javnega in zasebnega sektorja so dolžne v svojem notranjem delovnem okolju varovati človekovo dostojanstvo in zagotavljati pogoje, v katerih lahko vsakdo, v skladu s pravili in postopki, svobodno ter brez strahu pred maščevanjem razkrije korupcijo in druga nezakonita ali neetična ravnanja, ki ogrožajo posameznika ali javni interes.

Prijavitelj, ki je zaradi prijave izpostavljen povračilnim ukrepom v delovnem okolju ali v povezavi s svojim delom, zaradi katerih so zanj nastale škodljive posledice, ima od delodajalca pravico zahtevati povračilo protipravno povzročene škode (prvi odstavek 25. člena ZIntPK). Komisija mu lahko nudi pomoč pri ugotavljanju vzročne povezave med povračilnimi ukrepi in njihovimi škodljivimi posledicami. Če komisija ugotovi povezavo med prijavo in povračilnimi ukrepi zoper prijavitelja, od delodajalca zahteva, da zagotovi takojšnje prenehanje takšnega ravnanja. V primeru, ko se kljub zahtevi komisije povračilni ukrepi vseeno nadaljujejo, izvajanje rednih

delovnih aktivnosti v takšnem okolju pa je nemogoče, lahko prijavitelj, ki je javni uslužbenec, zahteva od delodajalca premestitev na drugo enakovredno delovno mesto in o tem obvesti komisijo. ZIntPK ureja tudi možnost zaščite prijavitelja z ukrepi po Zakonu o zaščiti prič (Uradni list RS, št. 113/05 in naslednji). Prijavitelj mora biti seznanjen tako z zaščito kot z obveznostmi, ki jih mora upoštevati. Pogoj, da so ukrepi lahko učinkoviti, je, da se zaščiteni oseba z njimi strinja.

Ukrepi zaščite prijaviteljev po ZIntPK so subsidiarni, uporabljajo se takrat, ko področni predpisi o varstvu ogroženega prijavitelja niso učinkoviti. V tem primeru komisija poleg zaščite prijavitelja zahteva ugotavljanje odgovornosti za opustitev dolžnega ravnanja tistih, ki so v prvi vrsti dolžni zagotoviti in izvajati učinkovite ukrepe za zaščito ljudi ter skupnosti pred nasiljem, korupcijo in drugimi protipravnimi ravnanji. Sodelovanje z drugimi državnimi organi in institucijami, ki so v okviru svojih pristojnosti dolžni pomagati pri zagotavljanju zaščite, poteka na več ravneh in je usklajeno na podlagi predpisov, jasnih navodil in informacijskih poti. Postopek preverjanja dobrovernosti in ogroženosti prijavitelja je natančen. Zlonamerne prijave se iz postopka izločajo, njihovi pisci pa kaznujejo v skladu s kazenskimi določbami. V primeru, ko ima zlonamerna prijava znake kaznivega dejanja, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti, komisija policiji ali pristojnemu državnemu tožilstvu poda kazensko ovadbo. Komisija si prizadeva, da v sodelovanju z vsemi zainteresiranimi deležniki razvija in širi znanje, ozavešča, poučuje, usposablja in pomaga posameznikom, vodstvenim organom, predstojnikom ter zaposlenim v javnem in zasebnem sektorju, da krepijo kulturo spoštovanja človekovega dostojanstva, integritete, transparentnosti ter odgovornosti za razkrivanje in preprečevanje korupcije brez strahu pred ogrožanjem in povračilnimi ukrepi.

Komisija prijavo preuči predvsem z vidika resničnosti in dobronamernosti ter zlasti ugotavlja, ali je ogroženost tudi dejansko podana in je resnična oziroma takšna, da jo bo lahko obravnavala z vidika svojih pristojnosti. Posameznik pa mora s svojim podpisom na zapisniku izraziti svoje razumevanje samega postopka in ukrepov, ki bodo posledica zaščite. Še posebej je treba pretehtati, ali je prijavitelj zaradi prijave korupcije res ogrožen oziroma podvržen mobingu in povračilnim ukrepom. Če se ugotovi, da so ti pogoji izpolnjeni, se lahko izvedejo ukrepi po ZIntPK.

Glede na to, da povezava korupcije in nasilja predstavlja obliko napada na integriteto posameznika, institucije, pravni red in druge vrednote demokratične družbe, je treba sprejeti in uspešno izvajati ukrepe za zaščito ogroženega prijavitelja tako v zunanjem kot notranjem okolju institucij javnega in zasebnega sektorja. Zaščita identitete prijavitelja je eden osnovnih in temeljnih ukrepov preprečevanja, omejevanja in odkrivanja korupcije. Komisiji ali drugemu pristojnemu organu lahko vsakdo poda prijavo o koruptivnem ravnanju v državnem organu, lokalni skupnosti, pri nosilcu javnih pooblastil ali drugi pravni osebi javnega ali zasebnega prava ali o ravnanju fizične osebe, za katerega verjame, da ima znake korupcije. Komisija varuje identiteto vsakega prijavitelja, in sicer ne glede na to, ali prijavitelj to posebej zahteva. Med postopkom in po zaključku postopka pred komisijo podatki o identiteti prijavitelja niso informacija javnega značaja, kar velja tudi v primerih, kadar je gradivo s takšnimi podatki odstopljeno v reševanje drugemu organu. Identitete prijavitelja, ki je prijavo podal v dobri veri oziroma je utemeljeno sklepal, da so njegovi podatki v zvezi s prijavo resnični, ni dovoljeno ugotavljati ali razkrivati.

Po oceni komisije je zelo pomembno, da se pri normativnem urejanju in uvajanju zaščite uporabljajo že obstoječi resursi, institucije, pravni instituti in drugi ukrepi zaščite človekovega dostojanstva v delovnem okolju in okoljih, kjer se na tako imenovani administrativni ravni pričakuje ogrožanje prijaviteljev. Opisano pa toliko bolj zahteva:

- neodvisen in samostojen organ, ki v okviru pristojnosti za krepitev vladavine prava, integritete, odgovornosti in učinkovitega preprečevanja korupcije skrbi za razvoj doktrine, politike, strategije in proaktivnega delovanja na medinstitucionalni ravni;
- zaščito prijaviteljev: gre za konkretne primere, ko je treba z veliko mero neodvisnosti, a tudi odgovornosti, poseči v razmerje storilec – žrtev – delodajalec, ko gre za ogrožanje prijaviteljev v delovnem okolju; enako pomembna je neodvisnost in centralizacija zaščite prijaviteljev v posebnem organu, kadar gre za primere izven javnega sektorja in delovnega okolja oziroma za vse tiste primere, ko se tako imenovana administrativna zaščita prijaviteljev tesno povezuje s policijskimi ukrepi in zaščito prič po *lex specialis* s področja kazenskega prava;
- doktrino, politiko, strategijo in proaktivno delovanje podsistemov pri zaščiti prijaviteljev: slednji so najbolj učinkoviti, kadar so tretji steber delovanja neodvisnega organa, ne samo zato, ker tako izhaja iz Konvencije združenih narodov proti korupciji, ampak tudi zaradi objektivnih razlogov, ki izhajajo iz narave stvari. Kdor ima celovit pregled in ustrezna orodja, ob tem pa je v svoji vlogi samostojen, lahko učinkovito uresničuje zadane cilje na področju zaščite prijaviteljev.

Odločitev komisije, da skrbi za vse tri omenjene stebre, se je izkazala za učinkovito, kar potrjujejo tudi dosedanje izkušnje.

Zaščita prijaviteljev predstavlja tudi enega od desetih ključnih ciljev oziroma strateških usmeritev komisije, ki jih je senat komisije sprejel v tem mandatnem obdobju, v okviru sprejete vizije delovanja komisije, decembra 2016 pa je komisija v okviru Tedna boja proti korupciji na to temo organizirala javni posvet z naslovom »Zaščita prijaviteljev v Sloveniji – učinkovito orodje ali utvara?«, na katerem so sodelovali predstavniki komisije, Transparency International Slovenije, Evropskega inštituta za skladnost in etiko poslovanja, Slovenskega državnega holdinga in subjektov zasebnega sektorja.

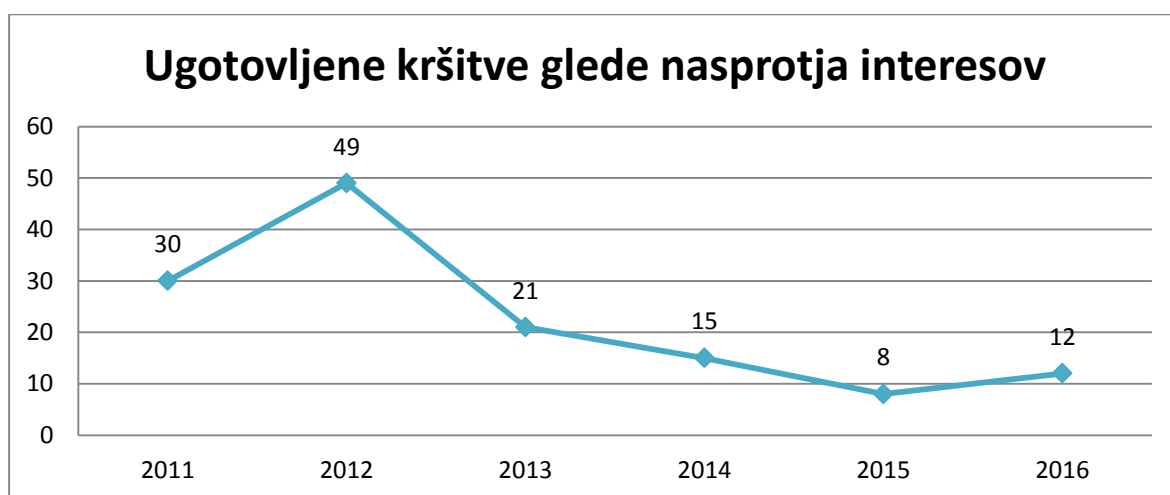
Ukrep	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zaščita identitete (določitev psevdonima)	13	14	10	5	2	1
Zahteva za prenehanje z ogrožanjem oz. povračilnimi ukrepi	1	1 (za 3 osebe)*	/	/	/	/
Test dobrovernosti	/	4	/	/	1	/
Zaščita uradne osebe	/	5	/	/	/	/
Ugotavljanje vzročne zveze	/	4	/	/	1	/
Zlonamerna prijava	2	/	2	/	/	1

* Pri pripravi podatkov za zgornjo tabelo in pregledu letnih poročil iz preteklih let je komisija ugotovila, da je pri letnem poročilu za leto 2013 prišlo do napake, in sicer je bilo v rubriki »Zahteva

za prenehanje z ogrožanjem oziroma povračilnimi ukrepi« navedeno, da teh ukrepov v letu 2012 ni bilo, čeprav iz letnega poročila za leto 2012 izhaja, da je komisija izvedla en tak ukrep (za 3 osebe). Napaka se je ponovila tudi v letnih poročilih za leto 2014 in 2015. Ugotovljeno napako smo z zgornjo tabelo odpravili.

Nasprotje interesov

V letu 2016 je komisija evidentirala 83 zadev (prijave domnevnega nasprotja interesov in postopki odprti na lastno pobudo) s področja dolžnega izogibanja nasprotju interesov. Komisija je z obravnavo zaključila 75 primerov, ki so se nanašali na domnevne kršitve določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov. Na seji senata komisije je bilo obravnavanih 16 zadev, pri čemer so bile v 12-ih zadevah ugotovljene kršitve določb ZIntPK o dolžnem izogibanju nasprotju interesov. Izven seje senata je bilo zaključenih 59 zadev. Opravljenih je bilo šest odstopov zadev drugim pristojnim organom, sedem zadev je komisija zavrgla, 52 pa jih je zavrnila.

Razlogi za zavrnitev 52-ih prijav so bili naslednji:

- v 33-ih primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker v prijavi ni bilo vsebine, ki bi kazala na resen sum kršitve določb ZIntPK;
- v 12-ih primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo zaradi subsidiarne uporabe ZIntPK;
- v štirih primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker se prijava ni nanašala na dogodek ali ravnanje, ki je bilo ali je predmet postopka pred komisijo ali drugim državnim organom, in ni bilo zadostnih razlogov za ponoven ali ločen postopek pred komisijo;
- v dveh primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker sta od opravljenih spornih uradnih dejanj uradne osebe minili več kot dve leti;
- v enem primeru obravnavana oseba ni imela statusa uradne osebe.

Razlogi za zavrženje sedmih prijav so bili naslednji:

- v štirih primerih je bila prijava zavržena kot neverodostojna in ker je bila anonimna, ni bilo moč zaprositi za dodatna pojasnila;

- v treh primerih je bila zadeva zavržena, ker v njej ni šlo za prijavo ampak za izražanje mnenja, kritike, stališča ali pogleda.

Skladno s Smernicami za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov (št. 06269-2/2013/1) z dne 28. 3. 2013 so bila pripravljena in sprejeta štiri obdobja poročila o izvedenih postopkih na področju nasprotja interesov, in sicer za obdobje januar–marec 2016, april–junij 2016, julij–september 2016 in oktober–december 2016. Obdobja poročila so dostopna na spletnih straneh komisije.

V letu 2016 je bilo uvedenih 19 postopkov o prekršku zaradi nasprotja interesov, od katerih je 17 že zaključenih (pravnomočnost), dva postopka pa sta še aktivna. Med nerešenima je ena zadeva, v kateri sta bila kršitelju sicer izdana odločba o prekršku in plačilni nalog za plačilo globe v višini 400 evrov, vendar je slednji podal prošnjo za nadomestitev plačila globe z opravljanjem nalog v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti. Pristojno okrajno sodišče v zadevi še ni odločilo. Druga zadeva je še v aktivnem postopku reševanja.

Od 17-ih postopkov, ki so bili pravnomočno zaključeni, je bilo izdanih 14 odločb: v osmih primerih je bila izrečena globa (štirikrat v višini 800 evrov in štirikrat v višini 400 evrov), v šestih primerih pa je bil kršiteljem izdan opomin. Izdana so bila tudi tri pisna opozorila, en postopek pa se je zaustavil brez izdaje odločbe, saj dejanje ni bilo prekršek.

Vložena je bila tudi ena zahteva za sodno varstvo, ki pa jo je sodišče zavrnilo kot neutemeljeno.

Komisija je v preteklem letu na podlagi prejetih vprašanj posameznikov in pravnih oseb pripravila 125 odgovorov na vprašanja ter pravnih mnenj in stališč, povezanih z določbami ZIntPK o nasprotju interesov.

Število prejetih prijav in postopkov po lastni pobudi	83
Število zaključenih zadev	75
Število nerešenih zadev	14
Število zadev, obravnavanih na seji senata	16
Število zadev, zaključenih izven seje	59
Število zadev, kje so bile ugotovljene kršitve	12
Število odstopov drugim pristojnim organom	6
Število zavrženih zadev	7
Število zavrženih zadev	52
Število uvedenih prekrškovnih postopkov	19
Število izdanih odločb o prekršku	14
Število pisnih opozoril o prekršku	2
Število vloženih zahtev za sodno varstvo zoper odločbe komisije	1
Število obdobjih poročil	4
Število pripravljenih odgovorov na vprašanja, pravnih mnenj in stališč	125

Pojasnilo: v statistiki so zajeti tudi podatki o postopkih, ki so bili uvedeni v letu 2014 ali 2015 in so se končali v letu 2016.

Poudarki

Komisija je na področju nasprotja interesov tudi v preteklem obdobju največ poudarka posvetila preventivnemu delovanju. Pisno in po telefonu je ažurno odgovarjala na vsa izpostavljena

vprašanja in dileme organov javnega sektorja in/ali uradnih oseb, ki jih je zanimalo, če določene okoliščine ustrezajo definiciji nasprotja interesov po ZIntPK. Tudi tokrat so bila vprašanja usmerjena na najrazličnejše segmente in postopke v javnem sektorju, najpogosteje pa so se nanašala na delovanje članov organov upravljanja v javnih zavodih.

Komisija vsako leto prejme vedno več vprašanj in prijav o domnevnih okoliščinah nasprotja interesov različnih uradnih oseb (uradne osebe so po določbi 10. točke 4. člena ZIntPK funkcionarji, uradniki na položaju in drugi javni uslužbenci, poslovodne osebe in člani organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja).

V letu 2016 je komisija obravnavala največ zadev (bodisi na podlagi prijav bodisi na podlagi lastne pobude), kjer so občinski svetniki (uradne osebe – funkcionarji), ki so v funkciji članov komisij za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja (KMVVI) in v funkciji članov občinskih svetov sodelovali pri razpravah oziroma glasovanjih o kandidatih za člane svetov (organov upravljanja) javnih zavodov oziroma za druge funkcije na ravni lokalne samouprave (poslovodne osebe zavodov, člane nadzornih svetov, itd.), med katerimi pa so bili kandidati sami občinski svetniki, njihovi družinski člani oziroma osebe, s katerimi imajo/so imeli osebne, politične ali poslovne stike. ZIntPK v 37. členu predpisuje dolžnost uradne osebe, da mora biti pri opravljanju svojih nalog in službe pozorna na vsako dejansko ali možno nasprotje interesov in mora storiti vse, da se mu izogne. Dalje ZIntPK nasprotje interesov opredeljuje kot okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog (12. točka 4. člena).

Zasebni interes uradne osebe skladno s 13. točko 4. člena ZIntPK pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi uradna oseba ima ali je imela osebne, poslovne ali politične stike. Premoženjska korist zajema nepremičnine, premičnine oziroma kakršnokoli drugo korist, ki jo je mogoče denarno ovrednotiti (delovno razmerje, pogodbeno delo, sejnine, denarne nagrade, potovanja ipd.); nepremoženjska korist pa zajema druge oblike koristi, ki jih sicer ni mogoče neposredno denarno ovrednotiti, predstavljajo pa v konkretnem primeru dodano vrednost za prejemnika (prednost, usluge, priznanja, reference, status, funkcija, izobrazba, privilegiran položaj ipd.).

Uradna oseba, ki med izvajanjem svoje službe ali funkcije zazna dejansko ali možno nasprotje interesov, se mu mora v skladu z 38. členom ZIntPK izogniti na enega od naslednjih načinov:

- v celoti se izloči iz obravnave in odločanja oziroma opravljanja delovnih nalog v povezavi s konkretnim primerom in o tem nemudoma obvesti predstojnika (v primeru kolektivnega organa odločanja tudi ostale člane) ali
- začasno prekine z delom na zadevi in o nasprotju interesov nemudoma obvesti predstojnika (če tega nima, pa komisijo), ki oceni, ali je nasprotje interesov podano ali ne oziroma ali bi videz nasprotja interesov v konkretnem primeru lahko v taki meri ogrozil integriteto in zakonitost izvajanja javne funkcije oziroma službe, da je potrebna izločitev uradne osebe.

Komisija je med obravnavanimi primeri (glede delovanja in ravnanj občinskih svetnikov) v letu 2016 ugotovila kršitve zgoraj citiranega 37. (oziroma 38.) člena ZIntPK pri 12-ih uradnih osebah (občinski svetniki), ki so se znašli v skupno 17-ih konkretnih okoliščinah nasprotja interesov (uradne osebe so v okviru enega postopka imenovanja osebe, s katerimi so bile povezane ali pa so to bile celo same, sodelovale najprej v KMVVI, kjer so oblikovale predloge kandidatov, nato pa še na seji občinskega sveta, kjer so te predloge potrdile in dokončno imenovalе člane/poslovodne osebe itd.).

Na podlagi omenjenih postopkov je prekrškovni organ komisije uvedel skupno 11 prekrškovnih postopkov, od katerih je devet zaključenih, dva pa sta še odprta. V devetih postopkih je bilo izrečenih šest glob (od 400 evrov do 800 evrov), dva opomina in eno pisno opozorilo.

Pojasniti in opozoriti je treba, da nasprotja interesov po ZIntPK po naravi stvari ne gre interpretirati kot omejevanja splošne glasovalne pravice, glasovanja voljenih predstavnikov v parlamentu ali občinskem svetu ali glasovanja za imenovanje na funkcije znotraj posameznega organa. Glasovanje zase oziroma za povezane osebe lahko izpolnjuje znake nasprotja interesov po ZIntPK le pri opravljanju javnih nalog, ne pa na primer pri izvajanju splošne volilne pravice (npr. glasovanje zase na splošnih volitvah). Podobno velja za glasovanja v okviru delovanja izvoljenih predstavniških teles na državnem in lokalnem nivoju (tako ZIntPK ne omejuje ustavne pravice poslanca/poslanke, da na glasovanju v okviru svoje poslanske funkcije glasuje po svoji vesti – četudi zase ali za povezano osebo – če seveda določen glas ni posledica kaznivega dejanja, npr. korupcijskega kaznivega dejanja). In ne nazadnje, omejitev glasovanja (po omenjenem načelnem mnenju) se ne nanaša na primere imenovanja oziroma izbire posameznika na funkcijo ali položaj znotraj posameznega organa, kjer imajo aktivno in pasivno volilno pravico zgolj člani tega organa (npr. občinski svet lahko imenuje na določene položaje/funkcije zgolj člane občinskega sveta). V teh primerih se posameznik z glasovanjem zase ne more spraviti v ugodnejši položaj v primerjavi z ostalimi kandidati, saj lahko tudi oni kot člani izbirnega organa glasujejo zase.

Komisija še dodaja, da se v primerih sodelovanja uradne osebe v kolektivnih organih odločanja (npr. občinski svet, KMVVI, svet zavoda, itd.) pri obravnavi ali odločanju/glasovanju o izbiri kandidata, kjer je kandidat sam član sveta ali njegov družinski član, pričakuje vnaprejšnja izločitev člana organa. Po sami naravi stvari je namreč v takem primeru, ne glede na integriteto posameznika ali morebitne druge okoliščine, utemeljeno podan najmanj videz, da oseba, ki je sama kandidat za določen položaj oziroma je kandidat njen družinski član, svoje funkcije oziroma položaja ne bo opravila objektivno in nepristransko. Drugače je v drugih primerih, ko gre za glasovanje za osebe, ki niso družinski člani člana organa, je pa član organa imel ali ima z njimi politične, osebne ali poslovne stike, saj glede obstoja nasprotja interesov ni mogoče dati vnaprejšnjega odgovora in je ocena odvisna od konkretnih okoliščin primera. Te ocene ne more opraviti član sam, ampak je to naloga predstojnika. Slednje za ta konkretni primer ni pomembno, ker gre tu za glasovanje uradne osebe zase oziroma za svojega družinskega člana.

Zanimivi primeri iz prakse

Vsi pomembnejši primeri, ki jih je obravnavala komisija, so predstavljeni v obdobjih poročilih, ki so objavljena na spletnih straneh komisije. Tu izpostavljamo nekaj tipičnih primerov:

- Komisija je presojala nasprotje interesov pri občinskem funkcionarju pri več uradnih dejanjih in ugotovila, da se je le-ta, kot uradna oseba, dvakrat znašel v okoliščinah nasprotja interesov. Prvič, ko je podpisal oziroma sklenil pogodbo o svetovanju med občino in subjektom (s.p.), pri čemer je z nosilcem podjetja pred tem imel intenzivne poslovne in osebne stike. Drugič pa, ko je podpisal sklep, s katerim je za direktorja družbe imenoval to isto osebo. Senat komisije je predlagal tudi preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije. Občini, ki je bila obveščena o ugotovitvah, je bila dana pobuda, da o dolžnostih uradnih oseb glede izogibanja nasprotju interesov seznanijo vse zaposlene.
- Komisija je presojala nasprotje interesov pri uradnih osebah (član komisije za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja ter administrativne zadeve (KVIAZ), člani občinskega sveta), ki so na seji sodelovali in glasovali o direktorjih javnih zavodov/kandidatih za predstavnike ustanovitelja v svetu javnega zavoda, pri čemer so glasovali zase ali za svoje družinske člane. Komisija je ugotovila, da so se uradne osebe znašle v okoliščinah nasprotja interesov. Senat komisije je predlagal tudi preučitev pogojev za uvedbo postopkov o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije. O ugotovitvah je bila obveščena občina.
- Komisija je presojala ravnanje občinskega svetnika, ki je na seji občinskega sveta občine prisostvoval pri obravnavi točke o izdaji mnenja k imenovanju ravnatelja, ki je njegov družinski član, pri čemer se je glasovanja vzdržal. Komisija je ugotovila, da so podane okoliščine, v katerih je ustvarjen najmanj videz, da je njegov zasebni interes (v obliki koristi za njegovega družinskega člana) vplival na objektivno in nepristransko opravljanje njegovih javnih nalog v svojstvu člana občinskega sveta. Uradna oseba mora biti v celoti izločena iz obravnave take zadeve, zato ni relevantno ali ima oseba odločilen glas in tudi ne, ali se je v postopku glasovanja vzdržala (to ni enako izločitvi iz obravnave zadeve in glasovanja). Senat komisije je predlagal tudi preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije.
- Komisija je presojala sodelovanje ravnateljice v zaposlitvenih postopkih javnega zavoda. Osebi, s katerima je bila sklenjena pogodba o zaposlitvi, sta bili z ravnateljico v osebnih stikih. Ravnateljica je predsednico sveta zavoda pisno obvestila, da je prišlo do okoliščin nasprotja interesov po ZIntPK. Predlagala je tričlansko komisijo za izbiro kandidata, s čimer se je predsednica sveta zavoda strinjala. Ker je ravnateljica obema kandidatama izdala sklep o izbiri in z njima v imenu vrtca sklenila pogodbo o zaposlitvi, je po oceni komisije pri opisanem ravnanju podan najmanj videz nasprotja interesov, je pa potrebno upoštevati okoliščino, da je ravnateljica o morebitnem nasprotju interesov pisno obvestila predsednico sveta zavoda, ta pa je s predlogom o imenovanju izbirne komisije soglašala, in ravnateljici ni postavila drugih omejitev, ki bi se nanašale na izdajo sklepa in sklenitev pogodbe o zaposlitvi, s čimer bi se odstranil videz nasprotja interesov. Komisija je svetu zavoda podala priporočilo o ustreznem ravnanju v prihodnje in v podobnih situacijah.
- Komisija je presojala nasprotje interesov pri poslovodni osebi javnega zavoda, ki je v imenu in za račun javnega zavoda podpisala naročilnice, s katerimi je naročila blago in

storitve pri poslovnem subjektu, katerega nosilec je njen družinski član. Komisija je ugotovila, da se je uradna oseba znašla v okoliščinah nasprotja interesov. Senat komisije je predlagal tudi preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije. O ugotovitvah je bil obveščen javni zavod.

- Komisija je presojala ravnanje več uradnih oseb in sicer poslovodne osebe javnega podjetja, ki je sklepala sponzorske pogodbe s pravnim subjektom, kjer je ta ista oseba (bila) član upravnega odbora, ter ravnanje občinskih svetnikov, ki so odločali na seji občinskega sveta v zvezi z zadevami, ki so se nanašale nanje oziroma na družinske člane in je bil za to podan najmanj videz nasprotja interesov. Senat komisije je predlagal tudi preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije.

Prepoved in omejitve sprejemanja daril

Komisija je v letu 2016 izdelala javni katalog daril, prejetih v letu 2015, ki je objavljen na spletnih straneh komisije, ter odgovorila na osem prejetih vprašanj v zvezi z darili. Komisija je v letu 2016 prejela zgolj eno prijavo na temo daril, ki pa je bila zavržena, saj so bili očitki glede sprejemanja daril usmerjeni v javne uslužbenke, ki jih ZIntPK ne uvršča med subjekte nadzora s strani komisije. Komisija ima skladno z določbami ZIntPK (30.–34. člen) pristojnost nadziranja obdarovanja funkcionarjev, ki so taksativno opredeljeni v 6. točki 4. člena ZIntPK, in ne javnih uslužbencev.

Večina vprašanj zavezancev, ki so se nanašala na to področje v letu 2016, je naslavljala interpretacijo določb ZIntPK, ki se nanaša na ureditev tega področja, na primer kolikšen je rok hrambe obrazcev o prejetih darilih, ali gre za darilo po določbah ZIntPK ali ne, kakšna je vrednost daril, ki se vpisujejo v seznam in podobno. Poleg tega so se pojavljala tudi vprašanja glede sprejemanja daril s strani javnih uslužbencev, predvsem učiteljev. S tem v zvezi komisija opozarja na izrazito nepoznavanje določb o prepovedi in omejitvah sprejemanja daril pri javnih uslužbencih, zaradi česar v svoja usposabljanja/izobraževanja za javne uslužbenke vključuje tudi to področje.

Nezdružljivost funkcij

V letu 2016 je komisija evidentirala 33 zadev, od katerih je na podlagi 80. člena ZIntPK na lastno pobudo uvedla kar 29 postopkov nadzora nad nezdružljivostjo opravljanja funkcij oziroma prepovedjo članstva in dejavnosti pri funkcionarjih lokalnih skupnosti, kot jih določata 26. in 27. člen ZIntPK.

S tem v zvezi so nadzorniki za premoženjsko stanje v letu 2016 opravili pregled obrazcev o premoženjskem stanju funkcionarjev lokalnih skupnosti in identificirali 132 potencialnih kršitev določb ZIntPK o nezdružljivosti funkcij oziroma o prepovedi članstva in opravljanja dejavnosti. Primere so nato obravnavali nadzorniki za nasprotje interesov, pri čemer so zaradi razjasnitve dejanskega stanja vpogledali v:

- obrazce premoženjskega stanja lokalnih funkcionarjev,
- Poslovni register Slovenije (AJPES) ter GVIN,

- spletno orodje Corruptio (interno bazo podatkov komisije),
- obrazce prijav omejitev poslovanja, ki jih morajo posredovati lokalne skupnosti (v primeru občinskih funkcionarjev),
- e-RISK DUNZ (spletno orodje Ministrstva za notranje zadeve oziroma Ministrstva za javno upravo, ki omogoča zunanjim uporabnikom vpogled v registrske podatke, kot so podatki o osebah, naslovih, vozilih, listinah), s pomočjo katerega je komisija identificirala osebe oziroma njihove družinske člane ter naslove prebivališč le-teh,
- E-Poizvedbe (spletno orodje ZZS, ki vsebuje informacije o zavarovanih osebah – kje so bili/so zavarovani) in v
- svetovni splet, predvsem na spletna mesta lokalnih skupnosti, kjer so (praviloma) objavljeni podatki vseh funkcionarjev in njihove funkcije (poklicno/nepoklicno).

Uslužbenci komisije so z vpogledi v zgoraj omenjene baze podatkov oziroma evidence in svetovni splet poleg morebitnih kršitev glede nezdržljivosti funkcij (26.–29. člen ZIntPK) ugotavljali še kršitve omejitev poslovanj (35.–36. člen ZIntPK), nasprotja interesov (37.–40. člen ZIntPK) in kršitve v zvezi z nepopolnim poročanjem premoženjskega stanja (41.–46. člen ZIntPK). V prvi fazi je potekal predhodni preizkus morebitnih kršitev, katerega zaključke je obravnaval senat komisije na svoji seji junija 2016 in s tem v zvezi sklenil, da zaključi obravnavo 75-ih zadev, saj ni bilo potrjenih kršitev določb ZIntPK, v ostalih zadevah pa se je obravnava nadaljevala z odprtjem posamičnih postopkov.

Do konca februarja 2017 je bilo v celoti zaključenih 109 zadev, upošteva že omenjenih 75 zadev, ostale pa so še v postopku aktivnega reševanja oziroma obravnave. Od vseh obravnavanih postopkov so bile ugotovljene kršitve v 29-ih primerih. Največ kršitev (15) se je nanašalo na neporočanje funkcionarjev o poslovnih subjektih, za katere veljajo omejitve poslovanja, druga najpogostejša vrsta kršitev pa so bile nezdržljivosti funkcij, ki so se pojavile v 11-ih primerih. Gre za kršitev 26. oziroma 27. člena ZIntPK, kjer so določene prepovedi opravljanja dodatnih dejavnosti, funkcij oziroma članstev funkcionarjev v različnih organih. Najbolj tipične kršitve se nanašajo na primere, ko so imeli funkcionarji bodisi hkrati še svoj lastni podjem bodisi so bili zakoniti zastopniki ali prokuristi pravnih subjektov itd.

V zaključku omenjenega projekta komisija lahko potrdi potrebnost sistema prijave in spremljanja premoženjskega stanja funkcionarjev, saj lahko komisija ob nadzoru oziroma spremljanju obrazcev o premoženjskem stanju ter na podlagi proaktivnega in preventivnega delovanja z uporabo najrazličnejših orodij in baz podatkov identificira tudi morebitne kršitve glede nezdržljivosti funkcij, omejitev poslovanj in nasprotja interesov. Komisija je v okviru preučevanja zgoraj navedenih 132-ih zadev ugotovila, da občine na svojih spletnih straneh neažurno oziroma nenatančno navajajo poklicno ali nepoklicno naravo funkcije občinskih funkcionarjev. Omenjeni podatek pa zaradi morebitnega identificiranja nezdržljivosti funkcij (poklicni funkcionarji imajo po določbah ZIntPK strožje omejitve glede opravljanja dodatnih funkcij oziroma članstev) ni pomemben samo za komisijo (ki ima takšne podatke tako ali tako v svojih evidencah), ampak tudi za javnost.

Od štirih prijav, ki jih je komisija prejela v zvezi z nezdržljivostjo funkcij, sta dve zadevi že rešeni, pri čemer ni bilo ugotovljenih kršitev (občinski svetnik je lahko hkrati član sveta zavoda; ravnatelj je lahko lastnik zasebnega pravnega subjekta). Dve prijavi sta še v aktivnem reševanju.

Poleg tega je komisija v letu 2016:

- na podlagi prejetih vprašanj posameznikov in pravnih oseb izdelala 36 odgovorov na vprašanja ter pravnih mnenj in stališč, povezanih z določbami ZIntPK o nezdržljivosti funkcij;
- obravnavala dve vlogi za izdajo dovoljenja za opravljanje pridobitne dejavnosti poklicnih funkcionarjev (v obeh primerih občinska funkcionarja), pri čemer je komisija v enem primeru izdala dovoljenje za nosilstvo podjetja (s.p.), pod pogojem, da občina ne sme poslovati s slednjim, v drugem primeru pa je komisija izdala dovoljenje za opravljanje avtorskega dela;
- obravnavala tri obvestila o opravljanju dodatne dejavnosti, in sicer: poklicne občinske funkcionarke, pri čemer je bilo ugotovljeno, da gre za pedagoško in raziskovalno dejavnost, ki jih poklicni funkcionar v skladu s 26. členom ZIntPK lahko opravlja brez dovoljenja komisije; poklicnega funkcionarja za opravljanje dela v twinning projektu, za kar ne potrebuje dovoljenja komisije, in občinskega poklicnega funkcionarja za opravljanje pedagoških del, pri čemer pa je bilo ugotovljeno, da ne gre za raziskovalno ali pedagoško dejavnost, zaradi česar je komisija napotila funkcionarja k posredovanju vloge za izdajo dovoljenja za opravljanje pridobitne dejavnosti.

Komisija je v zvezi s kršitvami določb ZIntPK o nezdržljivosti funkcij uvedla šest prekrškovnih postopkov, od katerih samo eden še ni pravnomočen (kršitelj še ni plačal globe oziroma takse, zaradi česar je postopek odstopljen v izvršbo). Izdanih je bilo šest odločb, s katerimi je bila v dveh primerih izrečena globa (enkrat v višini 100 evrov in enkrat v višini 2.000 evrov), v ostalih štirih primerih pa opomin.

Število prejetih prijav in postopkov po lastni pobudi	33
Število zaključenih zadev	25
Število nerešenih zadev	11
Število zadev, obravnavanih na seji senata	11
Število zadev, kje so bile ugotovljene kršitve	11
Število odstopov drugim pristojnim organom	2
Število zavrženih zadev	0
Število zavrženih zadev	12
Število uvedenih prekrškovnih postopkov	6
Število izdanih odločb o prekršku	6
Število pisnih opozoril o prekršku	/
Število vloženih zahtev za sodno varstvo zoper odločbe komisije	/
Število pripravljenih odgovorov na vprašanja, pravnih mnenj in stališč	36

Pojasnilo: v statistiki so zajeti tudi podatki o postopkih, ki so bili uvedeni v letu 2015.

Omejitve poslovanja

Komisija je v letu 2016 evidentirala 48 zadev s področja omejitev poslovanja – 39 jih je uvedla na lastno pobudo (v okviru projekta, ki je omenjen pod poglavjem Nezdržljivost funkcij), devet pa jih je začela na podlagi prejetih prijav. V istem obdobju je zaključila 40 zadev, od tega je bilo 23 zadev obravnavanih na seji senata komisije, pri čemer so bile ugotovljene kršitve v 20-ih zadevah. Deset zadev je bilo zaradi zavrnitve obravnave zaključenih izven seje senata (opravljen je bil en odstop zadeve drugim pristojnim organom). Razloga za zavrnitev obravnave zadeve sta bila, da v šestih primerih niso bili identificirani sumi kršitev določb ZIntPK, štiri zadeve pa je komisija že obravnavala v preteklosti.

Komisija je v primerih ugotovljenih kršitev preučila pogoje za uvedbo prekrškovnih postopkov. Uvedla je 22 prekrškovnih postopkov, pri čemer je bilo izdanih 17 odločb. V 12-ih primerih je bil, upoštevajoč 21. člen Zakona o prekrških, kršiteljem v zvezi s prekrški namesto globe izrečen opomin, ker je bilo ugotovljeno, da so bili prekrški storjeni v takih olajševalnih okoliščinah, zaradi katerih veljajo prekrški za posebno lahke. V petih primerih pa so bile kršiteljem izrečene globe v višini 400 evrov. V treh primerih prekrškovni organ ni izdal odločbe in je postopke zaustavil z uradnim zaznamkom, v dveh primerih pa je bilo izdano pisno opozorilo. Štirje postopki so še aktivni, ker v dveh primerih kršitelji niso dvignili pošiljke oziroma niso plačali izrečenih glob, zaradi česar se postopek nadaljuje z izvršbo pri pristojnem organu, v enem primeru kršitelj še ni plačal sodne takse, v enem primeru, ki še ni zaključen, pa je bila vložena zahteva za sodno varstvo. V letu 2016 je bila vložena še ena zahteva za sodno varstvo glede prekrška zaradi omejitev poslovanj, kar je sodišče zavrnilo kot neutemeljeno.

Število prejetih prijav in evidentiranih postopkov po lastni pobudi	48
Število zaključenih zadev	40
Število nerešenih zadev	17
Število zadev, obravnavanih na seji senata	23
Število zadev, zaključenih izven seje	10
Število zadev, kje so bile ugotovljene kršitve	20
Število odstopov drugim pristojnim organom	1
Število zavrženih zadev	0
Število zavrjenih zadev	10
Število uvedenih prekrškovnih postopkov	22
Število izdanih odločb o prekršku	17
Število pisnih opozoril o prekršku	2
Število zaustavljenih postopkov	3
Število vloženih zahtev za sodno varstvo zoper odločbe komisije	2
Število pripravljenih odgovorov na vprašanja, pravnih mnenj in stališč	36

Pojasnilo: v statistiki so zajeti tudi postopki, ki so se pričeli v letu 2015 in dokončali v letu 2016

Nekateri primeri

- Občina je v nasprotju z drugim odstavkom 36. člena ZIntPK poslovala (preko dveh naročilnic je občina naročila (gostinske) storitve v skupni višini 578,59 evrov) s subjektom, katerega zakonita zastopnica je, oziroma je z več kot petimi odstotki udeležena pri ustanoviteljskih pravicah, upravljanju oziroma kapitalu tega podjetja, nekdanja občinska svetnica te občine.

- Funkcionarji v številnih primerih v roku enega meseca po nastopu funkcije niso poročali organu, kjer opravljajo svojo funkcijo, podatkov (naziv, matično številko in sedež) o subjektih, s katerimi so oni ali njihovi družinski člani povezani na način iz prvega odstavka 35. člena ZIntPK.
- Organi komisiji ne poročajo seznama subjektov, s katerimi veljajo omejitve poslovanja.
- Občina je kot naročnik, ki posluje po predpisih o javnem naročanju, v nasprotju z določilom prvega odstavka 35. člena ZIntPK, poslovno sodelovala (preko številnih naročilnic v skupni vrednosti 5.099,49 evrov) s poslovnim subjektom, katerega solastnik in direktor je družinski član (oče) občinskega svetnika. Občina je bila s strani komisije pozvana k uveljavitvi ničnosti vseh poslov, na podlagi česar sta se stranki (občina in poslovni subjekt) pobotali.

Poudarek:

Najpogostejša kršitev, ki je bila ugotovljena v postopkih glede omejitev poslovanj, je bila neporočanje funkcionarjev o subjektih, s katerimi so oni ali njihovi družinski člani povezani, ter neporočanje organov komisiji o seznamu subjektov, za katere veljajo omejitve poslovanja.

Funkcionarji so podatke o subjektih, s katerimi so oni ali njihovi družinski člani povezani na način, da se vzpostavijo omejitve poslovanja (torej ob upoštevanju pogojev iz 35. člena ZIntPK: funkcionar ali njegov družinski član je udeležen kot poslovodja, član posloводства ali zakoniti zastopnik ali/oziroma je neposredno ali preko drugih pravnih oseb v več kot pet odstotnem deležu udeležen pri ustanovitelskih pravicah, upravljanju ali kapitalu), dolžni sporočiti organu, pri katerem opravljajo funkcijo. Namen te določbe je (tudi) v tem, da je organ, v katerem funkcionar opravlja funkcijo, seznanjen z vsemi poslovnimi subjekti, s katerimi v smislu 35. člena ZIntPK ne sme poslovati. Za vsakega funkcionarja te podatke preko elektronskega obrazca, ki je dostopen na spletnih straneh komisije v rubriki E-obrazci, komisiji posreduje organ. Komisija prejete obrazce ustrezno elektronsko evidentira v svojo bazo podatkov in na ta način ažurira seznam, ki je objavljen na njenih spletnih straneh.

Komisija je že v Sistemskem pojasnilu o omejitvah oziroma prepovedi poslovanja po ZIntPK št. 06241-4/2012/1 z dne 12. 4. 2012 opozorila, da so sezname subjektov informativne narave, saj je komisija pri njihovem ažuriranju odvisna predvsem od podatkov, ki jih prejme od organov, te pa prejema z določenim (lahko tudi s 15 dnevni) zamikom. Funkcionarji morajo namreč svojemu organu sporočiti podatke o povezanih subjektih v mesecu dni po nastopu funkcije, morebitne spremembe pa nato v osmih dneh od nastanka spremembe. Organ je nato dolžan komisiji sporočiti podatke v 15-ih dneh od prejema podatkov. To pomeni, da lahko po nastopu funkcije traja do 45 dni, da se določen subjekt vpiše na seznam, v primeru sprememb pa lahko vpis traja do 23 dni. Omejitve poslovanja pa po zakonu veljajo od trenutka, ko nastanejo (torej z dnem nastopa funkcije funkcionarja), in so neodvisne od vpisa na seznam - če določenega subjekta ni na seznamu (ker še ni vpisan ali iz drugih razlogov), to ne pomeni, da omejitve poslovanja s tem subjektom ne veljajo. Zaradi navedenega morebitno sklicevanje na odsotnost omejitev poslovanja iz razloga, ker določenega subjekta na določen dan ni na objavljenem seznamu, ne more biti utemeljeno.

Poleg tega je treba opozoriti, da na seznamu omejitev poslovanja ni funkcionarjev in njihovih družinskih članov kot fizičnih oseb, čeprav v razmerju do njih prav tako obstajajo omejitve poslovanja. Dolžnost paziti in preverjati morebiten obstoj omejitev poslovanja je torej v prvi vrsti na organu – naročniku, ki mora pri tem primarno izhajati iz lastne evidence oziroma seznama ter upoštevati določbe prvega, drugega in tretjega odstavka 35. člena ZIntPK.

Na seznamu omejitev poslovanja iz 35. člena ZIntPK je bilo na dan 20. 3. 2017 kar 4.358 subjektov (število se dnevno spreminja), pri čemer se, kot izpostavljeno, omejitve poslovanja po ZIntPK vzpostavijo le v razmerju do organa, pri katerem deluje funkcionar, ki je sam ali preko svojega družinskega člana povezan s posameznim subjektom (tako je naravnan tudi objavljeni seznam, iz katerega je razvidno, kateri organ ne sme poslovati s posameznim subjektom).

V praksi se kljub navedenemu komisija srečuje s situacijami, kjer organi, z namenom proaktivnega delovanja, kot enega izmed razpisnih pogojev v objavljenih (javnih) razpisih oziroma javnih naročilih, vključujejo zelo splošno dikcijo, »da se na javni razpis ne morejo prijavit subjekti, za katere veljajo omejitve poslovanja po 35. členu Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije«, ali pa, da morajo ponudniki posredovati izjavo, da njihovega poslovnega subjekta ni na seznamu omejitev poslovanj itd. Pri tem posebej poudarjamo, da tudi za podjetja, vključena na seznam omejitev poslovanja, velja določba tretjega odstavka 35. člena ZIntPK, ki določa pogojno prepoved poslovanja, kar pomeni, da tudi takšno podjetje, kljub umestitvi na seznam, lahko sodeluje (in pridobi sredstva) na primer na razpisih, če se funkcionar izloči iz vseh faz postopka odločanja na strani organa, v katerem deluje.

Premoženjsko stanje

Področje premoženjskega stanja ureja ZIntPK, pred tem pa sta ga je urejala že Zakon o preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 2/04 in naslednji; ZPKor) in Zakon o nezdržljivosti opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo (Uradni list RS, št. 49/92 in naslednji). Nadzor nad premoženjskim stanjem zavezancev je eden od osnovnih pogojev preglednosti in zaupanja v javne funkcije, zato pomeni neločljiv del integritete javnega sektorja. S spremljanjem in nadzorom nad premoženjem se spodbuja in krepi transparentnost v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti, pri opravljanju javnih funkcij ter upravljanju javnih zadev.

Komisija skladno s 1. in 10. alinejo drugega odstavka 76. člena ZIntPK vodi evidenco zavezancev za nadzor nad premoženjskim stanjem, ki vključuje podatke iz prvega odstavka 41. člena in prvega odstavka 42. člena ZIntPK. Zavezanci, ki so komisiji dolžni sporočati podatke o svojem premoženjskem stanju, so naslednji:

- poklicni funkcionarji,
- nepoklicni župani in podžupani,
- uradniki na položaju,
- poslovodne osebe,
- osebe, odgovorne za javna naročila,
- uradniki Državne revizijske komisije in

- državljani Republike Slovenije, ki opravljajo funkcijo v institucijah in drugih organih EU ter drugih mednarodnih institucijah, na katero so bili imenovani ali izvoljeni na podlagi napotitve ali predloga Vlade RS ali Državnega zbora RS (če njihova dolžnost prijave premoženjskega stanja ni drugače urejena z akti institucije, za katero opravljajo funkcijo).

Z uveljavitvijo Zakona o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14) so zavezanci za sporočanje podatkov o premoženjskem stanju komisiji postali tudi:

- člani uprave SDH, d.d.,
- člani nadzornega sveta SDH, d.d.,
- prokuristi SDH, d.d.,
- pooblaščenec za skladnost poslovanja in integriteto,
- člani uprav, člani organov nadzora in prokuristi gospodarskih družb, v katerih ima SDH, d.d. večinski delež ali prevladujoč vpliv.

Poleg navedenega pa na uporabo določb ZIntPK v zvezi z nadzorom premoženjskega stanja napotuje tudi nova določba 500. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15; ZZavar-1), in sicer za direktorja ter za člane strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor. Prav tako določbe v zvezi z nadzorom premoženjskega stanja in uporabo ZIntPK vsebujejo na primer Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 105/12 in naslednji; ZUKSB), Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16; ZGGLRS) in Zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank (Uradni list RS, št. 44/16 in naslednji; ZRPPB). Na dan 31. 12. 2016 je imela komisija 14.627 različnih zavezancev.

Prav tako je s 1. 4. 2016 začel veljati novi Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15; ZJN-3), ki je med drugim razveljavil Zakon o javnem naročanju na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštne storitve (Uradni list RS, št. 72/11 in naslednji; ZJNVETPS), ki je doslej urejal javno naročanje na infrastrukturnem področju, ter spremenil mejne vrednosti javnih naročil. Posledično je prišlo tudi do sprememb nabora oseb, odgovornih za javna naročila. Od 1. 4. 2016 so zavezanci za sporočanje podatkov o premoženjskem stanju, kot osebe, odgovorne za javna naročila, osebe, ki so sodelovale pri postopkih javnih naročil:

- Na splošnem področju:
 - pri naročanju blaga ali storitev in za projektni natečaj, če je vrednost javnega naročila enaka ali višja od 135.000 evrov brez DDV (organi RS in samoupravnih lokalnih skupnosti) oziroma enaka ali višja od 209.000 evrov brez DDV (če je organ RS ali samoupravne lokalne skupnosti dejaven na področju obrambe in naroča blago, ki ni navedeno v Prilogi III Direktive 2014/24/EU, druge osebe javnega prava);
 - pri naročanju gradenj, če je vrednost javnega naročila enaka ali višja od 500.000 evrov brez DDV;
 - pri naročanju socialnih in drugih posebnih storitev, če je vrednost javnega naročila enaka ali višja od 750.000 evrov brez DDV.
- Na infrastrukturnem področju:

- pri naročanju blaga ali storitev in za projektne natečaj, če je vrednost javnega naročila enaka ali višja od 418.000 evrov brez DDV;
- pri naročanju gradenj, če je vrednost javnega naročila enaka ali višja od 1.000.000 evrov brez DDV;
- pri naročanju socialnih in drugih posebnih storitev, če je vrednost javnega naročila enaka ali višja od 1.000.000 evrov brez DDV.

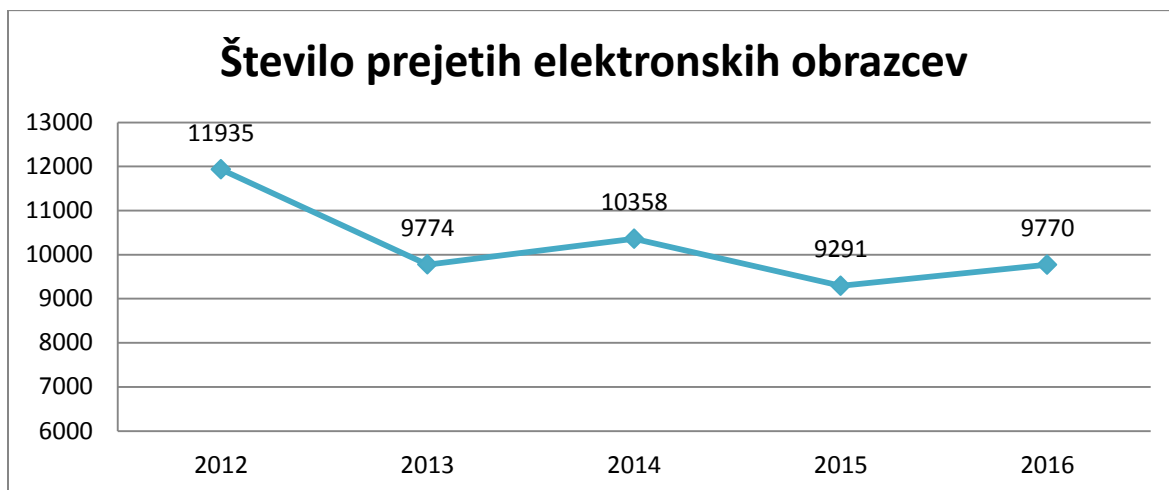
Kljub temu da je ZIntPK v veljavi že več let, komisija še vedno opaža, da številni zavezanci, pa tudi organi, ne poznajo svojih obveznosti po ZIntPK, ki se nanašajo na področje premoženjskega stanja. Komisija je tako v letu 2016 v postopkih nadzorov premoženjskega stanja še vedno zaznavala precej nepravilnosti tako pri poročanju premoženjskega stanja s strani samih zavezancev kot tudi pri sporočanju seznamov zavezancev s strani organov oziroma naročnikov:

Pogoste nepravilnosti s strani zavezancev:

- poročanje podatkov o premoženjskem stanju na napačnih elektronskih obrazcih ali na dopisih;
- nepravilno in/ali nepopolno vnašanje podatkov v elektronske obrazce za sporočanje podatkov o premoženjskem stanju;
- vsakoletno poročanje o celotnem premoženjskem stanju, namesto sporočanja sprememb premoženjskega stanja;
- navajanje napačnih datumov nastopa/prenehanja funkcije;
- izpolnjevanje obrazcev za prijavo ali odjavo zavezanca po petem odstavku 41. člena ZIntPK, ki jih mora izpolniti organ in ne zavezanec;
- poročanje z zamudo ali neporočanje;
- poročanje oseb, odgovornih za javna naročila, na obrazcih za prijavo spremembe premoženjskega stanja, namesto poročanje o celotnem premoženjskem stanju.

Pogoste nepravilnosti s strani organov (organi so tisti, ki so komisiji dolžni sporočati zavezance v skladu z določilom petega odstavka 41. člena ZIntPK):

- sporočanje podatkov o zavezancih na dopisih ali na dopisih s pomanjkljivimi podatki;
- navajanje napačnih datumov nastopa/prenehanja funkcije;
- neprijavljanje zavezancev ali prijavljanje z zamudo.

Komisija je v preteklem letu tako prejela 9.770 vseh obrazcev, od tega:

- 606 odjav premoženjskega stanja,
- 611 odjav iz registra zavezancev,
- 883 prijav spremembe premoženjskega stanja,
- 3.931 prijav v register zavezancev in
- 3.739 prijave premoženjskega stanja.

Komisija je v letu 2014 začela z novim, bolj učinkovitim in ustreznim sistemom odlaganja oziroma arhiviranja vseh elektronskih obrazcev in s temi aktivnostmi, ki so časovno in prostorsko zahtevno opravilo, kar so nadzorniki za premoženjsko stanje nadaljevali tudi v letu 2016. Prav tako so nadzorniki za premoženjsko stanje med letom odgovarjali na vprašanja s področja premoženjskega stanja, ki jih je še vedno veliko, predvsem v mesecu decembru, ko naročniki sporočajo sezname oseb, odgovornih za javna naročila, ter v mesecu januarju, ko se izteka rok za obvezno poročanje sprememb premoženjskega stanja in poročanje podatkov o premoženjskem stanju oseb, odgovornih za javna naročila, na elektronskem obrazcu. Komisija je tako v letu 2016 prejela 104 pisna vprašanja s področja premoženjskega stanja. Prav tako ima komisija vzpostavljen sistem uradnih ur, v času katerih so nadzorniki za premoženjsko stanje na razpolago za vprašanja in pomoč. Večina vprašanj s področja premoženjskega stanja se je nanašala na to, kdo so zavezanci za prijavo premoženjskega stanja, kakšne so njihove obveznosti po ZIntPK in kakšne so obveznosti organov, pogosto pa so zavezanci potrebovali tudi pomoč pri izpolnjevanju elektronskih obrazcev. Poleg tega je bila komisija v letu 2016 aktivna na področju preventive. V ta namen je izvajala izobraževanja, kjer je zavezance in organe oziroma naročnike ozaveščala glede njihovih obveznosti po ZIntPK s področja premoženjskega stanja.

Nadzor premoženjskega stanja

Na področju nadzora premoženjskega stanja komisija v skladu s poslovníkom komisije vodi dve vrsti postopkov, in sicer redni ter izredni nadzor nad premoženjskim stanjem. Pri rednem nadzoru premoženjskega stanja komisija izbere kategorijo zavezancev, katerih premoženjsko stanje je predmet nadzora, izredni nadzor pa se uvede na podlagi prijave, objav v medijih, ali če komisija na drug način pride do podatkov, iz katerih izhaja sum, da zavezanec ni prijavil vseh enot premoženja

ali vseh sprememb svojega premoženjskega stanja. Komisija večino nadzorov izvede kot redne nadzore, saj prejme zelo malo prijav s področja premoženjskega stanja. Namen in cilj nadzorov premoženjskega stanja sta ugotoviti, ali je prišlo do kršitve določb ZIntPK in ali je zavezanec v nadzorovanem obdobju pridobil premoženje iz nepojasnjenega izvora.

V preteklem letu je komisija zaključila 28 različnih nadzorov premoženjskega stanja (posamičnih in skupinskih), v okviru katerih je obravnavala 980 zavezancev. Od skupinskih nadzorov lahko izpostavimo zaključen nadzor skupine poslancev Državnega zbora RS, državnih sekretarjev, funkcionarjev lokalne samouprave in poslovodnih oseb javnih zdravstvenih zavodov. Med preverjanjem pravilnosti prijavljanja premoženjskega stanja zavezancev je komisija največ nepravilnosti zaznala pri sporočanju podatkov o nepremičninah, vrednostnih papirjih (predvsem neprijavljanje delnic, ki jih morajo zavezanci prijaviti ne glede na njihovo vrednost) ter podatkov o dolgovih, obveznostih oziroma prevzetih jamstvih, katerih vrednost presega 10.000 evrov (npr. prijavljanje začetnega stanja kredita namesto stanja kredita na dan prijave premoženjskega stanja, neprijavljanje poroštev itd.). Pri treh zavezancih je komisija zaključila postopek nadzora nesorazmerno povečanega premoženja in od tega v dveh primerih o relevantnih ugotovitvah obvestila tudi druge pristojne organe.

V preteklem letu so pooblaščenice uradne osebe v zvezi z neporočanjem oziroma nepopolno prijavo premoženjskega stanja (11. in 12. alineja prvega odstavka 77. člena ZIntPK):

- uvedle 313 postopkov o prekršku,
- izdale 265 odločb,
- v devetih primerih vložile zahtevo za sodno varstvo in
- izdale 103 pisna opozorila.

Poudarki iz preteklega obdobja

Komisija je:

- na dan 31. 12. 2016 imela 14.627 različnih zavezancev, torej 651 zavezancev več kot na isti dan leto prej;
- opravila 28 različnih nadzorov s področja premoženjskega stanja, v okviru katerih je obravnavala 980 oseb;
- prejela 104 pisna vprašanja;
- izdala 265 odločb o prekršku in 103 opozorila; število izdanih odločb o prekršku v letu 2016 v primerjavi z letom 2015 se je povečalo za 235; povečanje števila prekrškovnih postopkov gre pripisati zlasti celovitemu nadzoru pravočasnosti poročanja premoženjskega stanja funkcionarjev lokalne samouprave.

Primeri pogostih vprašanj

Ali morajo osebe, odgovorne za javna naročila, vsako leto do 31. 1. znova sporočiti svoje premoženjsko stanje, ali le v primeru, če pride do sprememb?

Način prijave premoženjskega stanja oseb, odgovornih za javna naročila (opredeljene so v 11. točki 4. člena ZIntPK), ureja tretji odstavek 41. člena ZIntPK, ki določa, da morajo osebe,

odgovorne za javna naročila, komisiji sporočiti podatke o svojem premoženjskem stanju enkrat letno, in sicer do 31. januarja tekočega leta za preteklo koledarsko leto, če so v preteklem letu sodelovale v postopku javnega naročanja, kot je opredeljeno v 11. točki 4. člena ZIntPK. Za osebe, odgovorne za javna naročila, se ne uporablja drugi odstavek 43. člena ZIntPK, ki se nanaša na sporočanje sprememb premoženjskega stanja.

Iz navedenega izhaja, da morajo osebe, odgovorne za javna naročila, komisiji sporočiti podatke o svojem premoženjskem stanju v celoti do 31. januarja, če so v preteklem letu sodelovale vsaj v enem postopku javnega naročanja, kot je opredeljeno v 11. točki 4. člena ZIntPK, pri čemer je potrebno upoštevati tudi mejne vrednosti javnih naročil. Enako velja tudi v primeru, da sodelujejo več let zaporedoma (v tem primeru morajo podatke o svojem premoženjskem stanju prav tako sporočiti vsako leto do 31. januarja za preteklo koledarsko leto). Podatke morajo sporočiti tudi, če se njihovo premoženjsko stanje ni spremenilo.

Premoženjsko stanje poklicnega funkcionarja se v preteklem letu ni spremenilo. Ali mora znova sporočiti podatke o premoženjskem stanju?

Drugi odstavek 43. člena ZIntPK določa, da mora zavezanec vsako spremembo glede funkcije, dejavnosti oziroma lastništva iz 8. in 9. alineje prvega odstavka 42. člena ZIntPK (sprememba lastništva oziroma deležev, delnic, upravljaljskih pravic v gospodarski družbi, zasebnem zavodu ali drugi zasebni dejavnosti, tudi v primeru posrednega lastništva) in vsako spremembo v premoženjskem stanju iz 11. do 17. alineje prvega odstavka 42. člena ZIntPK (na primer sprememba lastništva nepremičnin, premičnin, denarnih sredstev pri bankah, hranilnicah in hranilno kreditnih službah, gotovine, vrednostnih papirjev, dolgov, obveznosti, prevzetih jamstev, danih posojil), ki presega 10.000 EUR, sporočiti komisiji do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto. Če pri premoženju v preteklem letu ni prišlo do prej navedenih sprememb, zavezancu ni potrebno ponovno poročati v elektronski obliki.

Lobiranje

Lobiranje je nejavno vplivanje interesnih organizacij na odločitve javnega sektorja. Izraz "lobiranje" pomeni vplivanje (na državni in lokalni ravni) na odločanje pri obravnavi in sprejemanju predpisov in drugih splošnih aktov, pa tudi na odločanje državnih organov in organov ter uprav lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil o drugih zadevah. Takšno vplivanje je legitimno in je del participativne demokracije.

Če je vplivanje različnih interesnih organizacij uravnoteženo, odločitve pa so sprejete v javnem interesu, lobiranje pripomore k izboljšanju politik oziroma odločitev javnega sektorja. Pri stiku med zasebnim interesom in javnim sektorjem pa vedno obstaja tveganje za pojav različnih neetičnih, nezakonitih oziroma koruptivnih ravnanj. Regulatorna lobiranja, kot je zapisana v ZIntPK, je usmerjena k večji transparentnosti, nadzor nad tem področjem pa je zaupan komisiji. ZIntPK težišče nadzora nad lobiranjem smiselno postavlja na stran lobirancev (javnega sektorja), ki morajo o vsakem lobističnem stiku sestaviti zapis in ga posredovati komisiji. Hkrati so se lobiranci dolžni izogniti vsakemu lobističnemu stiku z osebo, ki ne sme lobirati, ali stiku, pri katerem bi

lahko prišlo do nasprotja interesov, prav tako ne smejo sprejemati daril v nasprotju z omejitvami s tega področja. Na strani interesnih organizacij lahko kot lobist nastopa oseba, ki opravlja dejanja lobiranja in je vpisana v register lobistov, ki ga vodi komisija, ali oseba, ki opravlja dejanja lobiranja in je zaposlena v interesni organizaciji, za katero lobira, oziroma je zakoniti zastopnik ali izvoljeni predstavnik te interesne organizacije.

Do danes določbe o lobiranju v praksi še niso zaživele v zadostni meri. Možnosti nadzora nad tem področjem so omejene, sivo polje nenadzorovanega lobiranja pa izrazito veliko.

Medtem ko so poslanske skupine v zadnjih letih precej izboljšale prakso poročanja o lobističnih stikih, je poročanje občin, določenih ministrstev in nosilcev pooblastil še vedno nerazumno nezadostno. Razlog za to je nerazumevanje smisla regulacije lobiranja ali nespoštovanje zakonskih določb o lobiranju.

Tudi poklic lobista je v Sloveniji še precej nerazvit, število registriranih lobistov pa relativno majhno, saj jih je le 70. Zato si komisija aktivno prizadeva, da bi register zaživel v popolnosti.

Odgovornost za krepitev tega področja mora biti v prihodnosti tako na strani komisije, ki mora poskrbeti za širitev zavedanja o pomenu in obveznostih s področja lobiranja, kot na strani zavezancev za poročanje o lobističnih stikih, ki morajo v zasledovanju transparentnosti in odkritega boja proti nedovoljenim vplivom na postopke poročati o vseh stikih, kot to od njih zahteva ZIntPK.

Nadzor nad lobiranjem

Komisija po uveljavitvi regulative na področju lobiranja ugotavlja naslednje:

- lobiranje je v Sloveniji prisotno in se izvaja, vendar je zaradi zgodovinskih razlogov negativno stigmatizirano, zato si lobiranci težje priznajo, da so lobirani, ker domnevajo, da bodo zaradi tega deležni negativne publicitete;
- lobiranci še vedno premalo poznajo ureditev področja lobiranja, zato komisija vlaga napore v izobraževanje in ozaveščanje;
- lobiranci pogosto menijo, da obveznost poročanja o lobističnih stikih pomeni ovajanje; komisija v takšnih primerih pojasnjuje, da poročanje o lobističnih stikih ni namenjeno ovajanju, temveč transparentnosti nejavnih vplivov interesnih organizacij na odločitve v zadevah javnega pomena;
- z občinske ravni, s strani določenih ministrstev in nosilcev javnih pooblastil je še vedno malo poročanja o lobističnih stikih.

Glavne aktivnosti nadzora nad lobiranjem so:

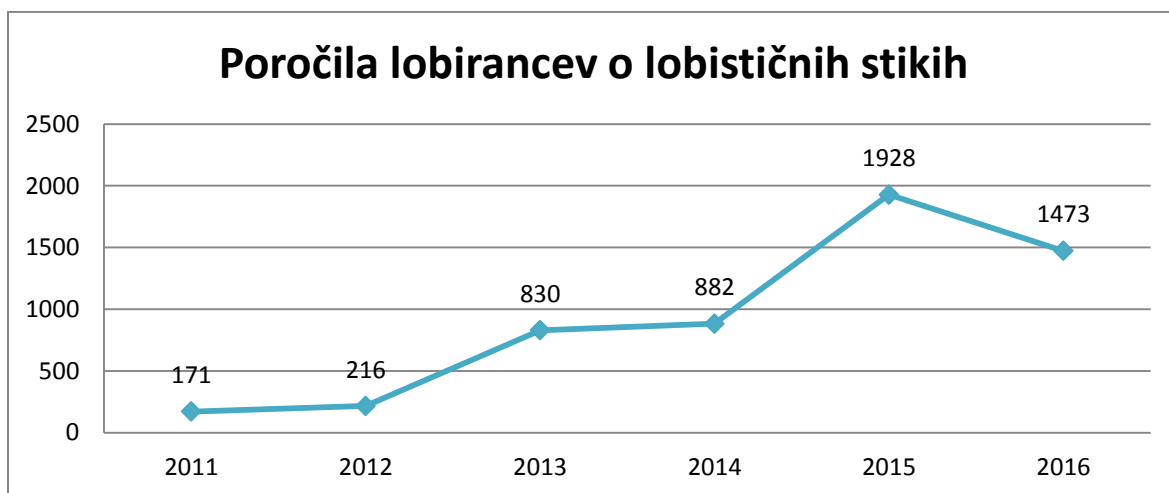
- načrtovanje, organiziranje, neposredno izvajanje, koordiniranje, usmerjanje in nadzorovanje nalog na področju lobiranja;
- izobraževanje, ozaveščanje in objavlanje s področja lobiranja;
- opravljanje nalog v zvezi z evidencami s področja lobiranja, vključno z vodenjem in ažuriranjem registra lobistov RS;

- vodenje upravnih postopkov, vezanih na izdaje odločb o vpisu oziroma izbrisu iz registra lobistov oziroma na ugotavljanje posredovanja lobističnih poročil v skladu z določbami ZIntPK;
- vodenje prekrškovnih postopkov in izrekanje sankcij zaradi kršitev določb ZIntPK, ki se nanašajo na področje lobiranja.

Statistični podatki

Lobistični stiki

V letu 2016 so bili v skupno 1.323-ih prejetih prijavih lobističnih stikov prijavljeni 2.004 stiki, z eno prijavo je bilo tako povprečno prijavljenega 1,51 stika.

V letu 2016 je bilo 1.473 stikov z elementi lobiranja po ZIntPK, od tega 42 primerov tako imenovanega zakonitega lobiranja (lobiral je lobist, registriran v Republiki Sloveniji) in 1.431 tako imenovanih izjem (lobiral je zakoniti zastopnik in/ali zaposleni po pooblastilu zakonitega zastopnika interesne organizacije).

Status lobiranja	
Lobiranje registriranega lobista	42
Izjeme	1.431
Skupaj lobiranje registriranega lobista in izjeme	1.473
Ni lobiranje	531
Vsi prijavljeni stiki	2.004

Namen lobiranja – stiki z elementi lobiranja

Od skupno 2.004-ih prijavljenih stikov je bilo 1.154 stikov vzpostavljenih z namenom vplivanja na sprejem predpisov in drugih splošnih aktov ter 850 stikov z namenom vplivanja na odločanje v drugih zadevah. V letu 2016 je bilo prijavljenih 531 stikov, ki nimajo elementov lobiranja po ZIntPK.

Namen in cilj lobiranja	
Vpliv na sprejem predpisov ali drugih splošnih aktov	1.154
Vpliv na odločanje v drugih zadevah	850
Skupaj:	2.004

Število posredovanih vprašanj in odgovorov

V letu 2016 je komisija v zvezi z lobiranjem prejela 68 vprašanj in posredovala enako število odgovorov.

Vpisi in izbrisi iz registra lobistov

Komisija je v letu 2016 prejela deset vlog za vpis v register lobistov in dve vloge za izbris.

Upravne sankcije

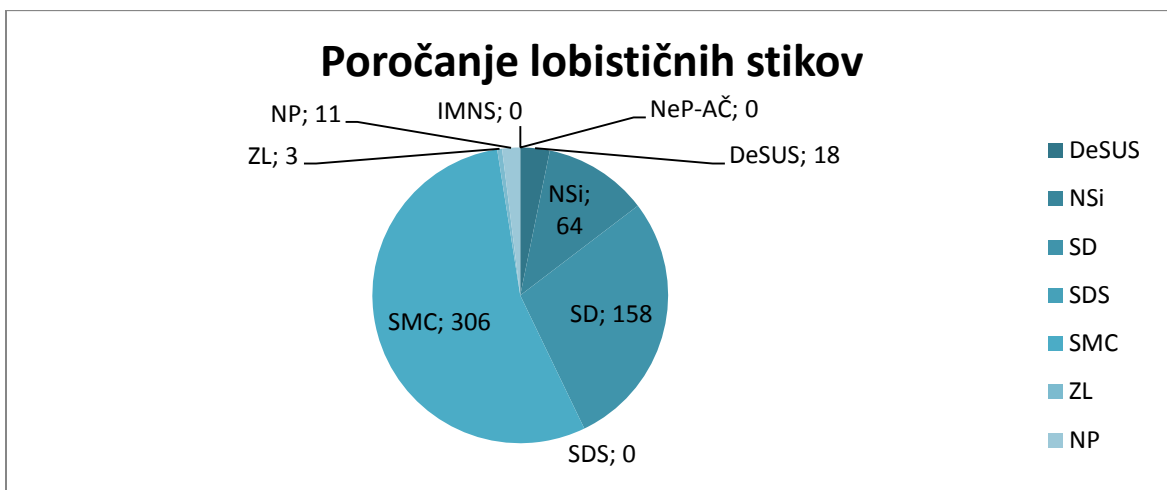
V letu 2016 je komisija v okviru pooblastil, ki jih ima po ZIntPK, 16-im registriranim lobistom, ki niso oddali letnih poročil za preteklo leto (2015), izrekla upravno sankcijo (opomin).

Prekrški – lobiranje

V letu 2016 je bilo na področju lobiranja uvedenih 12 postopkov o prekršku. Izdana je bila ena odločba, s katero je bila kršitelju določena globa, ter sedem pisnih opozoril. Štirje prekrškovni postopki so bili ustavljeni, vložena pa ni bila nobena zahteva za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku.

Spodnja tabela prikazuje število lobističnih stikov, ki so jih poročale poslanske skupine. Skupno so v letu 2016 vse poslanske skupine prijavile 564 stikov.

Poslanska skupina	Lobiranje registr. lobista	Izjeme	Skupaj
DeSUS	0	18	18
NSi	8	56	64
SD	4	158	162
SDS	0	0	0
SMC	304	2	306
ZL	0	3	3
NP	1	10	11
IMNS	0	0	0
NeP-AČ	0	0	0
		Skupaj:	564

Spodnja tabela prikazuje podrobnejši pregled poročanja lobističnih stikov po institucijah glede na funkcijo oziroma položaj lobiranca v letu 2016. Prikazano je število vseh prijavljenih stikov v posamezni instituciji ter ločeno glede na zakonito lobiranje in izjeme, prikazani pa so tudi stiki, ki niso predstavljali lobiranja v skladu z določbami ZIntPK.

Institucija	Stiki po funkciji/položaju	Lobiranje registriranega lobista		Stiki, ki niso lobiranje		Skupaj stikov po instituciji
		Izjeme	Izjeme	Izjeme	Izjeme	
DZ RS	Funkcionar	9	444	297		944
	Javni uslužbenec	7	105	82		
Vlada RS	Funkcionar	2	12	6		31
	Javni uslužbenec	2	6	3		
Ministrstvo za finance	Funkcionar	0	70	10		221
	Javni uslužbenec	0	118	23		
Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo	Funkcionar	0	22	15		96
	Javni uslužbenec	2	46	11		
Ministrstvo za zdravje	Funkcionar	0	0	0		0
	Javni uslužbenec	0	0	0		
Ministrstvo za infrastrukturo	Funkcionar	0	99	10		338
	Javni uslužbenec	3	205	21		
Ministrstvo za okolje in prostor	Funkcionar	0	14	0		44
	Javni uslužbenec	8	22	0		
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	Funkcionar	0	0	0		40
	Javni uslužbenec	0	30	10		
Ministrstvo za kulturo	Funkcionar	0	0	0		0
	Javni uslužbenec	0	0	0		
Ministrstvo za javno upravo	Funkcionar	3	14	0		74
	Javni uslužbenec	1	37	19		
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in	Funkcionar	1	10	2		28

Institucija	Stiki po funkciji/položaju	Lobiranje registriranega lobista		Stiki, ki niso lobiranje	Skupaj stikov po instituciji
		Izjeme			
prehrano	Javni uslužbenec	1	12	2	
Ministrstvo za obrambo	Funkcionar	0	4	4	8
	Javni uslužbenec	0	0	0	
Ministrstvo za pravosodje	Funkcionar	0	8	5	15
	Javni uslužbenec	0	2	0	
Ministrstvo za zunanje zadeve	Funkcionar	0	0	0	0
	Javni uslužbenec	0	0	0	
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Funkcionar	0	0	0	0
	Javni uslužbenec	0	0	0	
Ministrstvo za notranje zadeve	Funkcionar	0	0	0	0
	Javni uslužbenec	0	0	0	
Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke	Funkcionar	0	0	0	57
	Javni uslužbenec	0	55	2	
Urad RS za intelektualno lastnino	Funkcionar	0	0	0	5
	Javni uslužbenec	0	5	0	
Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko	Funkcionar	0	3	1	19
	Javni uslužbenec	0	15	0	
Finančna uprava RS	Funkcionar	0	0	0	30
	Javni uslužbenec	0	28	2	
Komisija za preprečevanje korupcije	Funkcionar	0	0	0	1
	Javni uslužbenec	1	0	0	
Javni zavod RTV SLO	Funkcionar	0	0	0	27
	Javni uslužbenec	0	27	0	
Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu	Funkcionar	0	2	0	2
	Javni uslužbenec	0	0	0	
Občina Žalec	Funkcionar	0	0	0	1
	Javni uslužbenec	1	0	0	
Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS	Funkcionar	0	0	0	9
	Javni uslužbenec	0	9	0	
Občina Logatec	Funkcionar	0	1	0	1
	Javni uslužbenec	0	0	0	
Urad predsednika RS	Funkcionar	0	1	1	2
	Javni uslužbenec	0	0	0	
Služba Vlade RS za zakonodajo	Funkcionar	0	0	0	1
	Javni uslužbenec	1	0	0	

Institucija	Stiki po funkciji/položaju	Lobiranje registriranega lobista		Izjeme	Stiki, ki niso lobiranje	Skupaj stikov po instituciji
Slovenska turistična organizacija	Funkcionar	0	0	0	0	2
	Javni uslužbenec	0	2	0	0	
Uprava RS za pomorstvo	Funkcionar	0	0	0	0	1
	Javni uslužbenec	0	1	0	0	
Mestna občina Ljubljana	Funkcionar	0	0	0	0	1
	Javni uslužbenec	0	0	0	1	
Evropski parlament	Funkcionar	0	0	0	4	4
	Javni uslužbenec	0	0	0	0	
Spirit Slovenija, javna agencija RS za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije	Funkcionar	0	0	0	0	2
	Javni uslužbenec	0	2	0	0	
Skupaj:						2.004

Center za integriteto in preventivo

Krepitev integritete

Integriteta v javnem sektorju je v praksi precej izmuzljiv pojem, za katerega komisija vedno znova ugotavlja, da je stopnja ozaveščenosti o njem v javnem sektorju po šestih letih, odkar je bil uveden s sprejemom ZIntPK, še vedno presenetljivo nizka, kljub številnim izobraževanjem, ki so potekala na to temo v organizaciji komisije in drugih institucij. Nedvomno je vpeljava vsakega novega koncepta v družbo dolgoročen proces, vendar pa k slednjemu vedno znatno pripomore motiviranost, v tem primeru funkcionarjev in javnih uslužbencev. Za dvig motivacije zaposlenih v institucijah javnega sektorja je izjemnega pomena motiviranost njihovih vodij. In prav pri njih komisija žal velikokrat še vedno naleti na odnos, da sta integriteta in osredotočenost nanjo pri delovanju institucije »nebodigatreba«. Tako je pogosto skrbnik za načrt integritete bolj zavzet za vpeljavo koncepta integritete in upravljanja s tveganji v delovanje organizacije kot njegov predstojnik, kar je paradoksalno, saj je upravljanje s tveganji eden od temeljev vzpostavljanja kakovostnega, učinkovitega vodenja.

Načrt integritete in elektronski register tveganj

Večina zavezancev je načrte integritete izdelala leta 2012, v okviru zakonskega roka. V letu 2016 je tako na novo izdelalo načrt integritete le nekaj novoustanovljenih institucij javnega sektorja, ki so postale zavezanke za izdelavo načrta integritete, in nekaj zamudnic, ki so postale zavezanke v prejšnjih letih. Vsi ostali zavezanci so bili dolžni redno dopolnjevati svoje elektronske registre tveganj z morebitnimi novimi ukrepi in tveganji, komisiji pa o tem letno poročati (rok 5. junij).

Kot je razbrati iz pregleda načrtov integritete in elektronskega registra tveganj se pri zavezancih še vedno pojavlja mnenje, da so načrti integritete predvsem birokratsko orodje in ne predvsem orodje za obvladovanje in preprečevanje korupcijskih tveganj. Takšno dojemanje načrta integritete se pojavlja ob zmanjšanju njegovega pomena na zgolj izpolnjevanje iz njega izhajajočih obveznosti po principu »delanja kljukic« in izdelavo obveznega letnega poročila zgolj zato, ker je to zakonska obveznost. Gre za pomanjkanje uvida v možnosti preprečevanja tveganj in preventivnega ravnanja na ravni vsakega posameznika v organizaciji, na ravni organizacijskih pogojev in delovnega procesa.

Ključne pomanjkljivosti, ki se pri takšnih načrtih pojavljajo, so predvsem naslednje:

- zavezanci se opredeljujejo do vseh dejavnikov tveganj v vzorčnem načrtu integritete, četudi določena za njih niso relevantna;
- zavezanci v načrtu ne opredelijo tveganj, ki so specifična prav za njihovo organizacijo,
- ukrepi za obvladovanje korupcijskih tveganj so presplošni in premalo domišljeni (ostajajo povečini na ravni sprejema internih navodil, zakonodaje, splošnih navedb o izobraževanju ipd.);
- zavezanci so premalo kritični pri ocenjevanju verjetnosti nastanka tveganja in negativnih posledic, ki jih udejanjanje tega tveganja lahko ima na poslovanje institucije, ter pri

sprejemu končne ocene kritičnosti posameznega tveganja, ki je zavezancu v pomoč pri odločitvi o vrsti ukrepa, načinu in času njegove uresničitve.

Poudarjamo, da načrt integritete služi prepoznavanju predvsem potencialnih in specifičnih tveganj za organizacijo, pri čemer gre za kontinuiran, predvsem preventiven proces. Tako je bistveno, da zavezanci prepoznajo njegovo vrednost in vanj vključijo tudi zanje specifična tveganja, ki jih komisija za tako številne zavezance v enem vzorcu načrta seveda ni mogla predvideti. Takšen pristop nakazuje na višjo raven razumevanja načrta integritete in proaktiven pristop pri uporabi tega orodja, katerega cilj je, da se potencialna in obstoječa korupcijska tveganja v javnem sektorju in pri porabi javnih sredstev zamejijo že na ravni možnosti njihovega nastanka. Ob tem želimo krepiti zavedanje, da lahko prav vsak zaposleni v organizaciji z odločitvijo za integritetno delovanje (ki je tako etično kot zakonito) deluje preventivno in prispeva k preprečevanju in omejevanju korupcije.

Ocena korupcijskih tveganj v slovenskih osnovnih in srednjih šolah

Šole so ključni dejavnik vzpostavljanja integritete otrok in s tem integritetne družbe. Slednjega pa ni mogoče doseči le s poučevanjem, ampak predvsem z dejanskim integritetnim delovanjem in zgledom, ki ga šole oziroma njihova vodstva ter zaposleni kažejo tako navznoter kot tudi navzven. Da bi bile šole pri tem kar najbolj učinkovite, morajo delovati na način, ki krepí integriteto učencev, učiteljev in staršev, in torej ne smejo dopuščati kršitev temeljnih načel kot so poštenost, enakopravnost in transparentnost.

Komisija je za pomoč pri vzpostavljanju najboljših pogojev za integritetno delovanje šol izdelala Oceno korupcijskih tveganj in tveganj za kršitev integritete v slovenskih osnovnih in srednjih šolah (ocena tveganj), katere namen je podati šolam pregled, katera tveganja so s strani šol opredeljena kot relevantna in so kot taka lahko v pomoč posamezni šoli pri določanju zanj relevantnih tveganj. Komisija je pri tem izhajala iz elektronskih registrov tveganj, ki so bistveni del načrtov integritete, in torej preučila vsa tveganja za korupcijo in kršitev integritete, kot so jih opredelile slovenske osnovne in srednje šole, ter ukrepe, ki so jih šole določile za omejitev oziroma odpravo teh tveganj. Z namenom identifikacije najpogostejših tveganj v osnovnih in srednjih šolah ter z namenom uspešnega upravljanja s temi tveganji je komisija pregledala tudi prijave, ki jih je prejela.

Na podlagi ugotovitev v oceni tveganj je komisija podala priporočila za šole in njihove svete, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Inšpektorat RS za šolstvo in druge deležnike za boljše obvladovanje oziroma odpravo tveganj. Priporočila se med drugim nanašajo na področja javnih naročil, poslovnega sodelovanja in izvajana pridobitne dejavnosti, nasprotja interesov (tudi pri zaposlovanju), nedovoljenih vplivov, daril in zaščite prijaviteljev.

Z oceno tveganj so šole dobile dober vpogled v tveganja, ki jih zaznavajo ostale šole, nadzorni organi pa so dobili vpogled v ranljiva področja šol, na katera naj bodo pri svojem delu pozorni.

Metodologija za pripravo Ocene tveganj

Temeljno orodje za identifikacijo in upravljanje s korupcijskimi tveganji in tveganji za kršitev integritete v institucijah javnega sektorja je načrt integritete, v katerem institucije določijo

tveganja pri svojem delovanju, določijo verjetnost uresničitve posameznega tveganja in potencialno škodo, ki bi zaradi tega nastala, ter predvidijo ukrepe za omejitev, obvladovanje oziroma odpravo tveganja.

Z uvedbo elektronskega registra tveganj v letu 2014 je komisija vzpostavila izhodišča za pregled in obdelovanje podatkov iz načrtov integritete na državni ravni. Na podlagi podatkov iz registra lahko komisija analizira ne samo tveganja v okviru posamezne institucije, temveč tudi skupine institucij – v tem primeru šol. Primarni namen takih analiz je predvsem pomoč komisije zavezancem za načrt integritete pri upravljanju s tveganji.

Najpogostejša so nekatera »tipska« tveganja, bolj zgovorna pa specifična

Osnovne in srednje šole so se v svojih elektronskih registrih tveganj najpogosteje opredeljevale do tistih tveganj, ki so bila del vzorca načrta integritete (tipska tveganja) in do katerih so se ob izdelavi načrta integritete tudi morale opredeliti. To so tveganja, ki izvirajo iz poslovnih sodelovanj, javnih naročil in drugih oblik nakupa ali najema, tveganja, povezana z neupoštevanjem nasprotja interesov, ter tveganja, povezana s sprejemanjem daril. Te zaznave šol se v večjem delu prekrivajo tudi s sumi kršitev, podanimi v prijavih, ki jih je prejela komisija, in v katerih se najpogosteje pojavljajo ravno kršitve z omenjenih področij.

Nekoliko bolj zgovorna so lahko specifična tveganja, saj izhajajo neposredno iz specifičnega okolja šol in jih torej kot problematična zaznavajo predvsem šole same. Kot precej pereča tako šole zaznavajo tudi tveganja, povezana s pedagoškim procesom, katerim vsaj osnovne šole v tretjini primerov pripisujejo velik pomen. Pri tem je zaskrbljujoč podatek, da gre v 70-ih odstotkih za tveganja, povezana z neustreznim ocenjevanjem oziroma »podarjanjem« ocen zaradi sorodstvenih vezi, poznanstev, daril, uslug ali groženj in so izvor mnogih tveganj za pojav neetičnih oziroma korupcijskih ravnanj. Zato je to nedvomno tveganje, ki bi ga morale obravnavati vse šole. Šole poleg ocenjevanja večkrat izpostavljajo tudi vplivanje na pedagoški proces in sodelovanje s starši ali skrbniki, pri čemer je lahko problematično predvsem nedovoljeno vplivanje in vršenje pritiska na pedagoške delavce. Komisija pa na podlagi obravnavanih primerov kot precej pereče zaznava tudi postopke imenovanja ravnateljev, v okviru katerih posamezniki večkrat ne upoštevajo določb o nasprotju interesov.

Nekatera pomembna razhajanja

Komisija je ugotovila nekatera pomembna razhajanja med zaznavami šol v načrtih integritete ter lastnimi viri, s katerimi je navedbe šol preverila. Tako prijave, ki jih je komisija prejela, denimo kažejo, da je eden bolj perečih problemov pri delovanju slovenskih šol zaposlovanje (sodelovanje ravnateljev oziroma učiteljev v postopkih zaposlovanja, kjer je kandidat njihov družinski član; zaposlitev kandidata, ki ne izpolnjuje razpisnih pogojev ipd.). Skoraj četrtina vseh očitanih sumov kršitev v prejetih prijavih v obdobju 2011-2015 se glede osnovnih šol namreč nanaša ravno na nepravilnosti pri zaposlovanju, pri srednjih šolah pa je takšnih okoli 15 odstotkov. Na drugi strani pa se šole same v svojih registrih do tega tveganja precej redko opredeljujejo in tveganja, kot kaže, ne zaznavajo kot problematičnega.

Nekatera razhajanja se kažejo tudi pri nedovoljenem sprejemanju daril. Osnovne in srednje šole temu tveganju niso pripisale velikega pomena. Po drugi strani pa se zaposleni v šolah z obdarovanjem srečujejo precej pogosto, zato preseneča mnenje šol, da lahko do nedovoljenega sprejemanja daril pride v redkih oziroma izjemnih primerih. Poleg tega komisija pri izvajanju predavanj, delavnic in izobraževanj za skrbnike načrtov integritete ter za celotne kolektive šol še vedno prejema veliko vprašanj, ki se nanašajo na sprejemanje daril ter ravnanje s prejetimi darili, kar kaže na to, da to tveganje vendarle ni tako dobro obvladano, kot to ocenjujejo šole same.

Komisija v izdelani oceni tveganj ugotavlja tudi, da so pogosto nerealne skupne ocene tveganj. Šole namreč večinoma ocenjujejo, da so tveganja za nastanek nepravilnosti ali neetičnih ravnanj na skoraj vseh področjih nizka, kar pomeni, da večina šol meni, da je verjetnost za uresničitev teh tveganj majhna, še bolj nerealna pa se zdi ocena, da bi bile v primeru uresničitve teh tveganj majhne tudi posledice. Komisija se s tem ne more strinjati, saj prejete prijave ter postopki, izvedeni na lastno pobudo, mnogokrat kažejo ravno nasprotno. Primerjava tveganj, ki so jih zaznale šole, s prejetimi prijavi torej potrjuje zaznave komisije, da so ocene tveganj, kot jih pripravijo šole, večkrat precej neustrezne in kot take večinoma (še) ne odražajo realnega stanja.

Priporočila komisije za upravljanje s posameznimi tveganji

Komisija je v oceni tveganj poskušala šolam pomagati tudi s predlogi nekaterih ukrepov. Med njimi sta v nadaljevanju izpostavljena dva taka predloga, ki naslavljata dve specifični tveganji, identificirani s strani samih šol.

Iz ocene tveganj izhaja precej zaskrbljujoča ugotovitev, da se šole očitno vedno pogosteje soočajo s pritiski, ki jih na učitelje in profesorje vršijo starši ali drugi skrbniki otrok, ko skušajo denimo preveč posegati bodisi v ocenjevanje bodisi v sam pedagoški proces. Tudi drugi viri informacij, kot so medijska poročila, ustno izročilo med starši in neformalne informacije osebja na šolah, kažejo na porast tega pojava in s tem na relevantnost obravnave tega tveganja. Šole, ki so to tveganje vključile v načrt integritete (oziroma svoj register tveganj), so očitno pravilno prepoznale ranljivost svojega sistema in bodo zato to tveganje tudi lažje obvladovale. Komisija pri iskanju ukrepov za obvladovanje tega tveganja ugotavlja, da imajo kljub temu, da se tovrstni pritiski največkrat vršijo neposredno na učitelje oziroma profesorje, pri njihovem omejevanju in preprečevanju pravzaprav ključno vlogo tudi predstojniki, torej ravnatelj in ravnateljice. Ti morajo krepiti in spodbujati avtonomijo učiteljev oziroma profesorjev, predvsem pa je pomembno, da v primeru neutemeljenih in nedovoljenih pritiskov ukrepajo in zaposlenim zagotovijo vso potrebno podporo in zaščito ter jim podajo ustrezne usmeritve, kadar so ti v dvomu, kako se teh vplivov primerno ubraniti. Komisija zato predlaga, da v primeru, ko posamezne šole prepoznajo to tveganje kot relevantno, vodstvo šole poda jasna priporočila, kako naj zaposleni v teh primerih ravnajo, z dovolj maneverskega prostora za prilagoditev teh priporočil posamezni konkretni situaciji stika med starši in zaposlenimi šole. Obenem morajo biti učitelji in profesorji vnaprej dobro seznanjeni s pravicami, ki jih imajo pri sodelovanju s starši. Pritiskom se bodo namreč hitreje in enostavneje izognili, če bodo imeli vse potrebne informacije za ravnanje v takih situacijah podane že vnaprej in bodo obenem obrazložitev svojih odločitev in ravnanj lahko kadarkoli oprli tudi na navodila, pravila in druge predpise.

Druga kategorija tveganj, ki se precej pogosto pojavljajo v elektronskih registrih šol, so tveganja, povezana s sprejemanjem daril. To seveda ni presenetljivo, saj se je v preteklosti v slovenskem šolskem prostoru oblikovala tradicija obdarovanja učiteljev s strani učencev, predvsem ob zaključku šolskega leta. Pri tem gre večinoma za priložnostno obdarovanje, darila pa so največkrat predvsem izraz zahvale ob zaključku šolanja in takrat niti ne morejo več vplivati na učiteljev odnos do posameznega učenca. Kljub temu, da takšna oblika obdarovanja morda res ne predstavlja velikih korupcijskih tveganj, pa Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07, ZUJF) in Uredba o omejitvah in dolžnostih javnih uslužbencev v zvezi s sprejemanjem daril (Uradni list RS, št. 58/03 in 56/15) postavljata določene omejitve in med drugim vsem javnim uslužbencem jasno prepovedujeta sprejemanje nekaterih vrst daril. Vsi javni uslužbenci, torej tudi zaposleni v šolah, tako v nobenem primeru ne smejo sprejeti darila v zvezi z opravljanjem službe - tudi ko gre za darilo zanemarljive vrednosti, če se kot darilo izroča denar ali vrednostne papirje, darilne bone, vrednostne bone, darilne žetone in dragocene kovine (npr. nakit iz srebra, zlata ali katere druge dragocene kovine). Da se učitelji zaradi teh omejitev ob zaključku šolskega leta ne bi znašli v nelagodnih situacijah, ko bi morali zavrniti darilo učencev, je pomembno, da so o teh omejitvah seznanjeni tudi starši otrok oziroma učenci in dijaki, ki bodo tako lahko izbirali takšna darila, ki jih učitelj lahko sprejme. Šolam oziroma učiteljem obenem predlagamo, da učence, dijake in starše aktivno spodbujajo predvsem tudi k drugačnim oblikam izražanja hvaležnosti.

Poleg navedenih, je komisija obravnavala številna druga področja in pri tem podala priporočila, s katerimi se lahko šole natančneje seznanijo v izdelani oceni tveganj, ki je objavljena na spletnih straneh komisije. Poleg priporočil komisije je v prilogah dokumenta moč najti tudi številne konkretne ukrepe in načine, kako se s posameznimi tveganji spoprijemajo druge šole, med katerimi bodo šole nedvomno našle nekatere dobre pristope, ki jih lahko pri svojem delovanju uporabijo tudi same. Komisija bo še naprej spremljala njihove načrte integritete in elektronske registre tveganj in jih tako skušala z dobrimi pristopi in primeri dobrih praks seznanjati tudi v prihodnje.

Izpostavljanje sistemskih pomanjkljivosti

Tovrstne ocene tveganj in druge podobne sistemske analize osvetlijo tudi morebitne pomanjkljivosti sistema. Pri njihovi izdelavi zato komisija ni osredotočena na posamezne zavezanke in njihove konkretne ranljivosti, temveč jo zanimajo predvsem ranljivosti oziroma tveganja, ki so značilna za celo skupino zavezancev.

Na podlagi ugotovitev sistemskih pomanjkljivosti na področju šol je komisija Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport že pred časom opozorila na zaznano visoko tveganje za pojav nasprotja interesov in nedovoljenih vplivov v postopku imenovanja ravnatelja, kar je ministrstvo tudi upoštevalo ob pripravi predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja. K slednjemu je komisija podala še nekaj dodatnih komentarjev, kjer je opozorila, da se vloga soglasja ministra z imenovanjem ravnatelja šole ne sme omejiti zgolj na preverjanje formalnih pogojev za zasedbo mesta ravnatelja, torej zgolj na pregled kandidatove ustreznosti, temveč mora obsegati tudi preverjanje zakonitosti izvedenega postopka. Izkušnje in zaznave komisije namreč kažejo, da v teh postopkih problem praviloma ne leži (zgolj) v

neizpolnjevanju formalnih pogojev, ampak pogosto ravno v nezakonito izvedenih postopkih. Takšna ministrova pristojnost – da torej pred izdajo soglasja preveri tudi zakonitost izvedenega postopka – bi tako lahko preprečila marsikatero sporno imenovanje ravnatelja. Komisija je zato predlagala, da se institut soglasja ministra nadgradi tako, da se vanj, zaradi preverjanja zakonitosti vodenja postopka, vključi varovalke, ki bodo omogočale večjo transparentnost postopka v fazi, ko postopek vodi svet zavoda, varovalke, ki bodo ministru pred podajo soglasja omogočale preizkus zakonitosti postopka, in nenazadnje tudi varovalke, ki bodo preprečile ministrov političen vpliv na izbiro kandidata za ravnatelja.

Komisija je dolžna zaznavati in opozarjati na zaznane sistemske pomanjkljivosti. Za izdelavo sistemskih analiz delovanja posameznih področij javnega sektorja, kakršna je pričujoča ocena tveganj, so informacije o izpostavljenosti oziroma tveganjih na posameznih področjih, ki jih s strani zavezancev prejme komisija, bistvenega pomena. Te morajo biti zato kar se da realne, če želimo na njihovi podlagi zavezancem nuditi koristne informacije in tudi v prihodnje opozarjati na realne sistemske pomanjkljivosti.

Delo na področju protikorupcijske klavzule in izjave o lastniški strukturi ponudnika

ZIntPK vpeljuje v luči zaščite, transparentne in gospodarne izrabe javnih sredstev vključitev protikorupcijske klavzule v vse pogodbe, ki jih organi in institucije javnega sektorja sklepajo s ponudniki, prodajalci blaga, storitev ali z izvajalci del in presega vrednost 10.000 evrov brez DDV.

Namen uporabe protikorupcijske klavzule je preprečevanje koruptivnih ravnanj oziroma zmanjšanje tveganja za njihov nastanek. Klavzula predstavlja temeljno vodilo vsem pogodbenim strankam, kakšnih ravnanj naj se vzdržijo. V primeru, da do prepovedanih ravnanj pride v zvezi s pridobitvijo ali sklenitvijo posla, v zvezi z opustitvijo dolžnega nadzora nad izvajanjem pogodbenih obveznosti ali v zvezi z drugimi ravnanji ali opustitvami, zaradi katerih je povzročena škoda ali pridobljena nedovoljena korist, je takšna pogodba nična. ZIntPK v določenih primerih in pod posebnimi pogoji – če zaradi narave posamezne pogodbe vključitev protikorupcijske klavzule ni možna ali primerna, ali če druga pogodbeni stranka s sedežem izven Republike Slovenije nasprotuje vključitvi – dovoljuje tudi izjemo od tega pravila. Vendar je tako izjemo (torej sklepanje pogodbe brez protikorupcijske klavzule) moč izvesti le na podlagi izrecne odobritve komisije.

Poleg vključitve protikorupcijske klavzule v pogodbo morajo organi in organizacije javnega sektorja pred sklenitvijo take pogodbe pridobiti tudi podatke o lastniški strukturi podjetja, s katerim pogodbo sklepajo, saj lahko z razkritjem lastništva in lastniških povezav organi/organizacije javnega sektorja bolje pazijo na morebitno nasprotje interesov in kršitev določb omejitev poslovanja zaposlenih organa/organizacije. Pri tem mora izjava o lastniški strukturi vsebovati podatke o fizičnih osebah, ki so posredno ali neposredno udeležene v ponudniku.

V letu 2016 je komisija prejela dve zaprosili iste organizacije javnega sektorja za izdajo dovoljenja za sklenitev pogodbe brez protikorupcijske klavzule ter v obeh primerih dovoljenje izdala. V prvem primeru je komisija svojo odločitev utemeljevala z nizko stopnjo korupcijskih tveganj, saj je druga pogodbeni stranka predstavljala organizacijo, ki sta jo ustanovili tuja država in mednarodna organizacija. V drugem primeru pa je organizacija sklepala pogodbo s tujo gospodarsko družbo, pri tem pa pogodbeni stranke ni izbrala sama, pač pa je bila ta določena v podzakonskem predpisu. V obeh primerih je bil podan tudi izrazit javni interes za sklenitev pogodbe, saj so bile storitve, ki jih je najemala organizacija, nujno potrebne za izvrševanje njenih zakonsko določenih nalog. Dodatno je komisija odgovorila še na 18 vprašanj v zvezi s protikorupcijsko klavzulo in izjavo o lastniški strukturi ter nudila pomoč študentki pri izdelavi diplomske naloge s tega področja.

Komisija opaža, da se organi in organizacije, ki so v pogodbe dolžni vključiti protikorupcijsko klavzulo oziroma pred sklenitvijo pogodbe pridobiti izjavo o lastniški strukturi, pri tem srečujejo z nekaterimi težavami. Pogoste so situacije, ko tuje gospodarske družbe – domnevno zaradi nizke vrednosti pogodb, ki jih sklepa slovenski javni sektor – niso pripravljene spreminjati svojih tipskih pogodb in jih prilagajati zahtevam našega pravnega reda po vključitvi protikorupcijske klavzule. V zvezi z izjavo o lastniški strukturi se kot najbolj pereč problem kaže zahtevnost pridobivanja takšne izjave v primerih, ko je ponudnik blaga ali storitev pravna oseba z več sto ali celo več tisoč delničarji. Komisija ocenjuje, da bi bilo tudi zaradi takšnih primerov v prihodnje v zvezi z izjavo o lastniški strukturi potrebno omogočiti izjeme, kot jih pozna ureditev protikorupcijske klavzule. To izjemo je komisija predlagala tudi v sklopu njenega sodelovanja v delovni skupini za pripravo novele ZIntPK.

Preventiva – projekti, dogodki, konference, sodelovanja, izobraževanja, akcijski načrt

Akcijski načrt RS

Izvajanje aktivnosti iz prečiščenega akcijskega načrta

Junija 2004 je Državni zbor RS sprejel Resolucijo o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji, na podlagi katere je komisija leta 2005 sprejela Akcijski načrt uresničevanja Resolucije o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji in ga nato dopolnila leta 2009. Ker morata ta strateška dokumenta s predvidenimi ukrepi in aktivnostmi odgovarjati trenutnemu stanju v družbi glede pojava korupcije in ponujati učinkovit odziv na pojav korupcije, ju je potrebno sproti prilagajati družbenim spremembam.

Ker je bil akcijski načrt kot izvedbeni dokument resolucije sprejet že leta 2005 in nazadnje spremenjen oziroma dopolnjen avgusta 2009, ga je bilo potrebno ustrezno prilagoditi trenutnemu stanju. Komisija se je zato odločila, da akcijski načrt aktualizira. S prvimi aktivnostmi v zvezi s tem je začela konec leta 2015 in z njimi nadaljevala v začetku leta 2016. V prvi fazi je tako pregledala obstoječi akcijski načrt in iz njega črtala vse tiste ukrepe in aktivnosti, ki so že bili ustrezno realizirani ter tak prečiščen akcijski načrt nosilcem ukrepov posredovala sredi marca 2016. Zavezanci so o svojih aktivnostih v letu 2015 lahko poročali do 30. aprila 2016.

Komisija akcijskega načrta v nadaljevanju leta 2016 ni dodatno spreminjala ali dopolnjevala, zato je letos nosilce ukrepov v začetku februarja pozvala, da o svojih aktivnostih v letu 2016 poročajo v zakonsko predvidenem roku, to je do konca februarja 2017.

Do konca marca 2017 je komisija prejela 172 poročil zavezancev za izvajanje akcijskega načrta. O svojih aktivnostih je tako poročalo 13 ministrstev, 17 organov v sestavi ministrstev, štiri vladne službe, osem inšpektoratov, 44 upravnih enot in 79 občin. Poleg navedenih so poročila posredovali še Vrhovno sodišče RS, Vrhovno državno tožilstvo RS, Državni zbor RS, Državni svet RS, Generalni sekretariat Vlade RS, Računsko sodišče RS ter Informacijski pooblaščenec.

V nadaljevanju komisija podaja kratek pregled stanja glede izvajanja nekaterih bistvenih ukrepov in aktivnosti iz akcijskega načrta v letu 2016.

Politika

Protikorupcijska konsistentnost veljavnih in bodočih predpisov

Med pomembnejšimi zakonodajnimi ukrepi, ki lahko na področju politike pripomorejo k odpravi vzrokov in pogojev za nastanek korupcije, je nedvomno zagotavljanje protikorupcijske konsistentnosti veljavnih in bodočih predpisov (Akcijski načrt, točka A.1.6.). Trenutni ukrepi na tem področju državnim organom nalagajo analizo predpisov z njihovega delovnega področja, tudi z vidika protikorupcijske konsistentnosti, predlagatelji zakonov pa naj bi v predloge zakonov vključevali oceno korupcijske ogroženosti pri izvajanju zakona.

Komisija ugotavlja, da zavezanci za izvajanje akcijskega načrta dokaj redno spremljajo zakonodajo in predpise s svojega delovnega področja in, v primeru, da niso sami pripravljavci predpisa, v zakonodajnem postopku tudi aktivno sodelujejo s podajanjem pripomb v okviru strokovnega in medresorskega usklajevanja. Na tem področju ima pomembno vlogo tudi komisija, ki s strani pripraviljavcev poslane predloge predpisov preučuje predvsem z vidika protikorupcijske konsistentnosti in v svojih komentarjih opozarja na morebitna korupcijska tveganja, ki izhajajo iz predlaganih določb.

Na tem mestu je potrebno opozoriti na povsem neustrezno in preveč pogosto prakso, da upravičeni predlagatelji zakonov svojih predlogov ne posredujejo v usklajevanje nekaterim ključnim deležnikom oziroma jim le-te v mnenje posredujejo prepozno. Tako se dogaja, da predlagatelji nekaterim deležnikom predlog zakona v usklajevanje posredujejo denimo le tri dni pred predvideno nadaljnjo vladno obravnavo, kar pa običajno ne zadostuje za ustrezno in poglobljeno preučitev predlogov in otežuje podajo predlogov s strani vseh zainteresiranih in vsebinsko vpletenih državnih organov in drugih javnosti.

Tudi komisiji predlogi zakonov večkrat niso posredovani v usklajevanje, čeprav se njihova vsebina pogosto nanaša na njeno delovno področje in bi komisija tudi po ZIntPK morala imeti še pred obravnavo predloga zakona na vladi možnost, da poda mnenje o usklajenosti določb posameznega predloga zakona z zakoni in predpisi, ki urejajo področje preprečevanja korupcije ter preprečevanja in odpravljanja nasprotja interesov.

S podobnimi težavami se srečujejo tudi nekateri inšpektorati oziroma organi z inšpekcijskimi pooblastili, ki v svojih poročilih o izvajanju aktivnosti iz akcijskega načrta izpostavljajo, da so v nastajanje predpisov vključeni le v nekaterih primerih. Slabo je predvsem sodelovanje pri pripravi predpisov, ki jih pripravljajo druga ministrstva (in torej ne ministrstvo, katerega organ v sestavi je posamezen inšpektorat) in nad izvajanjem katerih so sicer dolžni vršiti nadzor. Inšpektorati izpostavljajo, da pogosto niti ne vedo, kateri cilj zasleduje predlagatelj, kar pa se pri uporabi posamezne norme v praksi običajno izkaže kot problematično. Prav tako so predpisi, v katerih pripravo niso vključeni inšpektorati, slabši tudi z vidika konsistentnega izvajanja nadzora.

Komisija ocenjuje, da se protikorupcijska konsistentnost veljavnih in prihodnjih predpisov ne zagotavlja v zadostni meri, zato je v akcijskem načrtu pri tej točki (A.1.6.) treba konkretizirati obstoječe ukrepe oziroma dodati nove aktivnosti. Upravičene predlagatelje zakonov je treba zavezati, da v pripravo predlogov predpisov redno in dosledno vključujejo vse zainteresirane, predvsem pa tiste državne organe, katerih delovanje posega na področje, ki je predmet regulacije. Z vidika protikorupcijske konsistentnosti je treba v akcijskem načrtu jasno opredeliti dosledno usklajevanje predlogov zakonov s Komisijo za preprečevanje korupcije. Prav tako je treba zagotoviti, da se v pripravo posameznih predpisov redno vključuje tudi inšpektorate oziroma organe z inšpekcijskimi pooblastili, ki so pristojni za izvajanje nadzora nad predlaganim predpisom. Ti namreč že zaradi narave svojega dela zaznajo sistemske nedoslednosti in na podlagi ugotovitev inšpekcijskih nadzorov lahko podajo ustrezne predloge za spremembe normativnih okvirov. Predvsem pa bo njihovo sodelovanje lahko preprečilo na eni strani preohlapne norme, ki ne omogočajo učinkovitega izvajanja inšpekcijskih pristojnosti, na drugi pa primere, ko noben inšpektorat ni pristojen izvajati pristojnosti na določenem področju.

Zakonodajni postopek

Eden izmed ključnih ukrepov Resolucije o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji je tudi dosledno upoštevanje predpisanega zakonodajnega postopka, pri čemer je temeljni cilj predvsem zagotoviti transparenten zakonodajni postopek in s tem omogočiti nadzor najširše javnosti nad nastajanjem zakonov (A.3.3.).

K večji transparentnosti zakonodajnega postopka je prispevala vpeljava pravila zakonodajne sledi, ki je bila na predlog komisije, kot eden od ukrepov, vključena tudi v Program ukrepov Vlade RS za preprečevanje korupcije za obdobje 2015-2016 – ničelna toleranca do korupcije.

S ciljem zagotavljanja zakonodajne sledi je Državni zbor RS decembra 2015 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 102/15), ki med drugim določa, da mora organ ob objavi predloga predpisa ali splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil na spletu objaviti tudi podatke o zunanjem strokovnjaku, ki je sodeloval pri pripravi predpisa. Generalni sekretariat Vlade RS je tem zakonskim določbam sledil in v začetku maja 2016 izdal spremenjena oziroma dopolnjena Navodila za izvajanje Poslovnika Vlade RS, s katerimi sta bili ustrezno dopolnjeni prilogi k vladnemu gradivu. V omenjenih prilogah morajo zdaj organi ob navedbi zunanjih strokovnjakov, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega besedila, navesti osebno ime zunanjega strokovnjaka ali firmo in naslov pravne osebe, ki je sodelovala pri pripravi predloga predpisa ali splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil.

Poleg tega morajo navesti tudi vse s tem povezane stroške, ki bremenijo javnofinančna sredstva, oziroma v nasprotnem primeru navesti, da sodelovanje strokovnjaka ni povezano z javnofinančnimi izdatki. Osebnostno ime zunanjega strokovnjaka ali firmo in naslov pravne osebe, ki je sodelovala pri pripravi zakona, je prav tako potrebno navesti v prilogi, ki obsega jedro zakona.

Kljub določenemu napredku, do katerega je pri zagotavljanju transparentnosti zakonodajnega postopka prišlo na normativni ravni, pa je komisija še vedno zaskrbljena nad količino predlogov zakonov, ki se jih obravnava po nujnem postopku. Velik problem ob tem ostaja tudi nepravočasna vključitev javnosti v sam postopek. V zvezi s tem je Državni zbor RS že decembra 2015 sprejel Priporočilo Vladi RS za povečanje stopnje transparentnosti in demokratičnosti njenega delovanja ter delovanja ministrstev, ki se nanaša ravno na zagotavljanje sodelovanja javnosti pri pripravi predpisov in zlasti na pripravo poročila o sodelovanju z javnostjo s predstavitvijo vpliva javnosti na rešitve iz predloga predpisa. V skladu s tem priporočilom naj bi vlada pripravila podlago za poročilo o sodelovanju z javnostjo, kjer bodo jasno opredeljeni obvezni vsebinski elementi poročila in na tej podlagi poenotena praksa med različnimi ministrstvi. Ministrstvo za javno upravo poroča, da bodo na podlagi navedenega ter v skladu z Resolucijo o normativni dejavnosti v tej smeri izvajane nadaljnje aktivnosti, ukrepi, ki so na tem področju predvideni v akcijskem načrtu pa se morajo v prihodnje ustrezno konkretizirati.

Javna pooblastila in podeljevanje koncesij

Na področju javnih pooblastil sta v akcijskem načrtu že od leta 2009, kot aktivnosti, ki lahko pripomoreta k odpravljanju vzrokov za nastanek korupcije, predvideni tudi preučitev korupcijskega tveganja pri prenosu javnih pooblastil na zasebni sektor ter analiza postopkov za dodelitev koncesij (A.1.5.). Jasnih pravil, ki bi urejala podeljevanje koncesij, tudi na ravni EU ni bilo vse do leta 2014, ko je bila končana reforma javnega naročanja, v sklopu katere je bil oblikovan tudi ustrezen, uravnotežen in prožen pravni okvir za podeljevanje koncesij. Ta naj bi vsem gospodarskim subjektom EU zagotavljal pravno varnost ter učinkovit in nediskriminatoren dostop do trga. V paketu treh direktiv je bila sprejeta tudi Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. 2. 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 1), ki bi jo morali v slovenski pravni red prenesti do 18. 4. 2016.

Slovenija do izteka tega datuma sicer ni uspela izvesti prenosa, je pa Ministrstvo za finance v letu 2016 začelo s pripravo predloga Zakona o podeljevanju koncesij, s katerim naj bi se na podlagi povsem nove zakonodaje EU na področju podeljevanja koncesij zagotovila transparentnost v postopkih podeljevanja ter prožen in uravnotežen pravni okvir za podeljevanje koncesij, s katerim se zagotavlja pravna varnost, prosto opravljanje storitev in preprečuje izkrivljeno delovanje notranjega trga. O predlagani nacionalni ureditvi naj bi Vlada RS odločala predvidoma maja 2017. Trenutne aktivnosti, ki so pod to točko opredeljene v akcijskem načrtu, do prihodnjega leta tako ostajajo v akcijskem načrtu.

Državna uprava

Zakonodaja s področja javnih uslužbencev

Na področju zakonodaje s področja javnih uslužbencev (Akcijski načrt, točka B.1.1.) so bila prva izhodišča za spremembe in dopolnitve obstoječega uslužbenskega sistema oblikovana že v letu 2013, ob upoštevanju izkušenj iz prakse, pripomb in predlogov uporabnikov sistema, ugotovitev inšpekcijskih nadzorov in ugotovitev iz delovanja Uradniškega sveta, Komisije za pritožbe iz delovnih razmerij, Računskega sodišča RS in Varuha človekovih pravic. Predlog zakona o javnih uslužbencih (ZJU-1) je bil v letu 2015 prvič poslan v medresorsko usklajevanje in usklajevanje z ostalimi deležniki. Predlog zakona predvideva nekatere bistvene rešitve, med katerimi je tudi dopolnitev člena glede omejitev in dolžnosti v zvezi s sprejemanjem daril ter določitev omejitev in razširitev prepovedi opravljanja dejavnosti in nasprotja interesov tudi za strokovno-tehnične javne uslužbenke in ne le za uradnike.

V letu 2016 so se aktivnosti v zvezi s pripravo predloga ZJU-1 nadaljevale. Po zaključenem prvem krogu medresorskega usklajevanja februarja 2016 je Ministrstvo za javno upravo na osnovi vseh prejetih pripomb in predlogov pripravilo dopolnjen predlog zakona. Od marca do junija 2016 so ga predstavili na organiziranih predstavitev in obravnavali na intenzivnih usklajevalnih sestankih, v juliju in avgustu 2016 pa je ministrstvo ob upoštevanju izvedenih predstavitev, usklajevalnih sestankov in prejetih pisnih pripomb gradivo vsebinsko dopolnilo in pripravilo končno vsebino predloga zakona v obliki vladnega gradiva. Po dogovoru med vlado in reprezentativnimi sindikati vlada predloga zakona ne bo vložila v zakonodajni postopek brez soglasja s sindikati, zato trenutno čaka na nadaljnji postopek.

Organi odkrivanja, pregona in sojenja

Zagotavljanje neodvisnosti sodstva in tožilstva

Med pomembnejšimi ukrepi, ki so navedeni v Resoluciji o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji so zagotavljanje neodvisnosti in samostojnosti sodstva in tožilstva, s posebnim poudarkom na neodvisnosti pri imenovanju in napredovanju sodnikov in tožilcev (C.1.1. in C.1.2.).

Ministrstvo za pravosodje je že v lanskem poročilu izpostavilo ureditev v Zakonu o državnem tožilstvu iz leta 2011, v skladu s katero imenovanje in napredovanje državnih tožilcev sicer ostaja znotraj izvršilne veje oblasti, ciljem samostojnosti, strokovnosti in neodvisnosti pa se sledi s poudarjeno vlogo Državnotožilskega sveta. Ta je med drugim pristojen za imenovanje in razrešitev vodij okrožnih državnih tožilstev, ocenjevanje in napredovanje, premestitve, dodelitve in sodelovanje v postopku imenovanja državnih tožilcev, dajanje mnenj k politiki pregona, ocenjevanje uspešnosti in učinkovitosti poslovanja državnih tožilstev ter varovanje samostojnosti pri opravljanju drzavnotožilske funkcije. V zvezi s krepitvijo kriterija strokovnosti pri izbiri državnih tožilcev pomeni pomembno nadgradnjo postopka Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu, v skladu s katerim lahko Državnotožilski svet na podlagi ugotovitev, ki temeljijo na razpisnem gradivu in mnenju vodje državnega tožilstva, opravi preizkuse strokovnega znanja, osebnih lastnosti, sposobnosti in veščin, ki so potrebne za opravljanje drzavnotožilske

službe, psihološke preizkuse ter razgovore s kandidati in na tej podlagi oblikuje mnenje o predlogih za imenovanje.

V zvezi z ukrepom, ki predvideva prenos pristojnosti za imenovanje sodnikov na predsednika republike (C.1.1.), Ministrstvo za pravosodje poroča, da v luči priprave širše reforme sodniške organizacijske zakonodaje – predvsem z vidika ustavnega načela delitve oblasti – preučuje tudi predlog za drugačen način imenovanja vrhovnih sodnikov, ki bi bil neodvisen od zakonodajne ali izvršilne veje oblasti. Ukrepom za zagotavljanje neodvisnosti sodstva bo v prihodnje potrebno nameniti več pozornosti, na kar opozarja tudi Indeks integritete javnega sektorja, ki je zaživel v aprilu 2016 v okviru organizacije Evropski raziskovalni center za preprečevanje korupcije in pravno državo (European Research Centre for Anti-Corruption and State-Building, ERCAS) in ocenjuje sposobnost družbe za omejevanje korupcije. Po oceni tega indeksa se Slovenija najslabše uvršča ravno na področju neodvisnosti sodstva.

Povečanje učinkovitosti predkazenskega in kazenskega postopka

Za zagotavljanje večje učinkovitosti predkazenskega in kazenskega postopka je v Resoluciji o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji in v akcijskem načrtu predvidenih več ukrepov (»C.1.3. Povečanje učinkovitosti predkazenskega postopka«, »C.1.4. Preučitev možnosti opredelitve novih preiskovalnih metod«, »C.2.3. Področje racionalizacije dela državnega tožilstva« in drugi).

Večino teh ukrepov naslavlja novela Zakona o kazenskem postopku (ZKP-N), ki jo je v preteklem letu pripravilo Ministrstvo za pravosodje, Vlada RS pa jo je na seji potrdila marca 2017. S predlaganimi spremembami se krepi učinkovitost tožilstva, policije ter sodišč pri odkrivanju, pregonu in sojenju zlasti najbolj zahtevnih oblik gospodarskega, bančnega in drugega kriminala, ki ga najpogosteje izvršujejo vplivni posamezniki s finančno oziroma družbeno močjo. Po mnenju Ministrstva za pravosodje novela v doslej zelo izoliran in nesodoben način delovanja teh organov prinaša prelomne spremembe in možnosti za učinkovitejše delovanje. Z njimi naj bi vse institucije v vseh fazah kazenskega postopka dobile vzvode in jasno odgovornost zagotoviti hitrejši in učinkovitejši kazenski postopek.

Med vzvode za hitrejšo obravnavanje zadev v vseh fazah postopka sodijo okrepljeni in jasno opredeljeni preiskovalni ukrepi ter dejanja policije in državnega tožilstva v predkazenskem postopku, bolj pregledne dokazne podlage in dokazi, na katerih temeljijo obtožni akti, bolj urejen in pregleden tožilski spis, obvezno združevanje tožilskih zadev, ko gre za istega osumljenca, omejevanje nepotrebne dolgotrajne branja dokaznega gradiva na glavnih obravnavah, več vsebinskega odločanja na drugi stopnji (zamejevanje vračanja zadev na prvostopenjska sodišča), spodbujanje vlaganja neposrednih obtožnic (za primere, ko že nujna in predhodna preiskovalna dejanja in ukrepi v predkazenskem postopku ponudijo dovolj dokaznega gradiva za utemeljeno obtožbo brez izvedbe sodne preiskave).

Novela vzpostavlja tudi jasnejšo in poenostavljeno ureditev za hitrejšo pridobivanje podatkov bank, hranilnic in drugih finančnih institucij, ustrežnejšo zaščito oziroma okrepljeno varovanje novinarjevega vira v kazenskem postopku, možnost zaslišanja osumljenca ali prič pred policijo, ki

po novem predstavlja dovoljeno dokazno sredstvo v sodnih postopkih, pravne osebe in podjetniki kot naznanitelji oziroma ovaditelji kaznivih dejanj ne bodo več omejeni z zavezo varovanja zaupnosti tistih podatkov, ki so relevantni za kazensko ovadbo, novela pa uvaja tudi institut kvalificiranega ovaditelja (nadzorni organi s področja davkov, carin, preprečevanja pranja denarja itd.), ki ga mora tožilstvo v primeru nameravanega zavrženja ovadbe o tem obvestiti in mu omogočiti podajo dodatnih dokazil z namenom nadaljevanja postopka. Predvidena je širitev kataloga kaznivih dejanj (tudi za »sovražni govor«) za uporabo določenih prikritih preiskovalnih ukrepov in posegov v komunikacijsko zasebnost ter pravna ureditev možnosti uporabe lovilca IMSI števil (tehnično sredstvo, ki zna simulirati nekatere funkcije bazne postaje mobilne telefonije ter na ta način opraviti določena preiskovalna dejanja na bližnjih mobilnih telefonih). Predlog zakona naj bi po mnenju Ministrstva za pravosodje prinesel tudi racionalnejšo ureditev pristojnosti specializiranih sodišč, ki se sedaj preveč ukvarjajo z manjšimi gospodarskimi kaznivimi dejanji.

Predlog novele je trenutno v državnozborski obravnavi, zato bo komisija aktivnosti na tem področju tudi v letu 2017 pozorno spremljala.

Spoznavanje integritete v vrtcih skozi sliko in igro

Otroci so prihodnost nas in naše države, saj bodo definirali svet, v katerem bomo živeli čez 30-50 let. Komisija zato v okviru svoje preventivne vloge razvija in izvaja tudi aktivnosti, s katerimi naslavlja otroke in mlade. Pri tem sodelujemo z izobraževalnimi ustanovami, saj smo prepričani, da je njihova vloga bistvena pri izgradnji družbe, ki temelji na poštenem, odgovornem, spoštljivem in neodvisnem posamezniku.

Temeljne človekove vrednote se začnejo oblikovati že v zgodnjem otroštvu. Zato je treba z vrednoto poštenja oziroma integritete otroke spoznavati že takoj, ko so sposobni razlikovati med prav in narobe. V tem času otroci hlepijo po vedno novih informacijah in si slednje tudi odlično zapomnijo. Letos smo zato začeli s projektom »Spoznavanje integritete v vrtcih skozi igro in sliko«, ki temelji na ustvarjalnem natečaju za otroke v vrtcih. Gre za projekt, osnovan na slikanici »Polomljena kočija«, ki otrokom na njim primeren način skozi ilustrirano zgodbo ter z nepogrešljivo pomočjo vzgojiteljic/vzgojiteljev in njihovih pomočnic/pomočnikov prikaže negativne posledice neetičnega ravnanja. Zgodba je umeščena v kontekst, ki je otrokom blizu, in s tem omogoča enostavno vživljanje v prikazano situacijo. Besedilo zgodbe je nastalo v okviru komisije, ilustracije pa so bile komisiji podarjene kot donacija.

Ustvarjalni natečaj z naslovom »Korupcija ali poštenost?« smo kot pilotni projekt izvedli že leta 2014 z Vrtci Občine Žalec, odlični odzivi in številni izdelki pa so nas spodbudili, da smo letos k projektu povabili vse slovenske vrtce. Odzvalo se je šest vrtcev oziroma skupin vrtcev, Vrtec Ivana Glinška Maribor – enota Smetanova, Vzgojno varstveni zavod Slovenj Gradec – enote Maistrova, Podgrad in Šmartno, Vrtci občine Žalec in Vrtec La Coccinella Piran pa so projekt izvedli še pred zaključkom leta 2016, in s tem omogočili izpeljavo zaključnih dogodkov na lokacijah vrtcev v okviru aktivnosti mednarodnega dneva boja proti korupciji. Projekt naj bi v prvi polovici leta 2017 izvedli še v vrtcu Pedenjped v Ljubljani ter v vrtcu Ciciban Novo Mesto.

V decembru so, z namenom obeležbe mednarodnega dneva boja proti korupciji, v vseh štirih vrtcih oziroma skupinah vrtcev, ki so projekt izvedli že v 2016, ob prisotnosti staršev potekali tudi zaključni dogodki projekta, z razstavo izdelkov in ponekod tudi kulturnim programom. Vsakič sta bila na dogodku prisotna tudi predstavnica ali predstavnik komisije, ki sta s krajšim nagovorom predstavila nujnost programov poštenosti oziroma integritete v vzgoji otrok ter se vrtcem zahvalila za izvedbo projekta.

Komisija je projekt predstavila širši javnosti v času filmskega festivala »Film proti korupciji« v Slovenski kinoteki, kjer je postavila tudi razstavo s slikami iz omenjenih štirih vrtcev.

Komisija bo s projektom nadaljevala tudi v prihodnje.

Ustvarjalni natečaj: »Posnemi filmček, zatri korupcijo«

Komisija skuša pri svojih preventivnih dejavnostih sporočilo prenesti čim širši javnosti. Med drugim ima že večletno tradicijo naslavljanja mladih, ki so do zdaj risali oz. slikali, pisali pisma poslancem in grafično oblikovali motive za majice. V letu 2016 smo se osnovnošolce odločili pritegniti k ustvarjanju prek natečaja »Posnemi filmček, zatri korupcijo«. Opažamo namreč, da mladi čedalje več uporabljajo medij digitalnega videa, ki je prek kamer na telefonih dostopen praktično vsakomur.

Učence slovenskih osnovnih šol je komisija v natečaju povabila, naj posnamejo filmček v dolžini do dveh minut, v katerem prikažejo korupcijo, torej zlorabo javne oblasti oziroma moči za zasebno korist, na način, kakor jo doživljajo sami. Veseli nas, da je 90 učencev iz devetih osnovnih šol na to temo posnelo 18 filmčkov, pri čemer jim je pomagalo 14 mentorjev. Vse filmčke so si obiskovalci Slovenske kinoteke lahko ogledali na računalnikih v predverju kina v času trajanja festivala »Film proti korupciji«, vsi filmčki pa so trajno na ogled tudi na spletnem mestu natečaja.

Po zaključku natečaja, oktobra 2016, je filmčke pregledala tričlanska natečajna komisija in med njimi izbrala tri zmagovalne (OŠ Bizeljsko – film brez naslova, OŠ Gornja Radgona – »Igra odraslih«, in OŠ Grad – »OŠ Grad ima talent«) in še dva filmčka (OŠ narodnega heroja Rajka – filma »Korupcija v razredu« ter »Podkupljeno tekmovanje«), ki sta si zaslužila posebno omembo. Avtorji izbranih filmčkov so lahko za nagrado na eni od sodelujočih slovenskih srednjih šol z medijskim programom - Srednji medijski in grafični šoli Ljubljana, Srednji šoli za oblikovanje Maribor, Ekonomski šoli Novo mesto ali, Ekonomski gimnaziji in srednji šoli Radovljica - svoj filmček profesionalno posneli z dijaki in mentorji medijskih programov. Na tak način je komisija k osveščanju o korupcijskih temah pritegnila tudi srednješolce in njihove učitelje.

Okrogla miza »Zaščita prijaviteljev– učinkovito orodje ali utvara?«

V okviru tedna boja proti korupciji je komisija organizirala okroglo mizo na temo mehanizmov anonimnega prijavljanja korupcije in drugih nepravilnosti ter zaščite prijaviteljev v Sloveniji. Namen okrogle mize je bil predstaviti uporabo omenjenih mehanizmov v praksi tako v javnem kot zasebnem sektorju. Gostje okrogle mize so bili ga. Mateja Toplak, začasna pooblaščenka za skladnost poslovanja pri SDH, d.d., ga. Andrijana Bergant, predsednica Evropskega inštituta za

skladnost in etiko poslovanja (EISEP), ga. Andreja Jakopič, vodja pravne službe Steklarne Hrastnik, g. Sebastjan Peterka, predstavnik Transparency International Slovenija (TI), in g. Gregor Pirjevec, predstavnik komisije. Gostje so na kratko predstavili mehanizme anonimnega prijavljanja, ki so vzpostavljeni v njihovih institucijah.

SDH, d.d. ima zadnja tri leta vzpostavljen mehanizem anonimnega prijavljanja nepravilnosti korporativnega upravljanja za vse družbe, ki predstavljajo naložbe SDH, d.d. Njihov sistem zaščite identitete prijavitelja temelji na elektronskem predalu za prijave in principu omejitve informacije o identiteti (če je prijavitelj že sam ne zakrije in obenem želi anonimnost) samo na vstopno točko sistema - pooblaščenca za skladnost poslovanja.

Steklarna Hrastnik ima prav tako vzpostavljen mehanizem internega prijavljanja nepravilnosti, ki ni vezan le na informacije glede korporativnega upravljanja, temveč je kanal za vse informacije o nepravilnostih in krivicah, ki jih delavci zaznajo, a ne želijo sporočiti osebno. Prijavljanje poteka s pomočjo »nabiralnika«, primerno umeščena v prostor, kot zbirne točke za prijave delavcev. Mehanizem so vzpostavili leta 2010, od takrat pa so precej spremenili tudi način vodenja podjetja. Delavci imajo zdaj na voljo tudi druge kanale za sporočanje nepravilnosti neposredno predsedniku uprave (politika odprtih vrat), zato je število anonimnih prijav upadlo. Kljub temu pa nameravajo kanal anonimnega prijavljanja ohraniti, saj ne želijo izgubiti možnosti pridobitve informacije o nepravilnostih v čim zgodnejši fazi po njihovem nastanku.

TI je v preteklih letih izvedla projekt pravne svetovalnice za prijavitelje koruptivnih dejanj in drugih nepravilnosti. Svetovalnica se je pokazala kot učinkovito orodje za pomoč ljudem, ki ne poznajo pravnih možnosti za razrešitev problemov, ljudem, ki so v stiski, ker so neuspešno potrkali že na vsa vrata, ter tudi ljudem, ki nimajo dovolj zaupanja v državne organe, da bi nepravilnost prijavili neposredno njim. Trenutno je projekt svetovalnice aktiven le delno, v obliki klicnega centra, saj se je obdobje financiranja projekta zaključilo, TI zato išče druge načine pridobitve sredstev za polno oživitev projekta.

Predsednica EISEP-a je poudarila pomembnost mehanizmov anonimnega poročanja v podjetjih, saj omogočajo zgodnjo zaznavo nepravilnosti in s tem hitro ukrepanje, še preden pride do poslovne škode ali okrnitve ugleda podjetja. To, da je vzpostavitev kanala anonimnega poročanja del programov skladnosti poslovanja, je logična posledica skupnega imenovalca identifikacije tveganj. Skozi program skladnosti poslovanja podjetje določa svoja tveganja, mehanizem anonimnega poročanja pa poslovodstvu prinaša informacije o nastalih ali že celo realiziranih tveganjih, ki predstavljajo pomemben del v celostnem obvladovanju tveganj podjetja. Tako po mnenju predsednice EISEP-a vzpostavitev in učinkovito delovanje takega mehanizma prijavljanja pozitivno vpliva na poslovanje podjetja. Tej ugotovitvi so se pridružili tudi drugi gostje, saj so vzajemno ugotovili, da ima vzpostavitev takih mehanizmov pozitivne učinke na poslovanje podjetij/institucij, ker so z nepravilnostmi lahko seznanjeni že v relativno zgodnji fazi po njihovem nastanku, obenem pa taki mehanizmi omogočajo prijaviteljem, da se izognejo možnosti morebitnih povračilnih ukrepov.

Po drugi strani pa anonimnost poročanja ne omogoča povratne zanke informacije, torej bodisi preverjanja prijavitelja, kakšen je bil epilog v zadevi, ki jo je prijavil, bodisi pridobivanja več

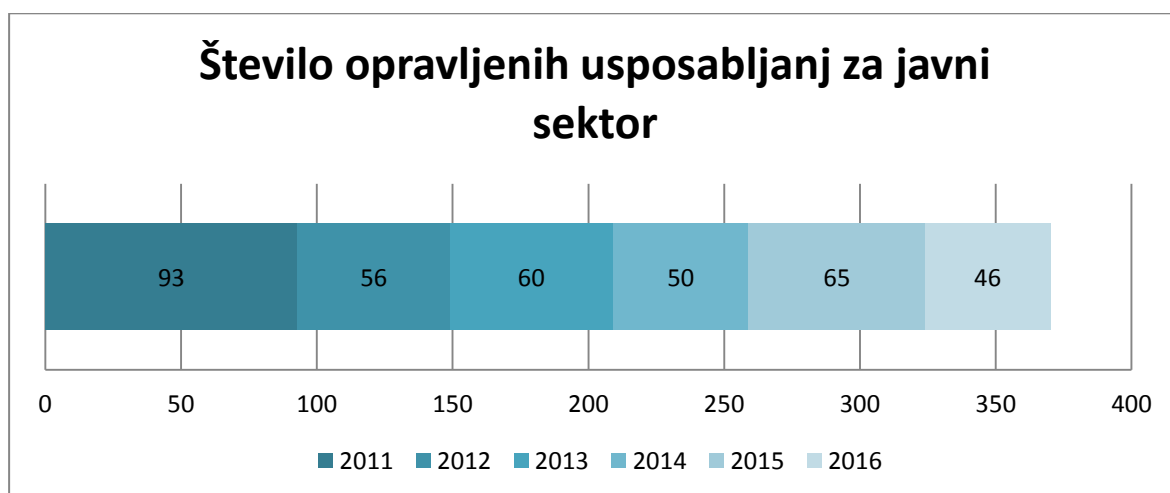
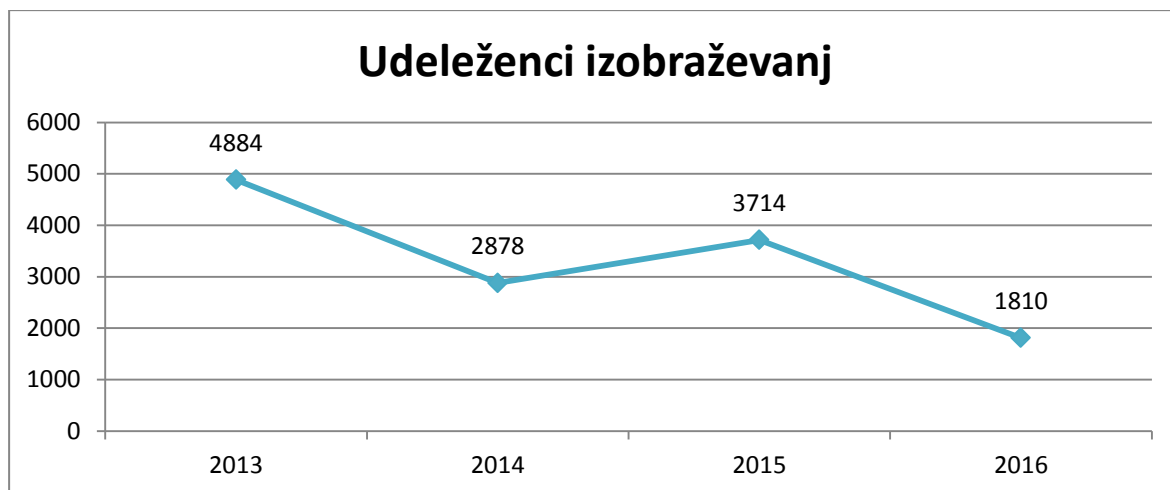
informacij od prijavitelja. Zato je dobro, da so mehanizmi poročanja vzpostavljeni na način, ki vsaj v neki meri omogoča tudi to povratno komunikacijo. Na primer v primeru klicnih centrov za prijavo nepravilnosti lahko klicatelj pridobi identifikacijsko številko, na podlagi katere lahko naslednjič anonimno preveri stanje preiskave v zadevi, ki jo je prijavil; v primeru internih mehanizmov prijav se lahko informacijo o epilogu v zadevi objavi na sestankih vseh delavcev ipd.

Primerov dejanske zaščite prijavitelja v postopkih pri komisiji, ne zgolj zaščite prijaviteljeve identitete, je bilo v Sloveniji do zdaj malo. Nekoliko je to odraz samega anonimnega podajanja prijav, kjer zaščita ni potrebna, saj identiteta prijavitelja ni znana, obenem pa tudi dejstva, da komisija, kot organ, ki sprejema take prijave, učinkovito ščiti identiteto prijavitelja. Obenem tu ne moremo izključiti verjetnosti, da gre pri tem tudi za pomanjkanje zaupanja prijaviteljev v sam sistem zaščite prijaviteljev v Sloveniji.

V Sloveniji je vzpostavitev mehanizmov anonimnega prijavljanja v zasebnem sektorju šele v povojih, pa vendar je prisotna v večji meri kot v javnem sektorju. Institucije javnega sektorja bi morale zato čim prej uvideti prednosti vzpostavitve takega sistema, saj enako kot v podjetju tudi v državnem organu mehanizem anonimnega prijavljanja lahko predstavlja mehanizem hitre zaznave tveganj za učinkovito in zakonito delovanje organa. Glede na to, da delovanje državnih organov in ostalih institucij javnega sektorja financiramo davkoplačevalci, bi morala biti zaznava in odpravljanje tveganj za neučinkovito, neetično ali nezakonito delovanje teh institucij še toliko bolj nujno vodilo.

Izobraževanje javnih uslužbencev s področja etike in integritete ter boja proti korupciji

Eno od poslanstev komisije je tudi krepitev zavedanja o pomenu boja proti korupciji ter integritetnem in etičnem delovanju v javnem sektorju. V skladu s to dolgoročno usmeritvijo komisija redno izobražuje javne uslužbence. V letu 2016 je tako izvedla 46 izobraževanj, ki so imela skupno 1.810 slušateljev, v vlogi predavateljev pa je glede na tematiko oziroma zahtevano strokovno področje nastopilo 16 uslužbencev komisije. Poleg zaposlenih v slovenskem javnem sektorju je komisija predavala tudi predstavnikom institucij iz Črne Gore, Srbije, Ukrajine, Indije in drugih držav, pristojnosti in delovanje komisije pa smo predstavili tudi šestim skupinam študentov oziroma dijakov.

V glavnini je komisija z izobraževanji gostovala pri posameznih institucijah in predavala celotnim kolektivom. Zaposleni so poslušali vsebine s področja uporabe načrta integritete in izogibanja nasprotju interesov, o prejemanju daril in omejitvah poslovanja, glede na potrebe pa tudi o lobiranju in prijavi premoženjskega stanja. Nadaljevalo se je tudi sodelovanje z Upravo akademijo, v okviru katere komisija dvakrat letno izvede izobraževanje s področja Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije. Gre za brezplačni seminar za vse javne uslužbence, ki s strani strokovnjakov komisije za posamezno področje dobijo celostno informacijo o svojih zakonskih dolžnostih in možnostih krepitve integritete v svoji organizaciji.

Cikel sodelovanja s Šolo za ravnatelje, v okviru katerega je komisija šolskim kolektivom po vsej Sloveniji predavala posebej zanje prilagojene vsebine, se je spomladi 2016 uspešno zaključil. Skladno z usmeritvami OECD je komisija začela dodatno pozornost namenjati tudi problematiki podkupovanja tujih javnih uslužbencev. O tem je v letu 2016 predavala članom Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije ter uslužbencem Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstva za zunanje zadeve in SID banke. Intenzivnejše sodelovanje je s komisijo vzpostavil Mednarodni center za promocijo podjetij; na njegovo povabilo je komisija v letu 2016 več tujim delegacijam predstavila svoje delovanje in posebno pozornost namenila spletnemu orodju za nadzor nad porabo proračunskih sredstev Erar.

